N.A.
Shri Shiva rahasya - Pt 8
श्रीशिव रहस्य - अष्टमांश
Sanskrit
Paper - Handwritten
N.A. (very old)
59 folio
12.5" X 6.2"
complete

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशप्रारंभ॥ पत्रसंख्या॥ ८३॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यै नमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ दिक्कुनागवृंदसदृशाननमागभूषमेमास्य
॥१॥ दांगमगजामुखपद्ममित्रं॥ तन्नोनुमः प्रणतविघ्नहरंगणेशमीशात्मजंशरवणोभववंधुमाद्यं॥ श्री
सूतः॥ जैगीषव्यःप्रणम्यान्यंप्रश्नंचक्रे मुनीश्वराः॥ स्कंदंनंदितमंदारं स्कंदं संहृत्ततारकं॥ जैगीषव्य॥
श्रुतंतेतारकारातेआनंदवनवैभवं॥ सहस्रनामयच्छंभोः दिव्यंरुद्रसमन्वितं॥ क्षेत्राणांमहिमाः
शंभोःशिवधर्माःसनातना॥ विष्णोश्चपुष्पदंतश्चमहिम्नंश्रुतमुत्तमं॥ सप्तमांशेवकथाःश्रिताःह
तेःशिवतनूभव॥ अष्टमांशकथाःशंभोरष्टमूर्तेःवदस्वमे॥ शेषेणाचतपस्तप्तंशिवपादार्चकेनहि॥
सर्पैश्चपूजितःशंभुरित्युक्तंप्रथमांशके॥ कालंकल्ककथाख्यानेनेयःकालोधुनामया॥ रूपयाल
सद्वांभोजमनुलोकेवदस्वमे॥ यथालयाश्रुतंदेव्यावहनस्यंदिसन्मधु॥ मच्चित्तभ्रमरोनित्यंप
तुमिच्छतिषण्मुखं॥ शंभोश्चरित्रंपापघ्नंवदतारकसंहर॥ वक्तृपापात्रभूतोयः सत्रिनेत्रप्रियोभ
वेत्॥ श्रुतिश्रवणभूषस्यचरित्रंपालकोघभित्॥ तदेवश्रूरसंहारमारमारप्रियात्मज॥ सूत ॥१॥
उवाच॥ तदातीशोभवस्यास्यवचःश्रुत्वाहरात्मजः॥ अवधिष्टोदंतमेतांछिपिविष्टकथाश्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यः॥ नागैः प्रपूजनं शंभोर्नागभूषस्य ईशितुः॥ कद्रुसुपर्णीसंवादो गरुडेन पराभवः॥ शिवधर्मप्रस
ङ्गानं गरुडायदृष्टार्थदं॥ काश्यपस्य च संवादो गरुडेन मुनीश्वराः॥ यथा पर्णमुखे दृष्टं शिवेन
कथितं रहः॥ पुण्यं शिवरहस्याख्यं मधुनो वाग्गुम्फितं॥ शांभवाः षट्पदा एव न जिघ्रक्षवेऽत्तमाः॥
मुनिः प्राह तदा स्कंदो गणेन्द्रान्स्मरोत्तमान्॥ नमस्कृत्य महादेवमवाहरं बमेव च॥ रव्योविरंम
सन्नात्मा स्वहृत्पंकजसंस्थितं॥ पुरुषं परमेशानं सर्वभूतगुहाश्रयं॥ व्याप्यव्यापकताहीनं का
रणानां च कारणं॥ पतीनां पतिमीशानमुमापतिमनामयं॥ गणानां च पतिं देवं शिवं [illegible] सप
त्निप्रभुं॥ कुटुंबानां पतिं शंभुं हरं भ्रान्तपतिं विभुं॥ दिशां च पतिमीशानमुग्रं देवं कपर्दिनं॥ अंबि
केशं पशुपतिं पथिनां पतिमीश्वरं॥ अन्नानां च पतिं देवं बभ्रुशं नीलग्रीवं॥ भवोद्भवं महादेवं पुष्टा
नां पतिमीश्वरं॥ जगतां पतिमव्यग्रं स्पष्टं वनानां च पतिं भवं॥ क्षेत्राणां च पतिं भीमं वृक्षाणां सर्वमी
श्वरं॥ कक्षाणां च पतिं सोमं केशाकोन्मादिवर्जितं॥ जगतां चैव विश्वेशं ओषधीनां महेश्वरं॥ पत्तीनां
मेरुधनुष सत्वानां बाणधारकं॥ सहमानं महेशानमाव्याधिपतिमीश्वरं॥ सर्वेषां तस्थुषानां

CC-0. Jangamwadi Math Collection: Digitized by eGangotri

चजंगमानांपतिंप्रभुं॥ सर्वैश्वर्येणसंपन्नंनाम्नासर्वेश्वरंशिवं॥ अनामरूपंदेवेशंसर्वावासंच
२ दूरगं॥ सर्वभूतेषुशरणंशरण्यंशरणार्थिनां॥ महाकारुणिकंसांबंभक्तानामभयप्रदं॥
सर्वेंद्रियार्थसहितंविषयादिविवर्जितं॥ सर्वेंद्रियगुणातीतंसर्वाधारमनोपमं॥ सर्वस्यप्र
भुमीशानंनास्तिकिंचिदिमंस्तवे॥ ध्यात्वाहृत्सरोजेदेवंउमयासहितंशिवं॥ सर्वेंद्रियार्थरहि
तंमहानंदांबुमग्नधी:॥ अवशोनंजगादेदंस्कंदोनंदोनंदांबुमग्नधी:॥ स्कंदउवाच॥ लोकानुग्र
हविग्रहत्रिजगतांसंहारकोग्रप्रभो यस्तांमामहिमैवसोमभगजाकांतोरुपापालना॥ भू
तेनापिभवाननुग्रमनसापश्यात्युनिग्राह्यमप्यस्माद्दंशशिशेखरार्चकमहत्साह्यामगण्य
नकिंआत्तार्थलाद्युशंभो भवहरभगवन्रुद्रभद्रत्रिनेत्रभीमाग्नोध्वरदक्षपक्षसुरतामोक्षा
भुजांशिक्षवं॥ उक्षाधीश्वरवाहवक्षवसनेशंभोभगाक्षिक्षयध्याक्षांक्षिप्रभरक्षरीक्षितमहा
दीक्षाविनानाथमां॥ ॥ इतिश्रीशिवरहस्येअष्टमांशेजैगीषव्यप्रश्नेस्कंदध्याननाम२॥
प्रथमोध्यायः॥ १ ॥ स्कंदउवाच॥ शृणुतूर्णंकृपांबोधे:कथारव्यानंमुनीश्वर॥ जैगीष

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समहाशोवजितषड्वैरिविक्रम। पंचेषुमत्तमातंगहरपंचास्यविक्रम॥ संपूर्णो वमहेशस्य रूपापूर्णा
र्णवंस्थिरः॥ अपवर्गारमणाचार्यो नो भवानभ्यर्थ एव हि॥ मयाषड्वदनांभोज श्रवणेः श्रुतमेश्व
रं॥ महात्म्यं परमेशस्य महिमानं महाद्युतिं॥ देयमुत्फुल्लमुखांभोजमरंदस्यंदिसुंदरं॥ पुण्यं त्रि
वरहस्याख्यं मधुमुत्तममुत्तमं॥ अगस्त्नादपि विप्रेंद्रसारभूतमिदं ध्रुवं॥ किं चामृतस्य पानेन नैव मु
क्तिः भविष्यति॥ एतच्छिवरहस्याख्यामृतपानं विमुक्तिदं॥ त्वमेव पात्रं विप्रेषु श्रवणे ते धृता मतिः॥
अमीगणेंद्रविप्रेंद्र सुरेंद्राश्रय थासुखं॥ आनंदघनकंदस्य महिमानं महेशितुः॥ अस्मिन्नंशेम
हादेवो महेशो नोपवर्णितः॥ भीमोष्टमांशः कथितो देवेशस्य प्रसादकृत्॥ भीमेन कथितो देवो अ
घोरास्येन शंकरः॥ शृणु कर्णसुखाख्यानं सहैभिर्मुनिपुंगवैः॥ चरित्रं तत्त्रिनेत्रस्य पवित्रं पाप
नाशनं॥ विचित्रपुण्यदं स्वर्ग्यं स्मरणादस्य सत्तम॥ शृण्वतां श्रवणोत्सुकानां मुनिरेव भविष्यति॥
निस्तीर्णः सर्व संसाराद्भवोद्भवरूपारसेः॥ भविष्यसे वसहसाभीमपादांबुजाश्रयात्॥
योमहेशकथितिसिंधुतरंगाप्लुविमानसः॥ समनःप्रमसद्योत्थसंफुल्लानंदमेदुरः॥ भवेज्जन्मेस

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हस्तेषु कृष्णिष्ठां भवसत्तमः ॥ भाद्री भवानीरमणपदध्यानहन्ताशुभः ॥ भवसस्तं भाग्याय भवता
॥३॥ त्रायक वेलं ॥ भक्तिमुक्तिप्रदं पुंसामेतस्यश्रवणं नर ॥ यो त्रासप्त ध्यायपादं वा श्लोकार्धं श्रुणु
याद्यदि ॥ स एव त्रांभवो लोके यदाशार्वपराश्रयः ॥ दईवपरं श्रेयो मंगलानां च मंगलं ॥ मंगल
पतिपादाब्जभक्तिरंसुतिसेतुदं ॥ अमंगलहरं पुसां पुमर्थदमनुत्तमं ॥ इदं शिवरहस्याख्यं श
शिशेखरभाषितं ॥ देव्यै देवेन कथितं महमूर्तिप्रियं सदा ॥ नाशा भवेश्राव्यमेतत्भावेः श्रा
व्यमिदं मुने ॥ अशां भवे वदन् विप्रो शिवद्रोह मवाप्नुयात् ॥ पुराचित्ररथो नाम गंधर्वाधि
पतिः किल ॥ वीर्यवान् बलसंपन्नः सदास्त्रीजनवल्लभः ॥ तरुणो रूपसंपंनः गानवृत्तविशार
दः ॥ पुष्पकेन सदा विप्रसपक्षेण मुदा सह ॥ पर्यटन् पृथ्वीवीचैव सुरलोकेषु सत्तमः ॥ स गंध
र्वकुलश्रेष्ठो ददर्शाश्रममुत्तमं ॥ मुंजपृष्ठे सदा रम्यं फलपुष्पद्रुमाकुलं लतावितानबहुलं मृ
गपक्षिगणाकुलं ॥ होंडिनाम मुनिस्तत्र उवास शिवभावन ॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नः त्रिपुंड्रो ॥३॥
ज्वलपालकः ॥ फालाक्ष ध्याननिरतो शार्वार्चनपरायणः ॥ ता दृष्टोरेव मुनिभिः रात्रौहा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रसत्तमैः ॥ तस्यासीद्रूपसंपन्ना कन्या कमललोचना ॥ रूपयौवनसंपन्ना सदा सौदामिनीव
सा ॥ तां दृष्ट्वा रूपसंपन्नां चकमे काममोहितः ॥ पितुः लिंगार्चनार्थाय पुष्पाण्यचयत्तसरां ॥
वनवाटिषु रम्यासु रहो वाचोरुविक्रमः ॥ गंधर्वः ॥ अयि रंभोरु कासि त्वं कस्य कन्या वदस्व मां
तवाद्य संगमं याचे फुल्लासु वनराजिषु ॥ कुसुमेषु शरार्तं मां परित्रातुमिहार्हसि ॥ इत्युन्मत्त
वचः श्रुत्वा गंधर्वस्य द्विजात्मजा ॥ नमाह नम्रवदना भीसा चालोकयन्दिशः ॥ कन्योवाच ॥ हौ
डेरहं सुतां भवस्य कन्या गंधर्वसत्तम ॥ तमेव शरणं गच्छ तदादिष्टा त्वया सह ॥ समंत्र दत्तकन्या
ऽहं तां वरं वरये पतिं ॥ इत्युक्तं सतदा श्रुत्वा तामाकर्षितुमागतः ॥ मूढो दृढं शरैर्विद्धो भारसंयमि
तेरां मुने ॥ सा भीता प्राद्रवद्वेगात्त्यक्त्वा पुष्पाणि कन्यका ॥ पितरं साश्रुपूर्णाक्षी प्राह गंधर्व
वेष्टितं ॥ तदा स शरणं भवो हौडिः सत्राप मुनिसत्तमः ॥ हौडिरुवाच ॥ यस्मात्त्वं कन्यकां प्राप
प्राधर्षीः काममोहितः ॥ अपस्मारगृहीतस्त्वं भवेति मुनिसत्तमा ॥ स गंधर्वो मुनेः शापात्तु म
दोन्मत्तो विचेतनः ॥ बभ्राम सपिशाचानो दन्तुन्मनवत्तदा ॥ स एवात्तस्याभवद्विप्रतुंबुरे:

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥४॥ शिववल्लभः॥ कैलासे तु शंकरं नत्वा तस्य निष्कृतिमाहवे॥ तुंबुरुः॥ शंभो विश्वेश विश्वात्मन् सखा
चित्ररथो मम॥ तेन शंभव वयस्य वन्यापहृतचेतसा॥ अनुष्ठितमिदं शंभो तमुद्धर महेश्वर॥
भगवानपि देवेशः तुंबुरुं प्राह हर्षितः॥ ईश्वरः॥ मद्द्रोहं शंभवद्रोहो हि भो तुल्यो हि तुंबुरो॥ त
स्मात्त्वद्राविनः पीसानंद धर्वविमोचने॥ उपायमेकं वक्ष्यामि मन्नाम्नां स्मृतिमात्रतः॥ अ
पस्मारमहान्मुक्तः सभविष्यति तुंबरो॥ इत्थं शंभोर्वचः श्रुत्वा स प्रणम्य महेश्वरं॥ पयो चि
त्ररथो यत्र स्थितो पस्मारसंयुतः॥ उन्मत्तभूतो विहृतकरालोन्मत्तवेशवान्॥ तं वध्वा
वल्लकीहस्तो जगौ कर्णरसायनं॥ तुंबुरुः॥ शार्वेगर्वपरिपूरितकामसोमवाणविनिवार
कशंभो॥ तस्मादाज्वलनेन नकालः कामकायदमनाव्ययमूर्ते॥ श्रीमंत्रियंबकसदाशिव देव
देवदेवोत्तममन्मथनाथसुरासुरेश॥ विश्वनाथ मम मनाथ बाह्युमुसापतापदवदग्धमी … शं
भो॥ स्वर्णवर्णकृतनेत्रकर्णजापारहारगगनांतरसंस्थ॥ धुर्यनाभिरिव सद्दलमेतनागानं ॥४॥
विसृजसे निचतुर्णां॥ शंबुकर्णभरितस्तुतिजाते भद्रवर्णकृतशंखनिनादैः॥ नंदिवाद्यभरत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्पुरातालैः नृत्तरंगमुपैति हृदयांतः ॥ इत्थं तत्स्तुतिजातेन वीततापो भवक्षणात् ॥ स तु चित्ररथो विप्र क्षणाद्दिव्यरूपधृक् ॥ एवं कथाप्रभावेन नाम्ना रंभो महासुरः ॥ नंदीशं प्रार्थयो
प्येवं समाराध्य महेश्वरं ॥ गणेशत्वं सुसंप्राप्य मोदते शिवसन्निधौ ॥ नमाहृविनया नंम
नंदिकेशं महेश्वरं ॥ ईश्वरः ॥ स्कंदे विघ्नाधिपो वा त्वं सदृशां गुणं नाभिनंदामि नंदिन् ॥ विश्वानंद
प्रदः स्वामी मम तत्र यथा वरो देवसंघे नीति निपुणां वद ॥ गौर्यो श्चापि प्रियस्त्वं तत्र वशात्तय तनुषां सार
जन्ये ः ॥ प्रियं मां विद्धि लक्ष्यं वरकं गणवरं विनुतं सत्यमद्य ब्रवीतं ॥ मत्सारूप्य धरो वसात्र हृ
दय द्वारे च कैलासके ॥ बुद्ध्या ने गणपुंगवेंद्रता मधिगतः ॥ स्वर्णांतवेत्राग्र धृक् विष्णु ब्रह्म म
हेंद्र मुख्य मकुटी नीराजिताज्ञा हितो ॥ लोकेषु प्रचरिष्यत्रिलं मेत्रारीरं परं ॥ नंदी ॥ भस्मा प्य
क तनुः भवेभ भसित मुकुपुंड्राक्त गात्रो भवेभावो क्षा ॥ दिव्य भूषित शिव मुनि ध्या हर मात्रादरा ॥
रुद्राध्याय जपानुरक्त हृदयो लिंगार्चना सादरो भूयां जन्म तत्रानघु पुष्प विहितः स्वसादय मे
ञ्जलि ॥ इत्थं तं दिव्य चः सुनंदिन हृदास्मेराननः शंकरः ॥ प्राहानंद भरेण वाक्यम धुना संवीक्ष्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection: Digitized by eGangotri

पुर्वोदितं॥ तन्मूर्ध्निस्वकरांबुजंचविदधन्नुच्चैर्वदंतंहर॥ सर्वेषामुपशृण्वतांसुरगणेंद्राणांमु
॥५॥ निनामपि॥ एवंप्रदक्षिणविधौनिरतस्यभृंगीभृगोपमोरविगिरिगोदयपर्वतेंद्रे॥ स्तुत्वाचतोष्य
भगवंतमुमासहायंलेभेगणेंद्रपदवीमदवीयमन्यैः॥ स्कंद उवाच॥ पुंसांपुमर्थदमनुत्तम
मीशपादध्यानानुरक्तहृदयैःपरिसेविनीयं॥ मान्यंचधर्ममिदमेवचदान्यधुर्यमाधुर्यधौ
र्यवचनैःपरमेवसारं॥ पुण्यंपरंशिवरहस्यमधुप्रकृष्टमुत्कृष्टभक्तिजनकंशिपिविष्टणोः
कृष्टानिनाशयतितुष्टिमिदंददातिपुष्टिंप्रयच्छतिसदैवविमुक्तिगोष्ठिः॥ अष्टश्रियामपिस
देवतनुप्रकृष्टमुत्कृष्टराज्यतनयाधिकसौख्यदाई॥ येभोगभाग्यनिकरेवरदंनिदेशःवा
स्युत्तमैःवररथैःधनधान्यगोभिः॥ किंनश्वरैःवरमहेश्वरभक्तिभावंवांछंतिनैवसुरनैरनै
कृतार्थाः॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्येविक्रम[illegible]नाम अष्टमांशेद्वितीयोध्या
यः॥२ ॥स्कंदोवाच॥ शृणुसमगजाकांतपादभक्तिविवर्धनं॥ भवभक्तिकोदारंवरंम ॥५॥
धुमहोदयभित्॥ हस्तमेवारणंसद्यःमुक्तिकारणमद्भुतं॥ तत्तोनपात्रमुद्दिश्यग्रहणेधार

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri.

गेमुने॥ रहस्यमेन द्भगवान्नगजापतिरेव हि॥ कैलासे स्वावकसंस्थाये प्रीत्या माह सशंकरः॥ नंदं
तिकस्थे नमया श्रुतमेन द्यादामिने॥ अष्टमूर्तेः प्रियं चैतद्दाष्ठ मांशा मिदं नच॥ कथयस्व मुनिश्रे
ष्ठ शृण्वे भिः मुनिपुंगवैः॥ भवर्णव धन्तोसि त्वं भवानेवमृतो द्यमे॥ कुरु चित्त मिहैकाग्रं मुग्धाख्या
नं मनोहरं॥ भावनां भवत्रांस्यर्थे भवेनैव प्रकाशितं॥ भवोद्भवचरित्रेषु विश्रांता किल शांकराः॥ अ
विश्रांतममुमां कांतकथया श्रांतिवर्जिता॥ भवत्तांता अपि सदा नितरां शांतमानसाः॥ क्षणात्प्र
क्षप्रसादेन कुरु कर्णैकथारसं॥ तूर्णमभ्यर्णमामुक्ति भविष्यति कृपावशात्॥ शंभो विचित्र ली
लस्य महेशस्य पिनाकिनः॥ स गौरी हृदयानंदः भानंदांबुनिधिः शिवः॥ भक्ताभक्ते स्तुतो
नित्यं वेदवेद्यो महेश्वरः॥ ददाति मोक्षसाम्राज्यं प्राज्यदेवशिखामणिः॥ राज्यं वा शिवभक्तानां
मन्त्रमाज्यपुत्तं सदा॥ वाणीयत्नेरयं प्रारादूदेदजालं कृपावशात्॥ शर्वाणीपतिरेवाथवारुचं
शांभवेषु द्रलसच्छिराः॥ समारमणहारीशः सगौरीरमणो हरः॥ ददात्येव हि भक्तेषु कृपावरुणान्॥ स एव
गीयते वेदे वेदांतैरपि शंकरः॥ स एव सर्वदेवेशो मृत्युंजय उमापतिः॥ स एव भगवान्शंभुः श्रु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नश्चाथर्वणे शिव ॥ यस्यैश्वर्यस्य नांतोस्ति सर्वगः सर्वदा प्रभुः ॥ यद्ध्याने न परा मुक्तिः सुलभा
॥६॥ नृणां भवेत्तमे ॥ स गौरीरमणो देवः कालकामो धनात्तनः ॥ स तु मृत्युंजयो नित्यमपारविभवाश्र
यः ॥ यस्य प्रसादलेशेन विष्णुब्रह्मेंद्रपूर्वकाः ॥ धिष्ठिता निर्वृत्तास्सर्वे त्रिपि विष्टपदार्चकाः ॥ उदा
रतरंगं भीरो भवमायामयापहः ॥ सर्वदुःखहरो देवो रुद्रो वै नीललोहित ॥ यत्पूजनं विदुरीशा
नं मम सूनास्ते सदा मुने ॥ अथ वे नरे दुःखमेव प्राप्नुवंति पदे पदे ॥ यस्य वामांकगा देवी या सा सर्वेश्व
री शिवा ॥ यन्माययामोहिता वै ब्रह्मेंद्राश्चाप्यधोक्षज ॥ यस्याः प्रसादलेशेन न जानंति महे
श्वरं ॥ स्वात्मानं सर्वगं शांतं सच्चिन्मयमुमाधवं ॥ यस्य पुत्रो गणाधीशः सर्वविघ्ननिवारकः
यस्य पुत्रोहमेवाद्य साक्षात्त्वा नारमको मुने ॥ यस्य नंद्यादयो विप्र गणाः शंकरपुंगवाः ॥ य
स्या धर्मो महाबाहो युगपादो मितद्युतिः ॥ यस्याष्टमूर्तिभिर्व्याप्तं जगदेतच्चराचरं ॥ यस्य
लिंगं सदा कालं पूजयंति मरुद्गणाः ॥ बल्व प्रमथनं साक्षं भक्तिसंसारमोचकं ॥ कारणं जगतां ॥६॥
मीशा मानंदघनमद्वयं यो वै रुद्रो महादेवः शंकरः शशिशेखरः ॥ यो वै रुद्रो महादेवः भ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तं भवव्यभवज्जगत् ॥ विश्वं भूतं च भवनं विविक्तं सदिह्यां करः ॥ भीमो रुद्रो महेशानो गीतिश्रुतिषु स
स्थिरः ॥ सर्वाभयप्रदो विप्रो विश्वाधिकउमासखः ॥ पतिर्वेन स्तुतो वेदैः सर्वेषामेव नायकः ॥ भ
यापहो यं भक्तेषु शुभेषु महासत्सु ॥ सर्वोपास्योऽप्रमेयात्मा सर्वेषां हृदयान्तरः ॥ सर्वभूतगु
हावासः वासितानन्तनंतांत्रयो ॥ ईशावास्यमिदं सर्वं जगत्त्रिभुवनात्मकं ॥ यस्य रूपं तु पृथ्वीसूर्यो
चंद्रसोमुने ॥ पृथ्वीदेवताः सर्वाः न विदंति महेश्वरं ॥ प्रियोयं सर्वभूतेषु वासस्य स्मा... जगदेव
हि ॥ स्कंद उवाच ॥ विभ्राजमानमिदमेतदहंभरूपमद्य निचितं कुरु सास्यजगदेवसत्यं ॥ विभ्रा
जंते भव छविरहरश्चगोष्ठिनरस्यमरण... न होतनु... ॥ नो विष्णुमौनिधातृ हरि सुरनि
करा भमुराभासुरा येवी रावाप्यसुरासु किंन्नरवरा संसारकारागने हो ॥ भक्ताः स्वंतोपि नन्ना
नंते शिवपदं विंतु प्रसादाद्विभो ॥ नो विश्यंति भयेषु नाकंरपदध्यानानुरागादराः ॥ ॥ इ
ति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे तृतीयोध्यायः ॥ ३ ॥ स्कंद उवाच ॥ विज्ञानात्मा परात्मायं सर्वा
त्मा यं महेश्वरः ॥ एषां तहृदयाराम उवभूतपतिः शिवः ॥ स एष परमानंदो रसो यमममनोहरः ॥ ए

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षविप्रर्षे महादेवः सर्वदाभीष्टदो मुने॥ इनमेते दत्त्वाग्निं ब्रह्माणं हरिनुत्तमं॥ एको रुद्रो महादे
॥८॥ वो न द्वितीयोस्ति कश्चन॥ ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषः कृष्णपिंगलः॥ ऊर्ध्वरेता विरूपाक्षो विश्वरूपो म
हेश्वरः॥ यो वेदादौ स्वरः शंभुः वेदांतेषु प्रतिष्ठितः॥ ईशानः सर्वविद्यानां सर्वभूतानां ईश्वरः॥
ब्रह्माधिपत्यादि देवानां मधिपो विश्वतोमुखः॥ जनिता ब्रह्मविष्णूनां रुद्रादीनां महेश्वरः॥
यमादि लोकपालादिः पृथ्व्यां महेश्वरः॥ यो तेरा... पृथिवीं दिवं पृथिव्यां भुवनं
ब्रह्माणं विदधात्येनं स्वे वेदानुपादिशत्॥ विश्वतश्चक्षुरीशानो विश्वतो बाहुरीश्वरः॥
विश्वतः पाणिपादोयं सहस्राक्षः सहस्रपात्॥ अस्य तिष्ठति इदं सर्वं ईशानो यदन्नाग्रले॥ य
द्भूतं यच्च वै भव्यं वर्तमानं महेश्वरः॥ एतावानस्य महिमातो ज्यायांश्च पुरुषः॥ भीषैव पवते वायुः
भीषैवोदेति भानुमान्॥ भीषैव अग्निरिंद्राद्याः मृत्युर्धावति भीतितः॥ अपाणिपादो जव
नो गृहीता चक्षुरीश्वरः॥ सर्वं तद्वेद ज्ञातं च न न वेत्ति हि कश्चन॥ नमाहुरेकं पुरुषं व्याप्तिरीश्व ॥८॥
रं॥ हिरण्यबाहुमीशानं सर्वांगेन हिरण्मयं॥ एषोंतरादित्यगतो नीलग्रीवो विलोहितः॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

बभ्रुश्चायं महादेवं उग्रो यं च सुमंगलः ॥ यो वै रुद्रः स भगवान् गीतश्चाथर्वणोत्तमैः ॥ अन्ना
नां च पतिं शंभुः स्थूलाधिपतिरीश्वरः ॥ मित्राधिपो महादेवो तथा धनपतिः शिवः ॥ भूमानंद
घनो ह्यात्मा साम गीतो महेश्वरः ॥ एष ब्रह्मेष एवेंद्रो [illegible]र्भ गीतो हरोव्ययः ॥ नमस्तेरु
रसादि वाक्यैश्च यजुषोद्भवैः ॥ इतिहासपुराणेषु ईशो गीतः पुरातनैः ॥ महोपनिषदां
सारेरयमेव हि गीयते ॥ भिद्यते हृदयग्रंथिश्छिद्यंते सर्वसंशयाः ॥ दृष्टमेनात्मानंतस्वसंज्ञा
नादेव हि गीयते ॥ न प्राणो न मनश्चायं असंगः संगिवत्स्थितः ॥ स हेवासंतमप्येनं न देवान्
महर्षयः ॥ न विदुर्ब्रह्मविष्णाद्याः सेंद्रा रुद्रार्कवायवः ॥ पतयः सुपते विश्वं ब्रह्मर्षिष्वीरापूर्वकं ॥
॥ स ध्येयः परमेशानो आकाशोद हरे हर ॥ सर्वे भीताः प्रमुह्यंति द्यावाभूम्योर्यदंतरे ॥
अनंतो ह्यमपारोसौ पुरुषः प्रकृतेः परः ॥ यमज्ञात्वा महादेवं मोहितास्सुरासुराः ॥ आत्मानं
मन्यते सर्वे देहाहंकारसंश्रिताः ॥ मायया देवदेवस्य चित्रलील[illegible] स्यवर्णिनः ॥ जितमायः स
एवेन्द्रः सकारणमुमापतिः ॥ स नित्यो नित्यभूतानां चेतनानां सचेतनः ॥ सकारणं कारणा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नांपतीनांपतिरीश्वरः॥जगतःकालरूपस्यकालकालोमहेश्वरः॥महाग्रासोयमीशानो
॥८॥ यस्योदनमहर्निशं॥अस्यक्षत्रासकं विश्वंमृत्युर्यस्योपसेचनं॥परात्वमेवराकांत्रांवेष्टंदृष्यंति
मानुषाः॥नहशिवमविज्ञायदुःखस्यांतोभविष्यति॥यदात्तमस्तंदिवानरात्रिःनसन्नचाशि
वस्वयं॥सचाक्षरोनित्यमासमस्तानिधीताविधाताप्रमोक्षसंहृत्॥प्रपंचपंचीकरणेनि
रताश्चेविशंविना॥नैवंविनामहेशानंसर्वेचैवसुरासुराः॥परिवंचकईशानोदेवदेवस्त्रिशू
लभृत्॥यएनंविदुरीशानंममृतास्तेभवंतिवै॥अथयेनरेदुःखयुताःसंसारवंशवर्तिनः॥ज
रामरणसंयुताःषड्भिरिपरिमोहिताः॥देहात्मवादिनःसर्वेदूषणाभिर्विमोहिताः॥तापत्रित
यमध्यथाःभ्रांतिमोहसमाकुलाः॥नापतेचापियंतेचतीर्थखसुरानराः॥रानदेवस
वेपिपामरादुःखभागिनः॥यस्यरूपंमुनेसर्वंजगदेतच्चराचरं॥भूमिरापोनलोवायुरा
काशंसोमवेशाभाकू॥कोहितदेवदेवस्यमहिमानंपिनाकिनः॥यजंतियागैनिपिनायज ॥८॥
मानामहेश्वरंभिक्षव॥क्षवसंतिवेदांतेश्वविजानते॥योगिनोयुंजतेयोगयंद्विसानार्थे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मेव हि॥ नानावर्णाश्रमे धर्मैः इष्टापूर्तैरुपासते॥ मंत्रैर्मंत्रविदः सांबमुपासंते महेश्वरं॥ तेभिरे
स्वपदान्येव यस्य लिंगार्चनेन हि ब्रह्मविष्ण्वादयो रुद्रा मुनयो मनवः सुराः॥ असुरान् पन्न
गाश्च गंधर्वाप्सरसोरगाः॥ विपद्भिर्मोचिता एव संपद्भिश्च नियोजिताः॥ सर्वे विश्वाधिकस्यै
व निश्वासाज्जायते जगत्॥ जातं चैव धृतं नित्यं स्थीयते लीयते स्ति च॥ यस्याष्टमूर्तिभिर्व्याप्तं
जगदेव त्रिशूलिनः॥ अग्निः शिवोउमासोमा भाभ्यां संजगत्त्रयं॥ अग्नीषोमात्मकं वि
श्वं जानंति परमर्षयः॥ न देवो वा कृतं चैव भगलिंगाङ्कितं सदा॥ पुंमरूपी रिदं रूपं तस्मिंश्छिव
मयं जगत्॥ अनंगमातंगहरो हाराणां हृदये स्थितः॥ स परः पुरुषः प्राणः परमात्मा सदाशि
वः॥ अद्वैतोयं चतुर्थोयं पंचको ज्ञातिगो ह्ययं॥ यस्माद्ब्रह्मा तथा रुद्रो विष्णुर्विश्वं प्रजायते॥ स
र्वमन्यत्परित्यज्य ध्येयः सांबस्त्रिलोचनः॥ उमासहायो भगवान् मायाईशश्च ईश्वरः॥ मंग
लापतिरीशानो भक्तानां मंगलप्रदः॥ अमंगलं हरत्येव भक्त्या भक्तैरुपासितः॥ सर्वेश्वरो म
हादेवः सर्वैश्वर्यसमन्वितः॥ जितमायो महादेवः तस्य मायाजिताः सुराः॥ क्षेत्राणां च

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पतिर्देवः पशुपाशविनाशकः ॥ मायापाशैर्निबध्नाति जगत्ससुरमानुषं ॥ मोचवेदं विका
॥१ नाथः पशोभ्यः ससुरासुरं ॥ भक्त्या प्रसादितो देवः साक्षात्पशुपतिः शिवः ॥ यस्य विश्व
सनेवेदा नाममनंति मुनीश्वराः ॥ यः सोमभारोरीज्येत्त सोमसोमार्धशेखरः ॥ पार्वतीना
यकोनेना स्थावरस्य चरस्य च ॥ यस्यांशालेशांहि जगत् भूतं भाविभवत्तथा ॥ सर्वं शिवमयं
विश्वं नाशिवं विद्यते मुने ॥ सूत ॥ सर्वं शिवासकनपाप्रतिभाति विश्वं विश्वाधिकस्य रूप
या खलु सर्वमेतत् ॥ जानीहि शंभुरूपया परिवर्तते दं भूम्यब्धिकानन सुरासुरमानवं च ॥
नान्यद्भवं जगत्सुरनरं क्ष्मातेजवारवादि ॥ खं ज्योतिर्जालजलं जडाजडजगद्यावा पृ
थिव्योर्तरां ईशाचास्यमिदं नदेवविहीनं व्याप्यं व्यपं व्यापकं चैकानेकपरं पराप्रमुदितं जा
नीष्व सर्वं शिवं ॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥जैगीषव्य उवाच
धन्योस्म्यहं तारकरिश्रुतं सार्वात्म्यमीशितुः ॥ नलोपनिषदं सोमं पृच्छामि पुरुषं पुनः ॥ कथ ९॥
मीशस्य चरित्तं विस्मयावहमुत्तमं ॥ सर्वे सुरा नराः सर्वे मुनयश्च तपोधनाः ॥ चित्रलिंगस्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

देवस्य विश्वेशस्य कृपावशात् ॥ तरंति दुस्तरं स्वं च अघोरे भवसागरे ॥ यत्कृपालेशसंभूतं जगदे
तच्चराचरं ॥ महाकारुणिकः शंभुः सर्वेषां प्रसादकृत् ॥ कथं देवस्य चरितं वद मह्यं कृपाव
शात् ॥ नूनं मे विस्मयमासीद्धेतुरं भक्तिवर्धनं ॥ उमापतिपदांभोज भक्तिरं मुनिरं मम ॥ वद त्वं
नारदः रातेक थां कथयमां शुभां ॥ सहेभिर्मुनिभिः श्रेष्ठगणेंद्रैः सुरसत्तमैः ॥ श्रोतुमुत्कंठितं चेतो
तन्मह्यं कृपया वद ॥ सूतः ॥ इत्युक्तं तद्वचः श्रुत्वा मुनिः संतोषमुपाचरद्धि ॥ महेश्वरस्य चरितं शृण्वतां
मघनाशनं ॥ सतुषड्वक्त्रांभोजसंभवैर्लोचिनो सले ॥ कृपावलोकनेनैव वीक्ष्यमाणं भवपुंगवं ॥
गणेशानमरं ह्राश्च मन्मास्याह प्रसन्नवाक् ॥ स्कंद उवाच ॥ भवसुनेव गोप्यं मेशां भवषु महत्सु ॥
शांगागसंगो भगापुंडुः खानामेव केवलं ॥ भवती शंप्रसादेन भवनाशो महामुने ॥ शंभोः कथाकर्ण
नेन कर्णौ धन्यतरौ तव ॥ मम वक्त्राणि धन्यानि लोचनावलिरेव मे ॥ शिवलिंगालोचनेन केवलं से
शंकरालये ॥ तूर्णमभ्यर्णगामुक्तिरपापानामपि तत्पूजया ॥ पापारण्यमहादेवः शंकरस्यैव पूजनं
॥ तद्विना शंकरस्यार्चं सिसारोत्तारणं भवेत् ॥ भस्मांगरागो यो भूयाभावो भवपदार्थकः ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भावाभावं भजन्सेव भाव एव हि भाग्यवान्॥ शंभलिंगार्चनेनैव पापभंगः प्रजायते॥ अनंगमात
।।१०।। गहरपदार्चकजेनप्रियः॥ भवसेवविशेषेण शंभवो भूरिभाग्यवान्॥ महादेवस्मृतिः सद्यो वि
योतयतितंनरं॥ सुरं वा किंनरं वापि उरगं पक्षमेव वा॥ करोति शंकरः पापमोक्षायैव न संशयः॥
नविंद दाति स्मासाम्राज्यं प्राज्यं भक्तेषु केवलं यदुद्धारकथासारसारसानां महात्मनां॥ भ
वंति संपदो नित्यं सर्वेषु सुखहेतवे॥ भावेक सुलभो देवो भक्तवश्यो भयापहः॥ भवस्याशो ह्य
निद्धारमदस्याहाथर्वणी श्रुतिः॥ तेनैव सर्वमुक्त्यर्थं स्पष्टं शंकरपूजनं॥ नास्त्यन्य तारणन्त्व
णां विना विश्वेशपूजनं॥ संतरेत भवदाम सारासारवासनां॥ नाम्रसुत्यपूजार्थमुपयु
ज्य सुखी भवेत्॥ नविनान्यत्र धर्मे ज्याकरणेनास्तु तेपदं॥ श्री म्रसुंजयपुज्ये वसुलभामोक्ष
दायिनी॥ नपूजापूजको वास्य स्वतंत्रस्येश्वरस्य हि॥ किंतु सर्वाभयार्थं हि स्पष्टं वै लिंगपूजनं॥ ।।१०।।
लिंगेर्चितो महादेवो ददाति विपुलां श्रियं॥ विमुक्तिजनकं ज्ञानं ददासेवमहेश्वरः॥ पः सरोद्भ
ल्वपत्रेण द्विजैः श्री भावपूजितः॥ भावो भवहरो भक्त्या द्रावानां नात्र संशयः॥ यस्य संपूजनं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

देवब्रह्मविष्ण्वादयसुराः॥ सेंद्राः सवरुणा देवा निवसंति त्रिविष्टपे॥ असुरा यक्षरक्षांसि मुन
यो मनवस्तथा॥ ध्रियन्ते लिंगार्चनतः प्रभोः नान्यत्किंचिन्मुनीश्वर॥ नदानैर्नव्रतैस्तपसा नवृणां श्रमध
मेतः॥ एतद्धि सार्थकं प्रोक्तं श्रीमहादेवपूजनं॥ विश्वेशपूजया विश्वं सर्वं संपूजितं भवेत्॥ विश्वा
धिको महादेवः सर्ववेदांतसंस्तुतः॥ स्मृतः संपूजितो नित्यं ध्यातो वा मुक्तिदायकः॥ दर्शनस्पर्श
नं लिंगे अयं मे इति मंत्रतः॥ सर्वपापक्षयायैव मुक्तये भवते नृणां॥ यो महेशं सकृद्ध्यात्वा स्वहृदं
भोजमध्यमे॥ उमासहायं त्र्यक्षं च नीलकंठं सससभाकं॥ मान्याः सुराणां सर्वेषां मुनीनामपि
वै मुने॥ मन्ये महामन्युसमो न देवः करुणाकरः॥ अपराधिषु भक्तेषु सहमानः स एव हि॥ चुलुकं
जलमात्रं वा त्रुटितं बिल्वजं दलं॥ हरानिनियमाद्यो वै तस्मै मुक्तिं प्रयच्छति॥ ब्रह्मादिदुर्लभं ज्ञानं
ददात्येव महेश्वरः॥ विश्वनाथो ह्यनाथं तं सनाथं कुरुते नरं॥ स्वभक्तं मन्मथारातिरनाथज्ञान
वत्सलः॥ तस्यैव भक्त्या सुलभो मोक्षो नो धर्मकोटिभिः॥ तस्येशस्य प्रसादार्थं सृष्टा हि विविधा
क्रिया॥ जपहोमार्चना ध्यानव्रतं रुद्राणि सत्तम॥ योगं सांख्यं च तंत्राणि स्मृतयो निगमाश्च

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पि॥आगमाश्चापि विविधाः यंत्रतंत्रपराणि च॥ श्रुतयः स्मृतयः सर्वावर्णाश्रमनिबंधनाबंधना॥
॥११॥ श्चैव सर्वेषां न मुक्त्यै कारणं भवेत्॥ प्रसादकारणान्येव न प्रसादो भवेदिति॥ प्रसादकारणं शंभोः
भक्तिर्यानिश्चला शिवे॥ भक्त्यैव भवपाशेभ्यो मोचनं जायते नृणां॥ भक्तिरेव विरूपाक्ष संसराव
र्या मुनीश्वर॥ भस्माभ्यक्ततनुर्भावो भवलिंगं समर्चयन्॥ कालेऽपि सपि मुच्येत संसारोद्धत स
र्पतः॥ रुद्राक्षमालाभरणो रुद्रसूक्तजपादरः॥ पंचाक्षरपरो नित्यं सर्वदा शिवपूजकः॥ स एव मु
क्तिकांतायाः पतिरीशेन कल्पितः॥ रुद्रक्षेत्रादिनिरतो विरतो भवसागरात्॥ जागरूकः सदा तद्व
भवतीश्वरचिंतकः॥ जरामृत्युजगज्जन्म सुखदुःखाकुलं जगत्॥ पश्यन्तु मां प्रमदो भूयाद्धि श्वे
श्वरपदपूजने आयुर्याश्चैव नियतमामकुंभेय थापय॥ संपदोऽपि पदस्ता हि स्वर्गे धर्मे तु न
श्वराः॥ शोकमोहसमाक्रांतास्सुरासुरमानवाः॥ धनक्षयान्तसर्वेषां प्रियाणां विप्रयोगि
ता॥ परीक्ष्य सर्वं दुःखांतं विरज्येतेति हि श्रुतिः॥ नायुरायाति सनी धर्मार्थाद्यनुचिंतने॥ स्व ॥११॥
स्थो हृत्स्थं शिवं ध्यायेत्तेन दुःखैर्विमुच्यते॥ सूत उवाच॥ कः संतरेन भवमेनरसारसारं मृढ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समभ्यासेन दुःखं शारीरं विचिंतितं यत्॥ दुःखायत्त भ्रमवतां परिधावितं यत् तृष्णाहरं भवति किं मम सूय थाप॥ नर भ्रमेण शिवपादयुगं विहाय प्रयासनाज्वलनानां परिशीलयंति॥ यतांत धर्मे निचयानुसरणोत्तरेपि कारुण्यतो भवति चोदित एष धर्मः॥ स्कंद उवाच॥ प्रकारत्रयेणैव यं विधिरपि कदाचिद्द्विजपते प्रदेयो यं शांत्येषु सम भव भक्तेषु नियतं॥ शिवं स्पृष्ट्वा भूत्वा व गतनिमदमेवाद्य मधुरं॥ शृणु त्वं भक्त्यैव श्रुतिगतमिदं ज्ञानमधुना॥ ॥ इति श्री शिवरहस्ये अष्टमांशे सं. ह्जैगीषव्यसंवादे नाम पंचमो ध्यायः॥ ५ ॥ स्कंद उवाच॥ वक्ष्याम्यद्य मुनिश्रेष्ठ नागानां तपसः क्रियां॥ अपर्णापतिपादाब्जध्यानासक्तासु पर्णजां॥ भयं त्यक्त्वा विजह्रुः स्तेआकल्पाद्य भवान् शिवे॥ इममर्थं पुरा देवी कैलासे प्राह शंकरं॥ विस्मितात्तीवसा वीक्ष्य भीतापन्नगसत्तमान्॥ देव्युवाच॥ नागैरेतैर्महादेव देव देव जगत्पते॥ नवांगसंगजनकं पुण्यं देकिमुपार्जितं॥ किमेभिः शंगलिंगार्चाभुजंगैः किं कृता शिव॥ तन्मे वद विशेषेण करुणाकर शंकर॥ इत्थं गौर्या हरः दृष्टो लंबोदरमुवाच ह॥ श्रीमहादेव उवाच॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि नागानां पूजनं मयि॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri.

आकल्पाद्य भवत्से घत्ते सर्पा भाग्यगौरवे:॥ ममप्रियतरास्सर्वे कद्रपोतानि पूजया॥ कसुपर्णीचे
॥१२॥ पुराविवदेते शिवे किल॥ अश्ववालांतत: कृष्णांकारकुटिलेनहि॥ भारतीविषविषेणैव फणिना
सान्यया सह॥ क्रीडायुक्ता सपत्नी सा सुपर्णी दास्यभावत:॥ सा दुःखिता सुतं प्राह स्वस्य दास्यमो
क्षणे॥ अमृताहरणार्थाय गरुत्मंस्तं तदा मुने॥ कौटिल्यत: पुत्र न सुत्रे श्वविशो त्वयो॥ मयात्ते
नमया पूर्वं देवगंधर्वबालके॥ नित्यं श्वेते नेतिमयारुष्टे सुते, नयापुन:॥ दास्येत्त दावयोर्वास्या
स्सत्यभूता भवतीति॥ दृष्टा पुत्रे : कृतं तस्या बाला नाम सितक्रिया॥ दास्यभावं समापन्ना
सपत्न्या: पुत्र नान्यथा॥ अमृताहरणेनैव त्वया तीर्णा उ जेश्वर॥ एतदर्थं हि पितरौ पुत्रं कांक्ष
यत: सुत:॥ पुंनाम्नो नरकात्त्राता पुत्र एव न संशय:॥ यदामृतं ते दास्यामि तदा दास्यं न चै
व मे॥ इति प्रोक्तं मया तस्यैतत्सुत्र परिपालय॥ यो दुःखात्त्रायते पुत्र: पितरौ स सुतोत्तम:॥ अ
स्माद्दुःखाम्बुसंरोधात्समुत्तारय मां द्रुतं॥ इति मातुर्वच: श्रुत्वा गरुड: पततां वर:॥ प्राहमणा ॥१२॥
म्यतां देवामे वा[illegible] मखिलं निदर्शित:॥ गत: सकाश्यपि: तस्मा मेरो: शिखरमुत्तमं॥ नानाद्रुम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लतोपेतं फलपुष्पावनामितं॥ मृगांडजवैरयुक्तं सगत्वा पितुराश्रमं॥ तपस्यंतं तपोराशिं पितरं का
श्यपं तदा॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नं शिवाराधनतत्परं॥ शांभवैर्मुनिभिर्युक्तं रुद्रसूक्तजपादरं॥ प्र
णम्य विनयेनैव स्थितस्तस्यैव सन्निधौ॥ तातानुमोदितस्तत्र निषसादांडजेश्वरः॥ तं दृष्ट्वा स्वसुतं
विप्रो गरुडं खिन्नमानसं॥ उवाच विनयोदारं कश्यपोऽब्जसंभवः॥ कुतः समागतं वत्स त्वं वासं
प्रतिगच्छति॥ किं चिकीर्षुरिहायासः परिक्लिष्टोऽभिदृश्यसे॥ स पितुर्वचनं श्रुत्वा प्रांजलिः प्राह तं मुनिं॥
भगवन् तपतां श्रेष्ठ साक्षादब्जसंभव॥ मात्रोर्विवदतोरेवं दास्यभावेन खेदितः॥ मातुर्दास्य
विमोक्षाय त्वत्सकाशमिहागतः॥ भवान् पितृणां भवश्च महासाध्विभावनः॥ अमृताहरणे
यत्नं कर्तुमिच्छामि सांप्रतं॥ मातुरानृण्यमिच्छामि कृत्वा दास्यविमोचनं॥ केन प्राप्तिर्भवेन्म
ह्यं तदुदाहर मां प्रति॥ त्वदद्य भगवानेवाद्यैनं रूपया मयि॥ कथयाद्य शरणं लोके विहायैवं प्रजा
पतिं॥ इत्यंडजवचः श्रुत्वा काश्यपो ध्यानचक्षुषा॥ समीक्ष्य पत्न्या कौटिल्यं कनीयस्या मुनीश्व
रः॥ उवाच तपसां श्रेष्ठं शिष्टपदाश्रयं॥ सा पत्नी नाम लोके त्वं पुत्र कौटिल्यदं सदा॥ सापत्न्या

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥१३॥ द्धिमहेंद्रः स्वंदेवैर्दैत्यैः पुरा सुत ॥ संगरोंगारसदृशाः प्राप्तः स्वर्गेऽज्ञाश्रय ॥ अबोदन्तारथेश्चैव
पांडवा दुःखभूमय ॥ सापत्न्येन कौरव्यात् क्षत्रिया धर्मशीलाः पदात् ॥ नलोपि पुष्करेणैव वि
जितो नृपनंदन ॥ पुनरभ्यर्च्य देवेशं स्वाराज्यं लेभिरे नृपाः ॥ बाह्यश्चशास्त्रवस्तून्येसा पल्ला
ह्यां नरास्त्वनरः ॥ काद्रवेयैः शतं कुर्म मातुस्तदास्य कारणं ॥ अमृताहरणार्थं य सुराणां
विजयाय च ॥ उपायं तेभव क्ष्यामि निजयायपरं द्विज ॥ अनर्चितमहेशानां जयो नैव भवि
ष्यति ॥ समभ्यर्च्य महादेवं सुराश्च जितनन्नव ॥ न स्माराराधयेशानं जेतारमपराजितं ॥ क्ष
यद्वीरं महादेवं शंकरं शरणं व्रज ॥ यदि देवः शरण्यश्च जयस्तस्य न दुर्लभः ॥ पुराविष्णुश्च दैत्ये
यपीडितामरचोदितः ॥ जगाम शरणं सांबं देवदेवं कपर्दिनं ॥ सहस्रकमलैर्दांवसभस्मरुद्राक्षधृ
स्त्वयं ॥ पंचाक्षरजपासक्तः पंचास्यध्यानपूर्वकं ॥ समभ्यर्च्याबुजवरैः नेत्रेणाभ्यर्च्य शूलिनं
त्रिपिविष्टास्वयं तुष्टाश्चक्रं लेभे सुदर्शनं ॥ तेनाजौ निहतादैत्याः कोटिशो बलवत्तराः ॥ ॥१३॥
हिरण्याक्षश्च वत्रिपुः कालनेम्यापुलस्त्यजाः ॥ मधुकैटभसंह्लादाश्च मुरकंसादयः पुरा ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कर्मदेवेषु श्रेष्ठत्वमवापज्येष्ठपूजया॥ ब्रह्मणापि महादेवः पूजितो भक्तिभावतः॥ भक्तभस्म
त्रिसामर्थ्यं वेदजाले महेश्वरात्॥ इंद्रोपि वज्रं लेभे वै श्रीमहादेवपूजया॥ रत्ना सुरसमुद्भूतां
ब्रह्मध्यानमवाप्नुत्॥ रध्यो संपूजयं सांबं तस्मात्पापाद्विमोचितः॥ गुरोर्भार्यापहरणात्स्व
भार्याणां विवर्जनात्॥ रोहिण्यामतिकामतिकामेन जायन्यं समपद्यत॥ चंद्रोऽस्मविनिर्मु
क्तः सूर्यः कुष्ठाद्विमोचितः॥ दक्षो विनिंदनात्शंभोर्लिंगार्चातो विमोचितः॥ दधीचीर्मकंडो
कगार्ग्यौ कण्वो मेधातिथिर्मुनिः॥ गौतमः कश्यपो धौम्योपमन्युर्महाद्युतिः॥ क्षीरवारिधिमा
साद्यमोदनेत्राचकार्चक॥ मार्कंडेयो विजिग्ये थ यमं सर्वभयप्रदं॥ विश्वनाथार्चनेनैव सोऽभिप्
वलस्य गोद्भव॥ दुर्वाससस्तपोवृद्धिरीत्रगानुग्रहत्तो द्विजः॥ तथैवान्येन्यपतयः सोमसूर्यान्वयो
द्भवाः॥ समभ्यर्च्य महादेवस्य पूजनं॥ न विनात्रां कस्याचौ भुक्तिमुक्ती हि सिध्यतः॥ स्वर्गं पुण्ये
यशस्यं च श्रीमहादेवपूजनं॥ भक्त्या बिल्वैः समभ्यर्च्य भस्मरुद्राक्षभूषणाः॥ महापापैर्विमु
च्येत किं पुनश्चोपपातकैः॥ गुरुर्जीवयामास स्वभार्यां निहतां पुरा॥ विष्णुश्च मनयापूर्वं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुरकार्यार्थसिद्धये॥ स शाप विष्णुं विप्रो सोसदा भर्गपदाश्रयः॥ मुनयो गणपाश्चैव अन्ये
॥१४॥ चैव सुरासुराः॥ लेभिरे वाञ्छितान्येव तस्मात्समपि जन्म॥ शिवसल्लिंगं दद्यि विल्वैः भस्माक्ष
भूषणः॥ विष्णुस्तीर्थनिर्घृणो जनिजरा नानाप्रदं त्वत्पापमप्यागा देवस्वरैः॥ सुराजिविजि
तैः संप्रार्थितो सौ भृगुः॥ तेषु स्थानवरं दिदेश रूपयात द्विष्णुरादेवस्यैवेच्छको रूसतहीय भा
व भवतो न्यर्वा कुपरावर्तेन॥ तामुज्जीव्य भृगुः शशाप हरिमप्याजो हि भर्गार्चको यो निष्व
प्यति कुत्सितासु नितरां देवैः स्तदा दुर्द्रुतो देवो नाह गतत्वथांश्च निरुजां प्राप यद्यथा यो द्रुतं प
ताहे निवसं तु भोगिनिलये शंभोः पदार्चकः॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे ष
ष्ठोध्यायः॥ ६ ॥ काश्यप उवाच॥ अस्तनं रक्षितं देवैः नाकसमुनि सर्वदा॥ उदायुध
धरा देवाः नद्रक्ष्यंत्यनिशं द्विज॥ निद्रान्तं द्रा दिर हिता शत्रुस्याशावशेन हि॥ तज्जयोपायमे
तत्ते कथयाम्यंडजेश्वर॥ त्रिपुराव्रचितास्तेन विष्णुना वंचिता ... लिं॥ मोहयामास तत्रेण कु ॥१४॥
शास्त्रेणासुरास्तदा॥ पाषंडां तांस्तयं चक्रे शिवभक्तान् जितेन्द्रियान्॥ शिवार्चनपरिभ्रष्टा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ष्टान् भस्मरुद्राक्षवर्जितान्॥ पंचाक्षरोज्झितांश्चैव रुद्राध्यायविवर्जितान्॥ रुलेचयो·धयामा
सतेनजिह्वे हरिपुरा॥ स्वयं गर्वेण तस्याज्ञ शिवचिन्हानि शूलिनं॥ वीरभद्रेण निहतो दक्षयज्ञ
पुरा हरिः॥ तृतीयांशः स कथितो विस्तारश्चांडजेश्वरः॥ तेन पापेन स हरिः निहतः शूलपाणि
ना॥ मत्स्यकूर्मवराहादि नारसिंह तनूष्वपि॥ यः शैवाचारहीनान् पाषंडान् कुरुते नरा
न्॥ कुतर्कवाक्यैर्यो [illegible] सौ विप्रो वा नरकं व्रजेत्॥ अधोमुखोर्ध्वपादो सौ लंबते ह निशं बलेः
यः शांकराश्चानयेत्ताभक्तिभावान् महेशितुः॥ स याति वा ऽशुनरकं साचयथा पकृतमः॥ स
र्वेषां निःष्कृतिः प्रोक्ता पापानां नरकापहा॥ शिवद्रोहाः शैवानां द्रोहो बानरकवहहः॥ न
रको तारणं नृणां नैषज्ञातु भविष्यति॥ शिवद्रोहेषु सर्वेषु शरण्यः शिव एव हि॥ स मोचको महादे
वः शिवद्रोहेषु सत्तम॥ सहमानतया सर्वभक्तानां पापनाशकः॥ नान्येषां निष्कृतिः प्रोक्ता शिव
द्रोहेषु सत्तम॥ तस्मात्तं शरणं याहि स वै सिद्धिं प्रयच्छति॥ विघाहर्घां दशम्येव तत्र पंचाक्षरा
त्रिका॥ पंचाक्षरपरो मर्त्यः शिवज्ञानाय कल्पते॥ तेन मुक्तो भवस्येव विद्यया धौतनेडज॥ पि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तेनोपदिष्टो मंत्रोगायत्र्याः सममेव हि॥ गायंतं त्रायते यस्मा द्गायत्री भर्गविहिता॥संसार
॥१५॥ भंजिको भर्गः शिव एवेति निश्चनु॥ पंचाक्षरं च गायत्री श्रौत मंत्रद्वयं स्मृतं॥ उभयोर्देवतं य
स्मान्महादेवो महेश्वरः॥ विप्रैरेव सदा मंत्रो जपनीयो प्रयत्नतः॥ स्त्रीशूद्राणां नमोंतेन ज
प्यः पंचाक्षरः परः॥ अभावे तु पितुः पुत्र तन्निता एव हि॥ अन्ये वा स्नातयो विप्राः शंभुभावान्य
तः स्मृत॥ यथैवोपनयेनुत्नाः स्त्रीं तथा पंचाक्षरेपि च॥ गायत्री वत्सदा जप्यो मंत्रराजोयमुत्त
मं॥ तस्मात्तवोपदेक्ष्यामि मंत्रं पंचाक्षरं परं॥ मंत्रेणानेन देवेशं यः पूजयति शंकरं॥ सर्वपापवि
मुक्तश्च जायते नात्र संशयः॥ पंचाक्षरं सतारं यो प्रजपेत्सीति पूर्वकं॥ स तु मुक्तो भवत्येव ष
डक्षरसमाश्रयात्॥ पंचास्यध्यान निरतो पंचाक्षरजपादरः॥ महापापयुतो वापि युतो वा
प्युपपातकैः॥ विमुच्यते स द्य एव राहुमुक्तादिवोडुराट्॥ न गायत्र्याः परो मंत्रो न तु पंचाक्षरान्म
नुः॥ द्विजत्वेन सर्वेषां ता गायत्री भर्गदेवता॥ शिवप्रसादसिध्यर्थं श्रीमत्पंचाक्षरो मनुः॥ ॥१५॥
द्विजानामुभयं मंत्र सर्वेषामेव काम्यवः॥ तांत्रिका वैदिकाश्चैव भागवता यथारुचि॥ द्वि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जाराध्यो महादेवः वर्णोपेतद्विजस्मृतः ॥ तस्माद्द्विजानां मंत्रादौ प्रसादद्विजकृत्तदे ॥ यस्यं दत्त्वा
भक्तो नासर्वमणोमरास्त्रियः ॥ शिवप्रसादसिध्यर्थं जपनीयो मनुत्तमः ॥ परस्त्रीभिश्च
शूद्रैश्च नमोंतेन महामनुः ॥ गायत्रीति द्विजातीनामेवं प्रैवर्णिकेप्यपि ॥ नान्येषां शूद्रजातीनां
अंगनानां जपेस्मृता ॥ शूद्रो न स्यानुगायत्रीं नरके पच्यते ध्रुवं ॥ त्याति प्रसादजनको मंत्रोद्दोत्रशां
भैवस्मृतो ॥ वेदमाताच गायत्री वेदमूध्यगतस्वयं ॥ तस्मान्मंत्रद्वयं विप्रसर्वथा श्रुतिमध्यगं ॥
प्रलये समनुप्रासे वेदा लीयंति यत्र वे ॥ गायत्र्यामेव गायत्री भर्गोत्राद्धे शिवात्सिवः ॥ शिवं पंचा
क्षराकारः पंचवर्णाशिवस्य वै ॥ वर्णा पंचाक्षरस्यास्य पंचास्यात्कमतः शिवे ॥ लीयंते किलकल्पां
ते प्रणवो हृदये स्थितः ॥ तस्माच्छुतिषु सर्वत्र शिवो गीतः सदाशिवो ॥ ईशानः सर्वविद्यानामीश्व
रः सर्वभूतकृत् ॥ ब्रह्मैव सर्वदा शंभुः ब्रह्मणोधिपति श्शिवः ॥ नकारोपिच लीयंते सद्योजाते स्य
वै शिवे ॥ मकारोपिच लीयेवामदेवास्यचके शिने ॥ शिवाकारोपि लीयेत्त अघोरास्ये महेश्वरे ॥
वकारोपिचलीयेत शिवतत्पुरुषात्मके ॥ यकारोपिच लीयेत सर्वांगेपिच शंकरे ॥ एवमेव महात्मं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्वं अविमुक्ते विशेषतः ॥ स तारस्तारको मंत्रः शैवेभ्य उपदिश्यते ॥ सत्वं जीवेभ्य एवेशाईशाने
॥१६॥ नदयालुना ॥ नातः परतरो मंत्रो तारकः पारमेश्वरः ॥ यस्माद्ध्यायमानेन शिवरूपं वि
भासते ॥ शिवस्वरूपभावेन स तु साक्षाच्छिवो भवेत् वर्णेभ्योपि परं सारं तारं शिवमयं विदुः ॥
अविद्याकर्मपाशेभ्यः तारणात्तरमेव हि ॥ वर्णास्त्वन्ये तु सगुणानि गुणं तारमेव हि ॥ स तारं
वर्णसहितं शिवरूपावभासकं शिवस्य निर्गुणं साक्षात्तारमेव हि केवलं ॥ एकाक्षरं प्रणवं
ततारं समुदाहृतं ॥ तदेवोद्गीथवाक्येन सर्वश्रुतिषु गीयते ॥ तदेवानदकं दीर्घं सर्वेशाद्यवभा
सकं ॥ संशीलयन्नपरं याति शिवमेव हि निर्गुणं ॥ गायत्रीमंत्रसारं द्विजकुलतिलकाकारसि
द्धदाई मंत्रो यं शिवतोषकस्तु विहितो वेदांतभागेष्वपि ॥ तारोयं परनिर्गुणप्रकटने ब्र
ह्मादिदेवैरभिष्टुणामथ शंभवास्कहृदा सात्त्विकेनो मुक्तिदः ॥ ॥ इति श्रीशिव
रहस्ये अष्टमांशे सप्तमोध्यायः ॥ ७ ॥ पतंगउवाच ॥ प्रदेहि परमं मंत्रं संसारोत्तारकं गुरो ॥ ॥१६॥
येन मुक्तो भवाम्यद्य संसारादघसागरात् ॥ सिद्धं च साधये काम्यां प्रसादात्परमेष्ठिनः ॥ मा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥

तुरान्तप्पमिछामिप्रसादाद्देवशूलिनः॥ ततोमंत्रमिदंलब्ध्वानवद्रांभोःप्रसादतस्तु॥ यःपुत्रंपि
नरंसस्खवाद्रांभवंज्ञानपारगं॥ पंचाक्षरंचान्यमुखाल्लब्ध्वासंपूजयेच्छिवं॥ शनैर्बोधितस्ततोभ्
यासससाहासरमेष्ठिनः॥ ततविद्भिश्चकथितंतच्छिवोप्याहैवमेवहि॥ आत्रांभवायदयितोपुत्रं
श्चघांभवोभवेत्॥ त्रांभवाद्देवतन्मंत्रंगृह्णीयाद्वैकोनमान्॥ नाविद्धस्तिततोमंत्रमिसादप
रमेश्वरः॥ तस्माच्छिवोदितोमार्गःहेरंबायपुरामुने॥ दत्तोशिवायेसःस्कंदोयःप्रदत्तोशिवः॥
गणानांप्रदत्तोमंत्रंपंचाक्षरमनुत्तमं॥ भर्तुःसकाशाद्भार्यापिलब्ध्वामंत्रंशिवंयजेत्॥ न
मोंतेनैवशूद्रोपियतस्त्रीसमनुच्यते॥ शूद्राणांनैवमंत्रेषुअधिकारोमुनेकिल॥ पंचाक्षरेण
वैशूद्रानाधिकृसर्वदेवगुरुः॥ तन्मेवदविशेषेणसंशयेस्मिन्हिकाश्यप॥ ततःपतंगराजस्य
श्रुत्वावचनमीदृशं॥ पप्रजानसुतःमाहतदुःखोधकरंवचः॥ ससमुक्तवयापुत्रगुरुत्वाद्ध्यानतं
वचः॥ नदाप्रसंभवस्यामियथाशिवमनोरथं॥ विरक्तानांतुशूद्राणांत्रांभवाचारवसनां॥ गु
रुत्वेनद्विजःशूद्रैःपरिग्राह्योनशूद्रजः॥ विप्रोपित्रांभवोयुक्तैः[illegible]शूद्रेभस्माक्षधारणां॥ परीक्ष्याथ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मते धर्म्यग्रामवासं करणं च ॥ शिवालयं तत्र गत्वा शिवतीर्थनिषेवणं च ॥ मन्त्रिघोरक्षिणामूर्तेः भू
॥१७॥ र्जपत्रे लिखेन्मनुं ॥ त्रिवारं वाचयेद्विप्रः शूद्रादिर्वयापि च ॥ नमोन्तं विधवाशूद्रोन तथान्ये द्विजव
त्स्मृताः ॥ न स्वयं तं हि देवेशः शूद्रस्य द्विजसत्तम ॥ स च शिष्यो भवेच्छूद्रः गुरुर्विप्रो न संशयः ॥ ए
वमाहुः पुराचार्याः शिवाभिमतमुत्तमं ॥ स्त्रियोपि भर्तृमुखतः प्राप्य मंत्रमिमं जपेत् ॥ अन्येवर्
णात्रयोप्येवं पितुः प्राप्य महामनुं ॥ जपेयुः पूजयेयुश्च मंत्रेणानेन शंकरं ॥ बिल्वपत्रैः प्रसूनै
र्वा त्रिवारं सकृदेव वा ॥ मल्लिंगे रसलिंगे वा धातार्जे नार्मदेपि वा ॥ रत्नलिंगेषु वा सम्यक् स्थावरे
वा चरेपि वा ॥ स्वयंभुवे वादेवे वा आर्षे वा मानवे कृते ॥ उत्तरोत्तरतो लक्षसंपूजनीयः सदाशिवः ॥
लिंगेष्वेतेषु भक्त्यैव नियमाद्यर्चकः ॥ स्फाटिके पूजितः शंभुः प्रददाति च वांछितं ॥ लिंगार्च
नेन सकलं वांछितं प्राप्यते न्यृपि ॥ सर्वे लिंगार्चनेनैव प्राप्यंते हि मनोरथाः ॥ शिवस्य लिंगपूजै
व मुक्तिदा श्रुतिदर्शिता ॥ आमूलं खंडजश्रेष्ठा बालश्रुतयो ध्रुवं ॥ नित्यलिंगमनभ्यर्च्य न पेयं ॥१७॥
जलमप्यणु ॥ फलं वाथ यदा भोज्यं अन्नं वा चांकरार्पितं ॥ भुंजीयात् श्रीमहेशाय यन्निवेदितं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मुत्तमं॥ अनभ्यर्च्य महादेवं यो स्नानी फलमंबुवा॥ सरतो भक्षी नरके तिष्ठत्याभूतसंप्लवं॥ यः पाद
न्हा कृतो सापं यश्च लापत्रयासकं॥ न दहत्यति भुंक्ते तच्छिवलिंगार्चनेन हि॥ प्रदोषे यः शिवं दृष्ट्वा प
रिपूज्य स मुक्तिभाक्॥ द्विजैर्वा बिल्वपत्रैर्वा नीरैर्वापि महेश्वरं॥ सोमवारे तथा सायं त्रातजन्मा घनात्म
नं॥ कालाष्टम्यां कालसायमभ्यर्च्य शंकरं॥ भक्ताया वै भूतनाथं सायमभ्यर्च्य शंकरं॥ नैवेद्यं
निश्शिभुवसर्वे थागणपो भवेत्॥ संसाररोगनिर्मुक्तः मुक्तये कल्पते नरः॥ तथा पर्वस्वपि शिवं ग्र
हणे सोमसूर्ययोः॥ समभ्यर्च्यामरश्रेष्ठं सर्वकाले ष्वपि ध्रुवं॥ यावज्जीवं समभ्यर्च्य जीवन्मुक्तो
भवेन्नरः॥ प्रमादादेकदा सद्वा शिवलिंगार्चने सुत॥ वापयित्वा शिरः केशान् प्राज्ञपगव्यादि पं
चकं॥ रुद्रैर्होमं हुनेद्देवं चरुणा सर्पिषा द्विज॥ स सूत्रोक्तेन मार्गेण कृत्वा पूर्वापरक्रमं॥ शंभवे
भोजयित्वैकं मुपोष्याभ्यर्च्य शूलिनं॥ पूर्वाह्णापरहे चैव कृत्वा पूजेद्द्यं पुनः॥ भुंजीत शंभवेः सा
र्धं नैवेद्यं पश्चिवार्पितं॥ न स पापमुक्तो भवति इत्याह परमेश्वरः॥ शिवार्चनपरित्यागो महापा
पं प्रकीर्तितं॥ निष्कृतिर्विहिता त्वत्र स्त्रे महापापे कृते द्विज॥ प्राणांते न तमो घोरं नरकं प्रामु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यावत्तरः॥ गृहीत्वा नियमं विप्रो शिवलिंगार्चनात्मके॥ वरं प्राणपरित्यागः छेदनं शिरसो द्विज ॥
॥१८॥ अनभ्यर्च्य महादेवमन्नं नास्नीत कश्चन॥ एवं नियममास्थाय यस्यस्ते न घं कुरार्चनं॥ स कृपा
णीन शुध्येत मतो नरकमृच्छति॥ तस्माद्यत्नाद्विनो लिंगे पूजनीयः सदा शिवः॥ शिवप्रसादजननं
शिवलिंगस्य पूजनं॥ भुक्तिदं मुक्तिदं चापि ज्ञानदं सर्ववेदान्छृणां॥ अवतुयं तद्विजातीनामिसाहस्र
शिरोरवरः॥ नान्यदैवैः समं त्वां भुपूजयेद्विश्वनायकं॥ पत्राणे ब्रह्म विष्णाद्याः तेस समं प्रतिपूजनं॥
न कार्यं सर्वथा सर्वैः तत्प्रसादकरं हि तत्॥ मात्वारुद्रेति मंत्रेण श्रुति पूजा निषेधति॥ स कारुहा
द्धनार्चनं शंभोनैव कुर्यात्सुरान्तरैः॥ नरकावहमेवाद्यनार्च कार्या विचक्षणा॥ विश्वाकाराः सर्व
एवसतु विश्वाधिकः शिवः॥ येकः शिवस्तथा द्वितीये न वा लोपि लक्षन॥ तस्मात्संपूजयेच्छांगं लिं
गमेवपि नान्यतः॥ शिवलिंगार्चनेनैव शिवः तुष्यति नान्यथा॥ अन्येपि बहवो धर्माः शिवप्रोक्ताः
प्रसादनः॥ साक्षात्प्रसादजनकं शिवलिंगार्चनं द्विज॥ लिंगे नित्यं महादेवो दरिद्रारे विशेषतः॥ ॥१८॥
भक्तानां सकलाभीष्टं प्रददाति महेश्वरः॥ अन्येपि शैव धर्मा ये बहुधा यासा धनात्मकाः॥ करो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नुवायथाजोषनैनस्याग्यंकदापिहि॥इसेवंसमयंकृतावरमाप्राणसंक्षये॥पूजनीयःशिवो
लिंगेज्ञानमुक्तिमभीप्सुभिः॥यःपूजयेद्धशिवकलाविलससुमोहिलिंगमद्भशापथपूर्वकामे
वतिप्रैः॥प्राप्यजलंनचफलंनचभोज्यंमन्नलिंगार्चनोज्झितमहोनरकायलोकः॥कंसत्तरेहुभयमे
तदसारसारंशंभोपदाम्बुजसमर्चनतोविहीनः॥ससासुरांतरमनुत्तमचंद्रमौलिलिंगार्चने
नसकलंश्रियमश्नुतेच॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्येअष्टमोऽष्टमोध्यायः॥ ८ ॥ग
रुडउवाच॥किंवाप्रसादजनकंमहादेवस्यवैमुने॥नत्वरिष्यामिभक्त्यैवतद्वदस्वगुरोमम॥स्कंद
उवाच॥गरुडस्यवचश्रुत्वाकाश्यपःप्राहतंमुनिं विनताननयंदृष्ट्वाविनत्तंनियतोमुनिः॥शिवप्रसा
दजनकंभस्मनोमहिमांवद॥काश्यपउवाच॥भस्मभ्यक्ततनुर्निसंपूजयेदिंदुशेखरं॥भस्मधार
णहीनानांप्रसादोनैवशांभवः॥भवेज्जन्मशतेष्वेवद्विजस्यापिविशेषतः॥भस्मधारणहीना
नांज्ञानंनैवोपजायते॥ज्ञानंगतमिदंभस्मसृष्टमीशेनमुक्तिदं॥भस्मभस्मेतियोब्रूयात्सतुपापैः॥
प्रमुच्यतेभस्मनापादपर्यंतंयःस्नातिनियतंसदा॥सतुसंतरतेघोरंसंसारदुःखदंनरः॥द्वि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जो वा यदि गृहस्थो वा यतिर्वा विपिनाश्रमी ॥ त्रिकालं भस्मनिरतो देवदेवप्रसादभाक् ॥ भस्मस्ना
॥१९॥ नविहीनास्तावत्कर्माण्यपि द्विजः ॥ नैव तत्सकलमोघ्रा नितु कुर्वन् यत्किंचिदृष्य सोप्रेष्येवेति द्वि
जो वापि भवत्येव न संशयः ॥ भस्मप्रभावं वेदांतैः सर्वदा प्रतिपाद्यते ॥ अथर्वशिरसि स्वैरं भ
स्मप्रोक्तं हि पावनं ॥ शिरो हृत्तमिदं भस्मस्नानमापादमस्तकं ॥ अग्निरित्यादिभिर्मंत्रैः स्नात्वा
पापैः प्रमुच्यते ॥ यो वा को वास जो वापि नित्यं भस्मतनुर्भवेत् ॥ स महेशप्रसादस्य पात्रं भवति
निश्चितं ॥ द्विजो वाप्युत्तमाचारो भस्मस्नानविवर्जितः ॥ यो भस्मधारिणं दृष्ट्वा नाभिनंदति
दुर्मतिः ॥ तस्यो सन्तौ च सांकर्यमनुमेयं विपश्चिता ॥ यतिर्वेदांतनिष्ठोपि भस्मधारणवर्जितः ॥
पठन्वा पाठयन्वापि नैव तत्त्वज्ञानमाप्नुयात् ॥ श्रीवासिष्ठस्यं परं ज्ञानं भस्मस्नानेन जायते ॥
भस्माभ्यक्ततनुर्नित्यं त्रिपुंड्रपरिचिन्हितः ॥ स तपस्वी सदा नाहों सर्वकर्मार्हको भवेत् ॥ त्रिनेत्रद
यया पात्रं पवित्रो भवति ध्रुवं ॥ मित्रभूतः सुराणां च भवत्येव न संशयः ॥ भस्मधारणहीनो यः शि ॥१९॥
वलिंगं समर्चयेत् ॥ न तस्य पूजां गृह्णाति महादेवः पराङ्मुखः ॥ भविष्यति न संदेहः प्रत्युत्येवेति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

च ॥ सर्वदा सर्वकालेषु भस्म धृक् पावनाशुचिः ॥ पं स्नानानि स्नानदर्लोके विद्यावोप्यपि मानवः ॥ भस्म
स्नानादि निर्मुक्तः सोऽशुचिः सर्वकर्मणि ॥ पवित्रं परमेतद्धि भस्मैव श्रुति चोदितं ॥ ओनानलोद्
वं भस्म महापापनिवर्तकं ॥ मुक्तिदं ज्ञानदं पुंसामग्निरित्यादिमंत्रितं ॥ भस्म धृत्वैव संध्याया
मधिकारी न संशयः ॥ अधृत्वा यदि तद्भस्म संध्यां कुर्याद्द्विजाधमः ॥ भस्म धृत्वा पुनः संध्या
माचरेत् संध्ययोर्द्वयोः ॥ श्राद्धं यज्ञं तथा होमो विना होपनयादिकं ॥ देवताभ्यर्चनं नित्यं काम्यं
स्वाध्यायतर्पणं ॥ सर्वं भस्म धृगेवाशु सर्वेषां फलमश्नुते ॥ स तपस्वी सदा पात्रं सर्वान् संतार
येन्नरान् ॥ भस्म धारण मंत्रेण दुःखं तरति मानवः ॥ अशुचिर्भिन्नमर्यादो भस्म धृक् पावनो
भवेत् ॥ अभक्ष्य भक्षणं कृत्वा गत्वा गम्यामपि द्विजः ॥ भस्मनः स्नानमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्य
ते ॥ वराहमूषकं बालं उन्मत्तं श्वानरासभं ॥ स्पृष्ट्वा दृष्ट्वा द्विजो नित्यं भस्मस्नानं समाचरेत् ॥
उदक्यां सूतिकां दृष्ट्वा यस्तु पश्यति भस्मना ॥ भस्मस्नानेन पापानां राशिर्वै भस्मसाद्भवेत् ॥
भस्म धृक् सर्वदा पूज्यो यथाग्निर्वमयोहि सः ॥ संध्ययोरथ मध्यान्हे निशीथे भस्म धृक् भवेत्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

साचरोपिदुराचारोभस्मधृक्पावनोभवेत्॥ भस्मत्रिपुंड्रसहितोनित्यमर्चेत्तुशंकरं॥ तेनदत्तंज
॥२०॥ लंपत्रंसाक्षाद्गृह्णातिशंकरः॥ हव्यंगृह्णंतिचसुराःकव्यंपितृगणास्तथा॥ भस्मधारणमात्रेण
—शंभुस्तस्मैप्रसीदति॥ प्रसादःशंकरस्यास्यमुक्तिस्तस्यकरेस्थिता॥ दानंयद्दीयतेदात्रायै
गृह्णात्यत्तिवैद्विजः॥ भस्मधारणमात्रेणउभयोर्वर्धितंफलं॥ प्रातस्सजातियोविप्रोभस्म
नापादमस्तकं॥ त्रिपुंड्रधृक्समस्तेभ्यस्सत्यभिर्निर्मितपातकैः॥ त्रियामुषंत्रिपुंड्रांकःरात्रिपापा
द्व्यपोहति॥ मध्यान्हेपितथोमानःपातकैर्विप्रमुच्यते॥ सायंकालेभस्मधारीअपराण्हादघात्स
दा॥ मुक्तोभवतिगौरीशःप्रियस्सभविष्यति॥ भस्मोद्धूलिततनुर्भवेदथमहारुद्राक्षमालोधरोरु
द्राध्यायजपादरःशिवमहापंचाक्षरेसादरः॥ श्रीमत्र्यंबकपादपंकजवरेध्यायन्विमुक्तोभवेत्
पापौघाद्भवसागराद्धरमहादेवाश्रयाभावतः॥ लिंगंशालमपारबिल्वजदलैरंबुजैरर्चयन्दु
र्भिक्षप्रभवंमहाघगणनामूलानलोभवेत्॥ विघ्नाद्रिंधनाज्ञायेजनिजरारोगाप्रणाशोभवेत्॥ ॥२०॥
॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्येअष्टमांशेनवमोध्यायः॥ ९ ॥ काश्यपउवाच॥ भस्मनः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पंचनामानि श्रुतिगीतानि वै द्विज ॥ विभूतिर्भसितं भस्म क्षारं रक्षेति चक्रमात् ॥ भासकत्वानद
नेन भस्मैतत्कीर्तितं सदा ॥ ऐश्वर्यदानात्सा भूतिः भसितं पापनाशनात् ॥ क्षारं पापंक्षरतीति पं
चधोत्तमकीर्तितं ॥ जाबालेर्नितरां मुक्तं भस्मपापभयापहं ॥ भस्मभूतिप्रदत्वात्त्प्रसादकरणं
महत् ॥ यो भस्मरहितो विप्रः स एव श्वपचोत्तमः ॥ स नित्यं सूतकी भूयात् भस्मधारणवर्जितः ॥
तेना धीतं न थैवष्टं जप्यं सर्वं च निष्फलं ॥ आमनंति सदा भस्म श्वेताश्वतरशाखिना ॥ आमानंति
सदा भस्म अथर्वशिरसि स्थिताः ॥ आमनंति सदा भस्म बृहज्जाबालशाखिनः ॥ श्रुतयो भ
स्ममाहात्म्यं वदंति बहुधा द्विज ॥ मुनयो ब्रह्मविद्वांसो भस्ममाहात्म्यवेदिनः ॥ देवैः सदैव सु
धृतं भस्मेदं पावनं परं ॥ ब्रह्मणा विष्णुनेंद्रेण धृतं रुद्रैस्सदैव हि ॥ देवस्त्रीभिर्धृतं भस्म सर्वदा त
त्रिपुंड्रवत् ॥ देव्याचगणपेनैव स्कंदेन च धृतं परं स्त्रीभिर्धार्यमिदं भस्म मंगलं न कुर्वोत्तरा ॥ स भ
र्तृकाभिः सततं शिवराधनसाधनं ॥ ज्ञानांगत्वेन कथितं सर्वदा पावनं परं ॥ श्रौतं त्रिपुंड्रमेवेदं
यत्त्यक्त्वा नरकं व्रजेत् ॥ ऊर्ध्वपुंड्रं सदा कुर्वन् द्विजोपि श्वपचाधमः ॥ ऊर्ध्वपुंड्रभ्रमेणापि नेद

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कुर्याद्द्विजः सदा ॥ अश्रौतमूर्ध्वपुंड्रं स्यान्न धार्यं सर्वथा द्विजैः ॥ ऊर्ध्वपुंड्रेण यः कुर्यान्नु शिवलिंगस्य
॥२१॥ पूजनं ॥ स पापभाग्भवेत्सर्वनाशसंदेहकारणं ॥ शिवप्रसादजनकं भस्मधारणमुत्तमं ॥ शिव
प्रसादजनकं त्रिपुंड्रपरिधारणं ॥ शिरोललाटवक्षःसु दोर्द्वये यस्त्रिपुंड्रधृक् ॥ स एव प्रियद
ष्टो महेशस्य गणेश्वरः ॥ यो भस्मधारणं सत्यक्त्वा मृदोर्ध्वपुंड्रधृन्नरः स नरो जारजो विप्रः स ए
व श्वपचाधमः ॥ भस्मना पूतफालो यः सत्तपस्वी स तु द्विजः ॥ स एव प्रेमसदनं मदनांतकरस्य च
भस्मधृक्पूयते पापैः महद्भिरपि रुस्तनः ॥ भस्मफालं त्रिपुंड्रांकं दृष्ट्वा भीतो यमः सदा ॥ नग
णाश्च पिशाचाश्च ग्रहाश्चैव विनायकाः ॥ तन्नरं नोपसर्पंति सर्वदा भस्मधारणात् ॥ भस्मधारण
मात्रेण सदा शाम्यंति वै ग्रहाः ॥ पंचाक्षरेण यो भस्म अभिमंत्र्यैव धारयेत् ॥ आर्द्रैः शुष्कैः स्त
था पापैर्मुच्यते नात्र संशयः ॥ भस्मैव परमं तूर्यं पावनं ज्ञानभासकं ॥ यो विनिंदति भस्मेदं स निं
द्यां योनिमाप्नुयात् ॥ भस्मेयुतं त्रिपुंड्रांकं —— भोजयित्वानुज्ञां भवं ॥ स भोजयति गौरीशं ते ॥२१॥
न तुष्टो महेश्वरः ॥ पवित्राणां पवित्रं हि भस्मैव द्विजपुंगव ॥ न भस्मात्सावनतरं त्रिषु लोकेषु वि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्यते ॥ न भूतामप्रमेदे नेवइतिश्रुत्यनुशासनं ॥ भस्मनापूजयेल्लिंगं त्र्यंबकेण समुच्यते ॥ सर्वस्माद
पिपापेभ्यास्समुक्तोमोचयन् पुरा ॥ सजीवन् शिवनामेति सा क्षाद्रुद्रसमोभवेत् ॥ नित्य शुचिरयं
देह भस्मनासुचिभावभवेत् ॥ भस्म मेतद्धि हायेवमन्यं पुंड्र धरोयदि ॥ मुक्तिं विंदेत्वेत संसारसागा
रे संप्लविष्यति ॥ विषपापेन नित्यंहं यदि विंदेत मानवः ॥ भस्मस्नानविहीनोयः स भवेन्मायया
वृतः ॥ योभस्मस्नानयुक्तो भवति सुरनरो सद्विजोवा धमोवानेवन्याभगवन्मोदजनकं ज्ञानंस
हल् भामुयात् ॥ ध्वस्तो धर्मफलके ललाटतटके पाशाम दाद्वैरत्नो निर्दधाखिलक्रूसंकर महापापे
त्वघदुरवोधयुक् ॥ यो भस्माभ्यक्तदेहो भवति जनिजरानाशपापाद्धिहीनः ॥ पापैस्तापजदुःख
भागनिकरं ज्ञानं महद्विंदाति ॥ भुक्त्वा सोरम मनीवशंकरगणश्रेष्ठोष्टरम्यां रुति ॥ भूयादेवम
हाप्रभावसहितो विप्रोथमुक्तो भवेत् ॥ ॥ इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशेदशमोध्यायः ॥
॥ १० ॥ कार्तिकेय उवाच ॥ रुद्राक्षधारणं पुण्यं शिवप्रीतिकरं सदा ॥ प्रसादजनकं साक्षाद्भो नि
संपिनाकिनः ॥ रुद्रनेत्रसमुद्भूता रुद्राक्षतरवोभवन् ॥ विंदवसे पुरे युद्धे मीलिताक्षेण शंभुना ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पतिताभून्नलेवसने भूमौ नरो भवन् ॥ द्वात्रिंशद्रक्षजातीयास कृद्रासुषिरा स्मृता: ॥ ब्राह्मणा:
॥२२॥ क्षत्रियावैश्यासद्राक्षाद्दतिविश्रुता: ॥ ब्राह्मणाश्वेतजातीयाक्षत्रियारक्तवर्णका: ॥ वैश्या: पी
तास्तु विसेयाश्शूद्रा:कृष्णा: प्रकीर्तिता: ॥ तत्तद्वर्णक्रमेणैव धार्या वर्णैरनुक्रमात् ॥ ब्राह्मणोविभ
यान्मूर्ध्नि सर्वांगेषु विशेषत: ॥ क्षत्रियोपि च वक्षस्तु बाह्वोरपि विशेषत: ॥ वैश्य: कंठे वक्षसी च शू
द्रो नु धनि धारयेत् ॥ ब्राह्मणोपि च सर्वांग धार्यंत्रियंबकेणतु ॥ अघोरेणैव मंत्रेण क्षत्रियो धारये
धुमान् ॥ वामदेवेति मंत्रेण वैश्ये धार्यसदाक्षका: ॥ शूद्र: शिवेतिनाम्नैव धृत्वा मुक्तो भविष्यति ॥
यतिस्तु प्रणवेनैव स्त्रीणां पंचाक्षरेण तु ॥ संभर्तृका कंठदेशे धृत्वैकं चाक्षमुत्तमं ॥ पाकादिकर
योयोग्या रजसापि परिप्लुता ॥ रत्नैस्सुवर्णैर्वधार्यं वा राजन्नेनाथवा सहा ॥ सूत्रेण क्षौमजेना
पि सर्वैर्धार्यायथारुचि: ॥ अशुचिर्वाशुचिर्वापि सर्वावस्थांगतोपि वा ॥ रुद्राक्षमालाभरण: प
विशेनात्र संशय: ॥ त्रिनेत्रप्रियपात्रं संइतिशास्त्रविदांमतं ॥ एकानन: शिव: साक्षात्तं ध ॥२२॥
त्वाशिवसाद्भवेत् ॥ द्विमुखं पार्वतीशं भु: तं धृत्वा पापमोचित: ॥ त्रिमुखं वन्हिरूपात्मा तं धृत्वा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भ्रूणपापभुक्॥ चतुर्वक्त्रः स्वयं ब्रह्मा तं धृत्वा ब्रह्मलोकगः॥ पंचवक्त्रः स्वयं शंभुः तं धृत्वा पंचपातकैः॥
विमुच्येत क्षणेनैव साक्षाच्छक्षमसादभाक्॥ षडक्षं स्कंददैवत्यं धृत्वा स्कंदसलोकगः॥ सप्ता
ननं स्वयं देवी तं धृत्वा वह्निलोकगः॥ अष्टाननं तु रुद्राक्षं अष्टमूर्तेः प्रियं सदा॥ तं धारणाद्
भव सुलोके सोमोरते चिरं॥ नवाननं स्वयं भीमः भीमपापैः प्रमुच्यते दशास्यं च सदा धृत्वा नयामी
यातियातनां एकादशाननं रुद्रा तल्लोके निवसेच्च ध्रुवं॥ द्वादशास्यं सोम धामप्रदोषयवि
नाशनं॥ त्रयोदशास्यं चापम्रं धृत्वा विष्णुपरप्रदं॥ चतुर्दशास्यं रुद्राक्षं शिवज्ञानप्रदं शुभं॥ एवं चतु
र्दशमुखं रुद्राक्षं धारयेन्नरः॥ सर्वपापैर्विनिर्मुक्तो पंचान्मुक्तो भविष्यति॥ द्विजो वाश्वपचो वा
पियो रुद्राक्षाणि धारयेत्॥ स तपस्वी ममं धन्यो वदान्यो मुक्त एव हि॥ सदाशिवप्रसादस्य पात्रं
नात्र विचारणा॥ मुखं मुखेन संयो ज्य धार्या रुद्राक्षमालिका॥ नोचेत्स्व तपसो हानिर्भविष्य
ति शिवाज्ञया॥ द्वात्रिंशत्कंठस्थाने तु षड्षट्कर्णयुगे तथा॥ बाह्वोः षोडश धार्यं वै मणिबं
धे तु द्वादश॥ वक्षस्यष्टाधिकशतं भुवो श्रे कंठे शिरस्यपि॥ एकं च चत्वारिंशन्मूर्ध्नि संग्रहो यं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रकीर्तितं ॥ सहस्रं विभृयान्नित्यं मालां वा यावती भवेत् ॥ कंचुकं वा यथा द्वौषं मकुटं मूर्ध्नि धा-
॥२३॥ रयेत् ॥ सहस्रमधमं मानं रुद्रलोकप्रदायकं ॥ दशसाहस्रधृक्मर्त्यः सोमलोकमवाप्नुयात् ॥
अयुतं सूर्यलोकस्य लक्षं तु ब्रह्मलोकगः ॥ कोटिबिभ्रन्नियो दक्षो स च विष्णुमयो भवेत् ॥ अनंताक्ष-
धारणे यस्य शिव इव भविष्यति ॥ रुद्राक्षमालया जप्तो मंत्रोऽनंतफलप्रदः ॥ रुद्राक्षधारणे ल-
ज्जा येषामस्ति स्वभावतः ॥ ते सर्वे नारका ज्ञेया ब्रह्मण्यासे द्रवते ॥ रुद्राक्षेति वदो सद्यो दश
गोदानजं फलं प्राप्नोति शिवसारूप्यं तेन देहेन मुच्यते ॥ मरणमयेनापि रुद्राक्षं कलापहेन धार-
येत् ॥ रुद्राक्षधारणाद्रुद्रो भवत्येव न संशयः ॥ ते वा मे वात्मविज्ञाने ये वै रुद्राक्षधारिणः ॥ भि-
क्षवोऽपि च रुद्राक्षान् धृत्वा मुक्ता भवंति हि ॥ रुद्राक्षमालाभरणः शिवलिंगं प्रपूजयेत् ॥ तल्ल-
नामेव तां पूजां गृह्णाति परमेश्वरः ॥ अरुद्राक्षकृतां पूजां न गृह्णाति महेश्वरः ॥ यो भस्मधा-
रीनियतं सरुद्राक्षाधरो भवेत् ॥ नान्यमुद्राधरस्यापि न रुद्राक्षाणि धारयेत् ॥ पुंड्रांतरं यो धृत्वा ॥२३॥
रुद्राक्षमपि धारयेत् ॥ स मुक्तो नारकी भूयादिति जाबालिकीश्रुतिः ॥ यो रुद्राक्षो सहरोसी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नभसितमहापुंड्रमस्तोरुबाहुसंपूज्यप्रमथाधिनाथमजरं भक्तो थमुनिर्लभेतु॥ भूयाधंकर
किंकरोपिसुमहारुद्राक्षभस्मांगकोमारारान्निपदांबुजार्चनर नोपि किंनविंदेत्सहियोरुद्राक्षो
त्तक्षाः सितलसत्कालबाहुक्षिमूलोलीलाश्रीलाहिकालज्वलदनलकुलव्यालमालात्तश्रु
लं॥ ध्यायंबुध्यानिज ध्यायेन्निगानि हृद्दाधन्यमान्योरुमन्युं लोका ध्यक्षानुग्रीक्षाक्षपितक
लुषधीमुक्तये॒षांभवोयः॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशेरुद्राक्षमहिमाने एकादशोध्या
यः॥ ११ ॥मुनिरुवाच॥ श्रीरुद्रमंत्रानप्रजापो नियत्तंभस्म धार्यपि॥ रुद्रमंत्राननुजपन्नुवि
प्रो ध्याये देवमुमापतिं॥ वेदानांमध्यगं साक्षान्न यजुषांमध्यगंपरं॥ शतरुद्रागरवागतं सेतद्रुद्र
मंत्रंशिवप्रियं॥ रुद्रप्रियकरं साक्षाद्रुद्रमंत्रश्रुतिंश्रुतं॥ रुद्राध्यायोर्थविज्ञानीपदार्थज्ञान
वान्नरः॥ नमोंतेनशिवं ध्यायन्सर्वपापैः प्रमुच्यते॥ नमोंतेनचतद्रूप धारीयच्छिवएवहि॥ ध्या
यन्महेशांतद्रूपंपतिनांपरमेश्वरं॥ सर्वेषामप्युमाकांतंनिलांतेशांतमव्ययं॥ रुद्रमध्यगते
मंत्रेनमोंतैरुभेयेरपिएकद्विर्नमस्कारे॥ ध्यायेदेवंपिनाकिनं॥ सर्वदेवाधिदेवेशंविश्वेशं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रुद्रसूक्त ॥ ध्यायन्मंत्रान्जपेद्रुद्रान्तत्तदर्थावबोधतः ॥ श्रीरुद्रमंत्रे जपयेत् भस्मधारण
॥२४॥ पूर्वकं ॥ भस्मधार्यधिकारी च तथा रुद्राक्षधार्यपि ॥ रुद्राध्यायजपे योग्यास्त एव भुवने द्विजाः ॥
नान्यपुंड्रधराः सर्वे नाधिकारिण एव हि ॥ प्रसुप्तो रुद्रमंत्रांश्च प्रजपन्पापभाक् भवेत् ॥ यस्तु रु
द्रान्जपेन्नित्यं ध्यायमानो महेश्वरं ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा शिवत्वमुपगच्छति ॥ स्तेयं कृत्वा ब्रह्म
वध्यां कृत्वा मद्यं पीत्वा गुरुदारांश्च गत्वा ॥ भस्मच्छन्नो भस्मनिष्ठः शयानो रुद्राध्यायी मुच्य
ते सर्वपापैः ॥ एकवारं जपन्रुद्रं पापैर्मुक्तो भविष्यति ॥ द्वितीयवारं जप्त्वैव रुद्रं ध्यायन्महे
श्वरं ॥ गणापत्यमवाप्नोति शिवस्य परमात्मनः ॥ तृतीयवारं प्रजपन्शिवे लीयेत सर्व
दा ॥ एकादशगुणावारं यो रुद्रमंत्रं जपेद्द्विज ॥ सांबमेवाहि च जपन्वक्त्रमादेकादशावृतं ॥ जपाद्यं
गेभिषेको वै त्र्यंबकप्रियतमो मतः ॥ वस्त्रपूतेन तोयेन अविच्छिन्नां प्रकल्पयेत् ॥ धारां वृत्तां
प्रकल्पेत शिवलिंगे द्विजोत्तमः ॥ रुद्राध्यायेनाभिषिंचेज्जपादप्युत्तमो भवेत् ॥ जपाद्दशगु ॥२४॥
णः प्रोक्तो अभिषेको महेश्वरः ॥ चंदनैर्बिल्वपत्रैश्च पूजयेदिंदुशेखरं ॥ रुद्राध्यायादि नाम्ना

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चप्रजपेत्सरेश्वरं ॥ रुद्रैस्तु वीनदेवेशं सांबसंसारभेषजं ॥ स्नात्वा रुद्रैर्महादेवसन्निधौ गण
पो भवेत् ॥ रुद्रैर्होमं प्रकुर्वीत चरुणा मधुसर्पिषा ॥ नामभिर्देवदेवस्य स्वाहांतैश्च पृथक्पृथ
क् ॥ गृहारिष्टस्वस्यदृष्टौ उत्पातेष्वामादिकंपने ॥ देशोपसर्गे दुर्भिक्षे राजचौराद्युपद्रवे ॥ प्रजापशु
मृतौ चापि जपहोमार्चनं चरेत् ॥ रुद्रैर्मंत्रैरयुतं चाथ ध्यायन् देवं पिनाकिनं ॥ ब्राह्मणैः शांभ
वैरेव भस्मरुद्राक्षधारिभिः ॥ कारयेद्द्विविधद्राजा धनाढ्यो वापि कश्चन ॥ गावो भूमिर्हिरण्या
दि प्रदेयात्तत्र शक्तिसारतः ॥ शांभवेभ्यः सदारोगतापपापैः प्रमुच्यते ॥ रुद्रमंत्रजपे योग्यास्तांभ
वा एव केवलं ॥ अतिरुद्रविधानं वा महारुद्रमथापि वा ॥ कुर्यात्सर्वोपसर्गेभ्यो न भयं जायते
क्वचित् ॥ धन्नधारांपातयेत्नविच्छिन्नां रुद्रमंत्रतः ॥ वह्नौ कुंडे शिवं ध्यात्वा साध्यं भवाष्टोत्तरैः श
तैः ॥ एकादशानुरूपैवं मंडलं धनधान्यवान् ॥ मुक्तः शिवमयो भूयात्कामं कामवान् यदि ॥
सर्वकामानवाप्नोति तत्र रात्रेन संशयः ॥ गोष्ठे वापि नदीतीरे रुद्रक्षेत्रेशतोत्तरं ॥ जप्येव क
र्म वापि फलं विंदेत् दशोत्तरं ॥ क्षीराभिषेकं लिंगे तु रुद्रमंत्रैः समाचरेत् ॥ न भूयस्तन्यपे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मातुः भविष्यति न संशयः॥ यो रुद्राय नमस्कारं प्रदक्षिणमथापि वा॥ कुर्याच्छिवालयं शंभोः
॥२५॥ सन्निधौ सन्निमुने भाकु॥ रुद्रमंत्रैः शूलिनं यो स्तुवन्नर्तनमाचरेत्॥ सर्वां भोर्गणपो भुया
दक्षरेणान्न संशयः॥ अविमुक्ते शिवक्षेत्रेष्वन्येष्वपि यथाबलं॥ रुद्रं जपेत्स मुच्येत पापेभ्यो ना
त्र संशयः॥ यो बिल्वमूले रुद्रांश्च जपेद्ध्यायन्महेश्वरं॥ स कोटिरुद्रसाम्यस्य फलं लब्ध्वा वि
मुच्यते॥ जाबाला आमनंत्येव महिमा रुद्रपिनः॥ किं जप्येनामृतमिति रुद्रैरेवेति सा श्रुतिः॥
यतिश्च प्रजपेन्नित्यं वनेव र्णी गृहीतथा॥ यावन्न मौनं तु यतेः अन्ये तु गृहमेधिनः॥ यत्रास्थि
तो रुद्रजापी तत्र शंभुः स्थितस्सदा॥ तस्मैव तं शंभवाय दत्तं तच्छभवे सदा॥ गां भूमिमथा
वासो वा धनं धान्यं हिरण्यदं॥ दत्वा शिवप्रसादस्य पात्रं श्रीरुद्रजापिने॥ एकवारं जपन्रुद्रं
२७: तद्धमेशांति मृच्छति ग्रामे अस्मिन्ननातुरमिति मंत्रार्थ पौशालवारं तु नागरे पुरे युतजपाद्ध
वे॥ तत्रस्थानां शुभं भूयाद्यश्च रुद्रजपो भवेत्॥ कुंभं संस्पर्श्य यो रुद्रं सोदकं प्रजपेद्द्विजः॥ ॥२६॥
स्नापयीतेच रोगार्थं रोगी रोगैः प्रमुच्यते॥ तं ध्या कुमारं सूतेवा नित्यं प्रेमास्पदं स्थिरं॥ एवं रहस्यमनघं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शतरुद्रमंत्रजाप्याभिषेकनियमैः शिवपूजनेन ॥ तस्मै प्रसीदति सदाशशिखंडमौलिशि
खंडलाजहरिवंदितपादपद्मः ॥ रुद्राध्यायजपानुरक्तहृदया रुद्राक्षभस्मादरो जस्त्वा
वाप्यभिषिच्य वा शशिमहाचूडोरुलिंगं सदा ॥ मूढो वाप्यथ पंडितोथ नितरो भूयाच्छि
वाग्रे सरो विष्णुब्रह्ममरुद्गणार्चितपदो नंदीशतुल्यो गणः ॥ ॥ इति श्रीशिवरहस्ये ख
तमांशे द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥ काश्यप उवाच ॥ श्रीबिल्वाराधनस्यापि महिमानं वदाम्य
हं श्रृणु षसावधानेन प्रसादप्रदमीशितु बिल्वः पूर्वं शिवेनैव मनसा कल्पितस्तदा ॥ संसारसा
गरोत्तारहेतवे पत्रपूजने ॥ पापतापविनाशाय कैलासाचलतो हर ॥ समानीयाथ भूभागे स्था
पयामास लीलया ॥ तमाह गौरी विनयाच्छशिखंडेश्वरमीश्वरं ॥ आनीतोयं तरुः शंभो भूभागे के
न हेतुना ॥ तव प्रियंकरो नित्यं कैलासे पर्वतोत्तमे ॥ रत्नालवालमध्यस्थो नन्मूलेषु स्थितं त्वया ॥ यथा
मायानथा प्रीतिः बिल्वे स्मिन्नूनवशंकर ॥ सर्वदा सर्वकालेषु मया संपूजितो भवान् ॥ कैलास
मौलिलिंगेषु कैलासाख्येषु शंकर ॥ एवमत्र महादेव कोमला रत्नजैर्दलैः ॥ सर्वेषां सुलभः का

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

महेतुना क्रियतेतरः ॥ इत्थं देव्या वचः श्रुत्वा सगौरीरमणो हरः ॥ उवाच सर्वहितकृद्देव्याः प्रश्नानन
प्रियं ॥ नक्षोभिध्या यत्ता मह संफुल्लमुखपंकजा ॥ धन्ये मान्ये त्वया पृष्टं मम मन्ये मनोरथं ॥
न शृणुष्व महादेवि रहस्यमिदमद्भुतं ॥ गोप्यं हृद्यं ममेदं हि न प्रकाशयामि दत्तया ॥ मम नेत्रस
मुद्भूतो मार्तंडश्चंडविक्रमः ॥ सर्वेषां तेजसां राशिरीशानात्मक एव सा ॥ स च तु देशालोको
ऽत्र तमोनाशाय कल्पितः ॥ चंद्रोप्योषधिराट्चक्षुः सोमम समीरनेत्रकः ॥ अग्निः फालनेत्रलो
भूतनयनो लोकदाहकृत् ॥ नतु पापविनाशाय कल्पितं तु मनामरः ॥ तदर्थं चिंतयित्वाहं म
स्तक्षं बिल्वमेव हि ॥ मम प्रियकरो नित्यं नरो राक्षो यमीश्वरे ॥ यथा त्वयि सदा प्रीतिर्बिल्वे च मम
नूसदा मम ॥ मद्दक्षो रक्षराजोयं हक्षणां पतिरस्पृहः ॥ रुद्रगीतो हमीशानि पापभेदाय सृष्ट
वान् ॥ बहुच ब्राह्मणेनोक्तो ज्योतिर्बिल्वेति पावनि ॥ यत्तो मदक्ष संभूत आदित्यः समजायत
॥२५॥ न बिल्वो मम माक्षसंभूत उभयोर्जनकः स्मृतः ॥ सोमोहमेव जनकः सर्वेषां श्रुतिचोदितः ॥ ब्रह्म ॥२६॥
योजनकश्चाहं विष्णोरिंद्रस्य पार्वति ॥ पर्वतेन जनितान्याह धातकृष्ण्योहमेव हि मन्नो यतो भवद्बि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्व आदित्योपि महेश्वरि ॥ वेदेपि यजुषो भागे प्रोक्त आदित्यसोदर ॥ नमो नाशाय सृष्टोयमादि-
पस्तपतां वर ॥ पापनाशाय सृष्टोयं बिल्वो भूतलमाश्रितः ॥ पापानां पापिनां वापि दर्शनार्चन-
नःस्वयं ॥ पापं हरति वृक्षोसौ दर्शनस्पर्शनार्चनैः ॥ त्रिदलं बिल्वपत्रं च त्रिगुणात्मकमेव हि ॥
ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च वृक्षपत्रक्रमे स्थिता ॥ तस्माद् यं वृक्षराजो मम प्रियः पापनाशकः ॥ सर्वेषां
सर्वपापानि नाशाय सेवकः स्मृतः ॥ यथा तमोगुणं कृत्स्नं नाशयेद्दिवि संस्थितः ॥ तथा भूमि-
गतो बिल्वो पापनाशाय शंकरि ॥ लोकानां पापनाशार्थं समानीतो मया बिले ॥ कैलासमे-
हितो बिल्वपत्रैः पार्श्वे तु मां जना ॥ इत्येवं रूपया पापान् दृष्ट्वा नरकदुःखितान् ॥ मानवांश्चा-
पि मुनिनापि महेश्वरि ॥ लोकपापनुपेन समानितो भुवं प्रति ॥ अर्चन्ति मां सकृत्तिनो बिल्वप-
त्रैस्त्रिधारवैः ॥ कोमलास्तेन केनापि त्राप्षे ॥ पर्युषितैरपि तेन मुक्ति प्रयांसते बिल्वे लिंगा-
र्चनेन मे ॥ बिल्वपत्रार्चने भावे मम पूजेव निष्फला ॥ सर्वोपचारकृतापि बिल्वपत्रविवर्जिता ॥
तस्माद्बिल्वार्चनेनैव सर्वेषां मुक्तिदो ह्यहं ॥ धन्यः पूजयते बिल्वैः धन्यो मामभिवीक्षति ॥ नी

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धन्या कीर्तयेन्मां हि पूजनेन तस्य का कथा ॥ यो बिल्वपत्रं सेगरस्य रक्षति प्रीतिमानसः ॥ मत्पूजार्थं स
॥२८॥ होदेवि शुष्कं पर्युषितं तु वा ॥ त्रिपत्रमेकपत्रं वा पातयेल्लिंगमस्तके ॥ तेन स्वर्वत्राकोष्टेन मर्दसे क्री
डितेगता ॥ एकेनापि च बिल्वेन सकृत्संपूजयेद्धि मां ॥ स मुक्तो मोचयेद्धन्यामिति विद्धि महेश्वरं
सर्वपुण्यायनरं पत्रैर्वा परमेश्वरि ॥ बिल्वपत्रैः सदा देवि यथा प्रियतरो गुहः ॥ तथा बिल्वार्चनेनैव सर्वे
षां च मुदोस्म्यहं ॥ कृतानंतमहापापोप्यनायासेन मुच्यते ॥ बिल्वपत्रैश्च संपूज्य मल्लिंगमभिवीक्ष्य
ते प्रातः संगवे मध्यान्हे सायान्हापि प्रदोषके ॥ सोमवारे चतुर्दश्यां पर्वस्वपि विशेषतः ॥ बिल्व
पत्रैः समभ्यर्च्य सर्वां सिद्धिं लभेन्नरः ॥ मम प्रियतरो भूयाद्ब्रह्मसांदृच विंदति ॥ सुकृतो वापि दुर्वृ
त्तो बिल्वैरभ्यर्चयेन्मां शिवे ॥ स सर्वपूज्यो भवति सतपस्वी मुनिः स्वयं ॥ स वेत्ती थैषु सुस्नातः सर्वयज्ञेषु
दीक्षितः ॥ सर्वसर्वमहानंदकृत्तमो हृत्तमो मम ॥ यो बिल्वपत्रन्नानकैः सहस्रैरपि लक्षकैः ॥ कोटिभिः ॥२८॥
बिल्वपत्राणां समर्चनकरो भवेत् ॥ स एव धन्यो मान्यो मे राणो ब्रह्मजनार्दनौ ॥ यो बिल्वपोषयेद्र
त्याजलदानादिभिः शिवे ॥ स च वंशायुतो देवी मग्नेण गणपो भवेत् ॥ बिल्वे पत्रे बिल्वमूले नि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गमभ्यर्चितं मम॥ तेनैव लोकस्य लिंगानि पूजितानि न संशयः॥ यो बिल्ववनकर्त्ता रो बिल्ववं
दनतत्पराः॥ बिल्वलिंगेन संसक्ताः बिल्वदर्शनतत्पराः॥ प्रातरुत्थाय यो बिल्वं प्रयाति प्री
तिपूर्वकं॥ स दृष्ट्वा नत्वा पापे विमुच्यन्ते ते विमुक्तिगाः॥ भस्म धृत्वैव बिल्वानां सर्वमेव समा
चरेत्॥ बिल्वयुक्तं वनं धन्यं तत्संगाद्वृक्षजातयः॥ वल्लीगुल्मादयः सर्वे मम लोके वसंत्यपि॥
स्थावरत्वं परित्यज्य भवंति गणपोत्तमाः॥ बिल्वस्यैवानुषंगेण शांभवस्यांगसंगवत्॥
बिल्वपत्रार्चनकरो धन्यो वैकुंठकनुन्नकः॥ शंखचक्रादिचिन्हस्ते भवंति पृथ्वीभुजः॥ बिल्वमू
ले प्रजप्तो यो मंत्रः कोटिगुणो भवेत्॥ यत्रां भवं भोजयेद्देवी बिल्वमूले विशेषतः॥ स दरिद्रोपि सं
पन्नो भवत्येव न संशयः॥ पादौ प्रक्षाल्य नत्वाथ भस्म धारणपूर्वकं॥ मंत्रमेनं समुच्चार्य बि
ल्ववृक्षं समारुहेत्॥ नमस्ते बिल्ववृक्षाय नवारुणदलाय च॥ पत्रं शिवपूजार्थं गृण्हाम्यद्य क्ष
मस्व मे॥ इति प्रार्थ्य महावृक्षं गृण्हीयात्पत्रमेव हि॥ उत्तरामेण पत्रेण पूजनीयो हमेव हि॥ किं पुन
र्बहुनोक्तेन बिल्वपत्रं मम प्रियं॥ स्कंद उवाच॥ इत्युक्त्वा गिरिराजराजतनयामालिंग्य मोदान्वि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नोकेलासेवरबिल्वमूलननयेसागेहलिंगेमुदा॥नहसैः कुसुमैस्तदीयमगजाकांतोपि जि
॥२८॥ घ्रस्थितो बिल्वार्चाफलमेवदेवभगवान्जामास्यसोशंकरः॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्ये अ
ष्टमांशे त्रयोदशोध्यायः॥ १३ ॥काश्यपउवाच॥ शिवप्रसादजं पात्रं श्रीशां भवः केवलं भवे॥
न्नॄणां भवाः शंभुभक्ताश्च भस्मरुद्राक्षधारिणः॥शिवलिंगार्चकाश्शैवाः शिवैकपरदेवताः॥शिवलिंगै
कशरणा मरणेपि प्रतिक्षणं॥नान्येसुरार्चनरताश्शां भवाएव केवलं शिवैकशरणायेस मनो
वाक्कायकर्मभिः शूणां भवानविधातारं नविष्णुं नामरान्परान्॥ मनसापिनमन्यंते मन्वतेन नणानु
ध्यतां॥शिवभक्तिरसमापन्ना संपन्नाएवतेसदा॥दुर्लभानॄणां भवीभक्तिः प्रसादादेवसाभवेत् प्र
सादः शांकरो श्रेष्ठो भविष्यति शिवाज्ञया॥भवानां भावनां दृष्ट्वा भवप्रीतो भविष्यति॥नाभा
वो विद्यते तस्य सदासंसारवर्तिनां॥संसारोनारकाएव शां भवानां शंकराज्ञया॥विष्णुब्रह्मादयोदेवा
मुनयोमनवस्तथा॥असुराकिंनरावापिसुधाकरधरार्चकाः॥तेसर्वेशां भवाएव भस्मरुद्रा ॥२८॥
क्षधारिणः॥शिवैकपरदेवास्तेसर्वे शिवचेतसः॥शिवप्रणामाः परमा भक्ता मुक्तिपथेस्थि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नाः ॥ पंचाक्षरपरा एव श्रीरुद्राध्यायजापकाः ॥ शिवलिंगार्चकाश्शैवाः सततं भवपूजकाः ॥ भा
वेन भगवल्लीनाः भवोद्भवपदार्चकाः ॥ भगवानेव एवेति ये विज्ञायार्चयंति ते ॥ त्रिपुंड्र भस्म निटि
लसदा बिल्वादिपल्लवैः ॥ अभिषिच्य सदा नीरैः प्रातः सायं विशेषतः ॥ प्रदोषे सोमवारे च चतुर्द
श्याष्टमीषु च ॥ नक्तं नैवेद्यभोक्तारो नियमाच्छंकरार्चकाः ॥ नित्यं प्रदोषनियताः मिताहारो शिवा
र्चकाः ॥ भक्ताश्शैवाश्च आडवं मन्यवर्णा अपि क्रमात् ॥ स्त्रियो वा संकरा वापि पूज्य लिंगपिनाकिनः ॥
शंकरा एव ते सर्वे शिवलिंगार्चनोद्यताः ॥ पंचास्य लिंगं पंचास्य ध्यानपूर्वं यजंति ये ॥ बिल्वाम्बुजैः
समभ्यर्च्यमानः सायं विशेषतः ॥ हाराहारिनपापौघा अमोघाः शंकरार्चकाः ॥ पंचाक्षरेण यो
लिंगं बिल्वैरभ्यर्च्य शूलिनः ॥ ये चरंतानन्ययाजानं पंचपापैः प्रमुच्यते ॥ शंभवा एव संपूज्याः शि
वार्चनपरायणाः ॥ अनभ्यर्च्य महादेवं मरणेपि प्रतिक्षणं ॥ नान्यं फलं च गृह्णंति नियमाभि
तभाषिणः ॥ त एव रोगाविज्ञेयाः शिवलिंगैकपूजकाः ॥ तदंगसंगतः सद्यः पापभंगः प्रजायते ॥
मातंगरुत्तिवसनपादपूजाप्रभावतः ॥ तेषु दत्तं तथात्मा भुः स्वयंगृह्णाति शंकरः ॥ शिवक्षेत्रे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भोजनीयाः पूज्याश्च शिवयोगिनः॥ अन्यवर्णेषु पितथा भस्मरुद्राक्षधारिणा॥ शिवलिंगास
॥२९॥ क्तकंठा नीलकंठपदार्चकः॥ अविमुक्ते च केदारे रुद्रकोटीश्वरेश्वरे॥ अमरगुहुंदे नर्मदायां मोक्ता
रे च प्रभासके॥ पुष्करे नैमिशारण्ये महाकाले त्रियंबके॥ गोकर्णे च कुरुक्षेत्रे श्रीशैले पुंडरीकके,
दक्षिणोत्तरकैलासे वृद्धवा अरुणाचले॥ गोपर्वते सह्यमूले श्रीकंठे रत्नपर्वते॥ श्रीमालशिख
रे चैव गजारण्ये थआप्यके,॥ कुंभघोणे र्जुनेत्वेव मापुरे श्वेतकानन॥ कमलालयसंज्ञे च वेदा
रण्ये रुसे तुके॥ हालास्यवेणुविपिने ताम्रपर्ण्यास्तटद्वये॥ सह्यापगारोधसी च क्षेत्राणि ष्टाश्च
शांभवाः॥ पूजनीयाः प्रयत्नेन शिवप्रीत्यर्थमेव हि॥ यत्र भुंक्ते शांभवस्तु शिवो भुंक्ते च तत्र हि॥
पूज्याः सदा दानमानैः तेनप्रीतो भवेच्छिवः॥ शिवभक्ता महोत्साहाः शिवार्चनपरायणाः॥
शांता दांता जितक्रोधाः शिवनामजपादराः॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाः शिवोक्तपंथवर्ति
नः वेदिनः करंतत्स्य शिवक्षेत्रनिवासिनः॥ अन्यक्षेत्रप्रत्यभिज्ञारहिताभूतिभवनः॥ शि ॥२९॥
वमेव यजंत्येव सर्वकार्येषु सादरं॥ त एव वैदिका ज्ञेया श्रौतत्रिपुंड्रादिधारिणः॥ श्रौतलिंगमिदं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रौतं भस्मरुद्राक्षधारणं ॥ रुद्राध्यायजपं श्रौतं श्रौतं पंचाक्षरीजपः ॥ रुद्रलिंगार्चनं श्रौतं श्रौतं
शिवजपस्मृतिः ॥ श्रौतधर्मार्थनिरताः शांभवा एव केवलं ॥ अश्रौतमूर्ध्वपुंड्रस्य न तु धार्यं त्रि
वार्धके ॥ नान्यक्षेत्रे वसेन्नित्यं शांभवः शंभुतत्परः ॥ नान्यं सुरं वापि नरं किन्नरं वा जवस्स हि ॥ एवं
ये शिवभक्तिभावनिरताः स्ते शांभवाः केवलं दारोदारकुमारवृंदसहिताः श्रीशांकराचारताः
मारापारशराभिघातरहिताः वेदांतसारादराः ॥ घोरापारमहाघसंसृतिभरं हारास्सजंत्येव
ते अन्ये भूभाररूपाः शिवपदकमलाध्यानहीनावमान्याः सामान्याः शिवमन्युदग्धवपुषो
जारोपजारोद्भवाः ॥ वीरावाप्य सुरासुरानवरा दुष्टा नराः पामरा मारारातिपदांबुजोज्झित
मनः स्तापा सपापा हि ते ॥ ॥ इति श्री शिवरहस्ये अष्टमांशे चतुर्दशोध्यायः ॥ १४ ॥
स्कंद उवाच ॥ शांकरा एव देवेशांस्तवंति भवभाविताः ॥ भावनामात्रसुलभो दुर्लभो ह्यकृतात्म
नां ॥ शिव एव हि सर्वेषां शांभवानां तु स्मारकः सतां ॥ स एव भक्तिभावेन पूजितो भुक्तिमुक्तिदः ॥ शि
वनैवेद्यपुष्टांगाः संतुष्टाज्येष्ठपूजकाः ॥ निष्ठावंतः कृपावंतः शिपिविष्टपदाश्रयाः ॥ तुष्टाः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पुष्टाः सदा भक्तास्ते निष्ठशिवपूजकाः॥ स्तुवंति स्तोत्रवर्णेन नन्दयंतो गतो मुदा॥ भस्मरुद्राक्षकव
॥३०॥ चाः जटामुकुटभूषणाः॥ रुद्राक्षवरकोटीरा रुद्राक्षांगदकंकणाः॥ साश्रुनेत्रा सवलज्जिह्वा
तेन्दसंति शिवागमताः॥ सोत्साहकरतालेश्वस्तां भवा लिंगपूजकाः शिवलिंगप्रभासंगरूपा
पांगावलोककाः॥ अनंगदर्पसौभाग्य भंगे सांगतरंगकाः॥ न्दसंति स्तां भवाप्येवं स्तुतिं शृणु
स सादरा॥ ये वं स्तुवंतियेत्वां भुवनां भवागेने संराह्निते॥ सर्वदा वा प्रदोषे वा सायं प्रातः पराण्ह
के॥ तएव सर्वभाग्यानां आकराः शांकराह्निते॥ हे गौरीरमणारुणाचलपते तूर्णं ममाभ्यर्ण
गं न्दस्तुं वारयतात्स्या शुदुरितान् संपूर्णदृग्संगत॥ घोरं पारभवार्णवाज्जननिजरारोगा
नुतोपरंपि॥ त्वं भो मे मरणक्षणेपि शरणं यत्पंकजाभं क्षणं॥ दिव्यं श्रीचरणांबुजं हृदि सरो
जिह्वा श्वनोपैतुन:॥ ते हि गौरि कुचचारुशैलशिखरापारादरस्वांतरा॥ मारोद्दाम सुदर्प
सर्पकुहरापारव्याथासंहरहे कांकोदरभूषभूति दमही धृवृक्षधुर्यबाणासन॥ मथ्यत्संसार ३०॥
संभवोत्तमगरश्री नीलकंठप्रभो पाहि ज्ञानदयानिधान भवनूकारुण्यतो भोसदा॥ हे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चंद्रद्युतिकोटिरंजितजटाकोटीरजूटीलसद्देवश्रीनटिनीनटोनमपटीभूनेभचर्मांबर॥ हेक
यग्रभुवर्यघोटकमहावेदोरुहेषास्वनः॥ त्रुद्यद्दिकूलटसंघमोरुनटनपाटीरपंकांकितं
पाहिंद्रस्तुतकोटिकोदृग्भांमामीन्नासर्वेश्वर॥ हेशूलोद्यतहस्तमस्तकलसच्चंद्रोरुगंगा
धरस्वामिन्देवकिरीटकोटिविलससादांबुजावेद्यमां॥ मुस्तात्रास्तसमस्तभीतिद्रमह
कोलोरुदंष्ट्राधरंविश्वस्तारिवलोकरक्षकमहाश्वास्तुपितुःपाहिमां॥ हेगंगांबुरुरंगसंग
सुमहादेव्योनमामम्भो॥ मातःपोतमरुत्तिभूतिविलसत्सर्वांगरागावमां॥ दिव्योत्तुंग
भुजंगसंगसुमहानंदांगलिंगांतरा॥ लिंगाश्रयादोधनंआपत्तंगनेत्रकरुणाद्कूसंग
त॥ मांहिमांहफाल्लाक्षमहेश्वरक्षकरुणामूर्तेध्वराध्यक्षमां॥ श्रीक्षात्रिाक्षितमन्मथांग
सुमहादक्षोरुत्रिक्षाकरत्नसक्षांतरदेवलीक्षकरनध्वंसीकृताधोक्षज॥ पायुक्षेत्रवरा
श्रयत्रिभुवनाध्यक्षप्रभोपाहिमां॥ त्र्यक्षापादयाधनांतरद्भ्यासवीक्ष्यमांसर्वदा॥ हेत्री
पोपमसुंदरोरुसुजटासाम्राज्यनिर्धारकप्राज्याज्यपुत्तवन्हिवक्रहवनप्राचुर्यराज्यप्रेर॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भेषज्योत्तमदेवदेव सुमहापापाग्निनेमप्यनिहृताघेन दिवानिशं प्रदहनेत्रं भो मृपाके कुरु। हे
॥३१॥ कालांतरन्तरंगां त्वं दांतिनिरतस्वानां नरंगस्थितमतानं नं जगत्संसारांतर सुहृत्संसारस्तां नेहि
मां॥ भ्रांत भीतमत्यांनबुधिरनिःशंकामांतरंगं सदा मां रक्षाशु दयासारोत्तरमुमाकांत प्र
भो शंकर॥ हे शंकर स्मरहरांधककालशत्रो संसाररोगहर वैद्य सुरोत्तमाद्य॥ पाद्यद्वयं त्रि
रस्तनपादगं त्य पयस्त प्रतिकोटिनप्रथमदेहगतोप्यभेद्यः॥ विद्युत्सुचंचललले नरे देहमेनं
छुध्वापिनेपदयुगेन भजामि मुग्धः॥ हे भालमालगरलोभितकंठमूल दिव्यत्रिशूलवर
कालकलादिलील॥ कोलाहलध्वनिकरोत्तमफालमूलज्वालानलाहुतपुरत्रयतूलशंभो॥
पाहि दुर्धामसुललामजटोत्तमांगमालापिनज्वलकपालतलानलस्थ॥ पाताल शेषदंष्ट्रि
जबालपाल हे विश्वाधिक विश्वबंधचरितामेयापायप ध्वंसककायापायामापाकुरु षभग
वानुमायांधकारोहर॥ मे यत्ते पदपंकजं प्रति भवे ध्येयं मुहुः सिध्यतां॥ हे यामे विषयाः भ ॥३१॥
वंतु नियतं हायं नत्ते पूजनं॥ मीनाध्वजादिषु परं परिखिन्नचेता हृत्तापचित्तमथवित्तगणा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अंमेनं॥ पितोल्वणेन समलंतं यत्र मनेन रंगमान्नाम्नामा य भगवान्वृकुरुषपा हि दीनं॥ स्वर्णवर्ण
सदृन्नोत्तमकर्णिकारमंदारकुंदकरवीरसदंबुजार्घ्यैः॥ बिल्वोत्तमांगसुकदंबकेचंपकादिदूर्वांच
शंकर विभो परिपाहि दीनं॥ हे विश्वनाथ मथितांतक मन्मथांग गौरीसनाथ ममनाथ सुरप्र
माथ॥ मां रक्ष शंकर जनाथजनप्रमाथ नाथाधुनाध्वनिरते वरमंदनाथ हे विश्वाधिवविश्व
वंद्यचरित्रास्तेपाद्ययुग्माप्र भो भो भर्गत्रिपुरांधकांतक महाकामेशकामापह॥ मत्कामंपरि
पूरयांशु भगवन्शंभो प्रसीदाधुना॥ इत्येवं परिनत्यति मनिदीनं शंभो मुदे शंकरः॥ एवं स्त
यमुमाधवं रमानाथाक्षिपादांबुजं विश्वाधीश्वरमिंदुकुंदधवलास्याधांग गौरीसखं॥ ह
रः शंकरमंविकासहचरं देवक्षयद्वीरकं पारावारमहाद्युसारारमहोसंसत्तरेत्तक्षणात्
॥ ॥ इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे पंचदशोध्यायः॥ १५ ॥ काश्यप उवाच॥ येस्तवं निमहा
देवं ने वैहाराः प्रकीर्तिताः॥ येर्च यंनिमहादेवं ने वैन्नां भक्तसत्तमाः॥ ये ध्यायंति महेशान चरणांबुज
मत्तमं॥ शंभो विहारसदनांतारकारस्थस्य च॥ ये वै क्षेत्रेषु निरताः विरतान्यत्रवस्तुषु॥ अ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नंदनवासेन सर्वो दानंदमेदुरः ॥ शिवलिंगार्चका एवं ते वै सांगाः प्रकीर्तिताः ॥ ये वै नैवेद्यभोक्ता
॥ ३२ ॥ रः स्ते वै भावाः प्रकीर्तिताः ॥ ये नाममनिरं तां शंभो अन्यनामपराङ्मुखाः ॥ ते वै महेश्वराः प्रोक्ताः
पापभूताघहारिणः ॥ शिवभक्तार्चका ये वै धनधान्यादिभिर्मुदा ॥ शंकरास्ते सदा ज्ञेयाः
शास्यशंभुप्रसादिनः ॥ ये भस्मोद्धूलनाः सर्वे वै ते शैवाः प्रकीर्तिताः ॥ आग्निरित्यादिभिर्मंत्रैः सर्वदा
ये निशं मुदा ॥ दग्धं पापा पारत्वे वैति विज्ञेयाः नृणां भवोत्तमाः ॥ त्रियायुषत्रिपुंड्रैश्च तथा च वकेरपि ॥
त्रिपुंड्रधारिणः सर्वे ते रुद्रा नात्र संशयः ॥ अघोरमंत्रतो ये वै सदा रुद्राक्षधारिणः ॥ कंठ
कर्णगलाद्यंगबाहुमस्तकके ष्वपि ॥ ते शंभवाः सदा ज्ञेयाः शिवस्यैव प्रसादिनः ॥ नैवेद्यं ये शि
वस्य तु भुंजंति शंकरार्पितं ॥ ते शंभ० ॥ ये धारयंति चिन्हानि देवदेवस्य शूलिनः ॥ ये धारयंति रुद्रा
क्षान्सदा वै शंकरोत्तमाः ॥ ते शं० ॥ ये रुद्रा ध्यायजप्ये ते जपंति शिवतुष्टये ॥ ते शं० ॥ ये रुद्रैः स्वाम
के नित्यमभिषिक्त्वा निशं करं ॥ ते शं० ॥ ये वै पंचाक्षरासक्ता ते जये पूजयंति तं ॥ ते शं० ॥ ये वै बि ॥ ३२ ॥
ल्वार्चनप्रीता ये वै बिल्वार्चनप्रिया ॥ ते शंभवा महादेवप्रियान्नास्त्यत्र संशयः ॥ बिल्वपत्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चकाये वै त्रिकालं लिंगमस्तके ॥ तेभ्यां ०॥ ये लिंगाराधनरता अग्ना अग्नामुग्नार्चनेरताः ॥ तेभ्यां ०॥
ये पंचगव्यैर्नियता त्रिकालमभिषेचकाः ॥ तेभ्यां ०॥ फलजालरसैः शंभोरभिषेककरे सदा ॥
तेभ्यां ०॥ पाटीरागरुकस्तुरिचंद्रचंदनलेपकाः ॥ शंभोर्लिंगे सदा तुंगे अ संगाः संगनसराः ॥ ते
भ्यां ०॥ विनपत्रांबुजवरैः करवीरार्कचंपकैः ॥ मंदारपारिजातोथमालापुष्पप्रदा हि ये ॥ शंभो
र्लिंगे विशेषेण त्रिकालं च त्रिदोषके ॥ तेभ्यां ०॥ दिव्यवस्त्रप्रदातारो महेशाय समुत्सदा ॥ तेभ्यां ०
ये शंभोरत्नपुष्पादिप्रदातारो विशेषतः ॥ तेभ्यां ०॥ सुवर्णरत्नपुष्पाद्यैर्बिल्वपत्रार्चका हि ये ॥
तेभ्यां ०॥ ये कृष्णागरुसाम्राणि गुग्गुलं धूपदायिनः ॥ तेभ्यां ०॥ घृततैलमहादीपं ये ददुः श्री
शिवालये ॥ तेभ्यां ०॥ ये नैवेद्यप्रदातारो भक्ष्यभोज्यादिभिर्मुने ॥ ये तांबूलप्रदातारो अहर्नि
शमुमापते ॥ तेभ्यां ०॥ ये छत्रवृंददातारः सर्वदा शिवमस्तके ॥ तेभ्यां ०॥ ये वै चामरदातारो
हंसपांडुरमुत्तमं ॥ तेभ्यां ०॥ ये पताकाप्रदातारः सर्वदा शिवमानसः ॥ तेभ्यां ०॥ ये च दर्पणप्रदाता
रो महादेवमनसः सदा ॥ तेभ्यां ०॥ ये मृदंगमहावीणादुंदुभिर्वादनेरताः ॥ तेभ्यां ०॥ यो ये त्रि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कादिकर्त्तारोन्नतं स्त्रीणां प्रदायकाः॥तेषूणां०॥ येशिवालयकर्त्तारः प्राकारवरगोपुरैः॥तेषूणां०॥ये
॥३३॥ शिवारामकर्त्तारः सर्वपुष्पोपशोभितं॥तेषूणां०॥येरथोत्सवकर्त्तारो वृषवाहनमुत्तमं॥तेषूणां०॥ये
षूणां भवान्नदातारो यतीनामपि भावतः॥षूणां भवानां विशेषेण ते वै षूणां भवसत्तमाः॥येप्रदे
षार्चनरताः सर्वपूजाभरैः शिवे॥तेषूणां०॥येसोमवासरे सायं शिवलिंगार्चनेरताः॥तेषूणां०
येष्टमीष्ट्रमूर्त्तिर्येनेपूजाश्चलिभालितः॥तेषूणां०॥ये भूतायां भूतनाथमर्चयंति दृढव्रताः॥ येपर्वण्य
पिचाभ्यर्च्य शर्वरीनाथधारिणं॥तेषूणां०॥येनामनिरताश्शंभोः सर्वदा रसनोज्वलाः॥तेषूणां०
येभक्तार्चनसंतुष्टाः सर्ववर्णेष्वपि ध्रुवं॥महेशास्य विशेषेण षूणां भवाग्ने सदाहिते॥ येर्चयंति म
हादेवं त्रिवारं भस्म धारिणः॥तेषूणां०॥ये क्षेत्रनिरताः शंभोः विरक्ता विषयेष्वपि॥तेषूणां०॥ये
रुद्राध्यायनिरताः सदा पंचाक्षरादराः॥तेषूणां०॥ येथर्वणशिरखाजाप्ये निरतावेदपारगाः
॥तेषूणां०॥ एवं षूणां भवसत्तमान्शिवमहाचारानुरागादरादारोदारकुमारमारनुरजव्यापारसं ॥३३॥
हारकाः॥पारावारविकारसंस्खलितभारं ते नान्युवंति ध्रुवं हाराशंकरपादपद्मनिरताविश्वेश्वर

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यार्चकाः॥ येत्रांभवाः अनिशकलाशाकलेन मांगलिंगेन मांगानश्चंदनबिल्वपत्रैः॥ संपूजयंति लि
ङ्गपापमतंगभंगात्रांता स्वसंगहृदयाश्रिवलिंगसंगाः॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमो
शे षोडशोऽध्यायः॥ १६॥ ॥काश्यपउवाच॥ भस्मत्रिपुंड्रपरिचिह्नितसर्वगात्रां रुद्रत्रिनेत्रपदभा
वनसर्वमित्राः॥ चित्रस्नपानकरगौरपंचवक्त्रा॥ ते त्रांभवा भुवनमाशु पवित्रयंति॥ रुद्राक्षवक्षो
रुमहेशरोगकंठोरुबाहुपरिचिह्नितसर्वगात्राः॥ सुत्रामवंदितपदावरसत्रवर्यं पुण्यार्थिके
किलभहोऽन्नत्रांकरास्ते॥ पंचाक्षराकहृदयास्सदयास्सदैवमोदायसर्वतनुषु प्रथितानमदा
यतेपि॥ बोधायसर्वजगतां नृदुमासहायपादारविंदभजकायहिताय ते॥ पितृत्रांकरा भुव
नमाशु पवित्रयंति रुद्राध्याय जपेषु सक्तहृदयाविश्वाकृताध्यायिनः॥ त्रांभोः सर्वजगत्सृग
सगुणतोमंत्रार्थसारादराः॥ ये योवनोन्नतमदेपि सदैव त्रांभुपादारविंदभजनाय मुदा भर
ताः॥ सारोह्यामविकारपूरितहृदोप्युज्झितस्तनसात्तकेहेयाः॥ पायन्निकृत्यमपितेन मामुवं लिङ्ग
वं॥ ये त्रांगलिंगकृतसंगमहोन्नमांगगंगात्तरंगशंभ्रातुंगकृतांगभंगं॥ मातंगवक्त्रतरतान

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मनंगभंगनगनलांतरंगहृदयाः परिनृत्यंति॥ ये बिल्वमंदारसुचंपकाद्यै रिंदीवरकदंबजकर्णि
॥३४॥ कारैः॥ माकंदकुंदजलजसलकरवीरपुष्पैर्योर्चाभिनंदति मुदा सततं भवं हि॥ यैः पाटीरसारस
न्मृगमदामोदप्रभाभावितैर्वैदैरिल चंदनेन विलसत्सल्ये लिंगसदा॥ यः कुर्यान्निशि वाथ सांध्य
समये सनालहंतोड्डूते वर्तैर्ज्योतिवसंतकेतकभवेद्दूरवनं नाप्नुयात्॥ शाल्यन्नं मधुराज्यसू
पदधिजक्षीरादिमध्वादिभिः शाकापूपयुडालकभक्ष्यकसदागोधूमपूर्णोद्भवा॥ नैवेद्यं
सुमनोहरं भुवि स दद्याद्यद्धता विविमांद्यमोदकसंभवान् समधुरान्दत्वा समुक्तो भवेत्
यो धूपेन वरागरुद्भवमहासामाज्यगिसद्गुग्गुलचंद्रोद्यद्दूरखंडसांद्रसुमहादीपैर्घनैर्नैः
मोदैः॥ दध्याघ्यैः शानिशं त्वरोनम महालिंगालये शंकरो भूम्नानि दानसाधक्करो भूपासदे वा
नुमे॥ यो निराजयति प्रदोषसमये दीपावलीनां शतैः॥ साहसेशपिचंद्रकोरवर महालिंगं समुक्तो
भवेत्॥ सच्छत्रैरविलैर्महेंदुसदृशोद्यच्छिवा याश्रुवैसन्त्रीवा भवतैं स्वद्भजनास स्त्रामरादर्पणैः ३ ४
पताकाभिन्नरगं भुविविधपटगर्भाभिरप्यभिनोप्रभावाद्धौ बिमलदरुणार्कीडाभिरप्यैव॥ यस्तोमी

नां भूपरयाच भक्त्याप्रदक्षिणप्रक्रमणेन भक्त्या लिंगालयेषु ॥ कुरुते प्रदक्षिणां प्रणामपूर्वं सतु
शैववर्यः ॥ यस्तौति नीरां भुंस वृषदेव भक्त्या शंभोस्त्रिवेलि त्रिधाम धरेति भक्त्या ॥ गंगांधरेति
प्रथितोरुदक्ष त्रिाक्षाध्वराध्वक्षमहोक्षवाह ॥ फालाक्ष विश्वर रक्षक मोक्षमार्ग विज्ञानमी
नानंद हीनि वक्ति स शैववर्यः ॥ यः शैववर्यतिलको भवलीढ चूडपादारविंद भजनेन नयेत्सकालं ॥
नाले भवोद्भवकालकाल श्रीशूलपाणिचरणस्मरणप्रभावः ॥ अभ्यर्णमरणं च वीक्ष्य सभयं
भावो हि भस्मादकृतूर्णपूर्णमतिः सेदेवसततं किं चान्नपूर्णापतिं ॥ विश्वेशं सपास्य मुक्तिपरमानं
दलभे द्याभवः ॥ योगौरीरमणार्चने नसरणिं मुक्ते र्विमार्गेत हो ॥ दृवोणामार्गदक्षे: सुबिल्वज्ञ
दलैस्सं पूजये द्यांभवः ॥ किं दारान धनानि गोधन वरं वीराः कुमारोपि वै विद्याबावर यंत्र यंत्रि
निवहं कुड्योष धारोगहत्सर्वं निर्दृति मे तिज्ञातु मरणेसर्वेत्रिनेत्रार्चिनं कंसाधक मित्येवे मि सततं
किं चाकद्रीतिहत्नू ॥ आयाति मृत्युर्निकटे न चायुरायाति यत्तद्दिनमेव शंभोः ॥ पत्नूयामि त्रुश्वर्त्ति
कंदे सुवर्णाद्य क्षोरुतत्क्षाननमेबिंकेतु ॥ तस्मात्प्रपद्ये त्वाशरणं तदीय पदमप्रभावश्शरणस्स द

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मे॥ शंभो योनिमुखाश्वानि स्मरणमप्युक्तोऽग्निकालकृथा वा तु यन्मुर्मन तु प्रकर्षजनितश्रांत्याम्
॥३५॥ मुषामपि॥ तस्मिन्नस्तमिप्रपंचमिहि कार्यापारकोलाहलैरंदद्वालकुटंबवंधुनिवहैर्वित्तैः कथंतं
पदे॥ मरणोत्तरमप्यत्नीवत्रुगौकरुवाणमघोरसौरिगेहे॥ अनुभवन्नाके विषानाये: नसुखं किंच
न वंचितोऽस्मि शंभो॥ यो बिल्वछदमात्रयान्त्रिकमहालिंगोत्तमांगे दधन्॥ भानु: संगवपुंगवो
रवहनं पुष्पेप्रदोषे पिच॥ मातंगादि तुरंगगो धनमहीदानान्नयानादिकं पुण्यं प्रा
प्य मुदा स देववदयस्ये पाहि भावोर्द्धवन्॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे सप्तदशो
ध्यायः॥ १७ ॥कश्यप उवाच॥ तस्मात्त्वां पतगश्रेष्ठ वि याशीक्ष्ययाम्यहं॥ पंचाक्षरपरो
यस्तु स सर्वं वल भाजनं॥ भुक्तिमुक्त्यो: सर्वेषामग्निनेत्रप्रियः खलु म: त्वनं श्रीगणिमहादेवन मंत्रवर्
गो भवेत्॥ पुण्यानुनितो भवतिमंत्रान्नितपरिपूजित:॥ यस्तु पंचाक्षरपरो पंचास्य ध्यानपूर्वकं
स पंचत्व विहीनात्मा भवेद्देवं शिवस्वयं॥ पंचाक्षराश्रया: सर्वे ब्रह्मविष्णुमरुद्गणा:॥ पंचाक्षराश्र ॥३५॥
या: सर्वे मुनयो यतयो धर्मा:॥ असुरायातुधानाश्च सिद्धविद्याधरादय:॥ गंधर्वा: किन्नरायक्षाद्

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

थाकिं पुरुषादय: ॥ मंत्रेणानेन देवेशं पूजयंति विधानत: ॥ लिंगे बिल्वदलैर्नित्यं नीरैरपि यथावि
धि ॥ यथा विभवसारेण भक्तिरेवात्र कारणं ॥ फलमाप्य दरिद्राणां सममेवांडजेश्वर ॥ भक्त्या
प्रसीदति शिवो भक्त्या मुक्तिं प्रयच्छति ॥ भक्त्यैव लभते ज्ञानं वेदवेदांतवाक्यजं ॥ ततः प्रश्नेति वा
क्यानां भावनां भक्तिरेव वा ॥ मुक्तिप्रदं महादेवं महालिंगविधीरधी ॥ कथमन्ये सुरा: सर्वे मुक्ति
दानक्षमा द्विज ॥ पशवः सर्वदेवाश्च स पति: परमेश्वर: ॥ स एव मोचकस्तेषां पशूनां पतिरीश्वर: ॥
भक्त्या लिंगेर्चितो बिल्वै: पाशेभ्यो मोचयेत्पशून् ॥ मायापाशाः प्रकीर्त्यंते कामक्रोधौ रुजोस्य
का ॥ मदमात्सर्यमोहाद्य ईषणास्त्रितयं तथा ॥ वर्णाश्रयं कुलं जाति धनाद्यखिलसंपद: ॥
पुण्यपापादयश्चैव स्वर्गं च नरकं तथा ॥ देवतिर्यङ्नराकारज्ञानं तत्सौख्यविभ्रमं ॥ संसारे सौ
ख्यता ज्ञानं विषयादिसुखं भ्रम: ॥ विचाररहिते चेतो धारणं गुणिनां त्रयं ॥ यत्ते पाशा: प्रकीर्त्यं
ते प्रतिपूजनावत: ॥ शिवलिंगार्चनेनैव पाशेभ्यो मुच्यते खिलै: ॥ अग्निरित्यादिभिर्भस्म गत्वाच
नवदेत्तहि ॥ परिमृज्यांडजेशास्य कांशाप: शांभवो नम: ॥ दद्यात्पंचाक्षरीविद्यां सर्वपापप्रणाश

नौ॥ सततयादिधूयारेजेपक्षीशोजनवर्जितः॥ परमेश्वरपादाब्जं ध्यायन्मंत्रं समभ्यसन्॥ मु
॥३६॥ कमेघद्रवादिस्योविराजंतिपथ्यानथा॥ यं क्षीशोमंत्रमाहात्म्यतदारेजेमुदान्वितः॥ त्रिवलि
गार्चनविधिं कुर्वन्कान्यपःसदा॥ पूजाप्रभाववेत्तारं तं चवतांडमेश्वरं॥ कान्यपः प्राहत
सुत्रमेवमभ्यर्च्यपेलितं॥ भस्मत्रिपुंड्रपरिवर्जितफालदेशाभूभारभूसुरवरादपिभासुराश्च॥
आचारतोपिसुविचारितवेदभागसारार्थतोनिशिवपदार्चनहीनवृत्ते॥ रथ्यासुसर्वमलद
ग्धविदिग्धभस्मगात्रैःसदाखरतरःखरपुषवर्यं॥ मूढाःकामेषुबधोद्धतरभवजायारक
रागृहीतः॥ भ्रातापुत्रकलत्रमित्रनिवहैर्बंधोयतेबंधुभिः॥ बंधोबुधनरोपिपाशगणिनिकरैस्स
र्वेषणाभिश्चिरं ईशानार्चनवर्जनाधममतिः त्वां भोःप्रसादोज्झितः॥ किं चित्रमर्णमधमर्ण
गंभीरनीरं घोरभ्रमर्णवमिदं परिपूर्णकामं॥ त्वं सदाभ्यर्णहृदसद्गमासंतारस्वकर्ण
तरकर्णधारवर्णाश्रमश्रमभरैरतिजीर्णमीत्रा॥ दिव्यश्रीत्रिभापिविष्टचारुचरणांभोजप्र ॥३६॥
भावतेभावोजन्मपरंपरासुनभवेश्रीशैललिंगार्चकाः॥ मायाभावयवाप्यभावजनितोभावोभ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वानीप्रत्तिध्यानानंदसमुद्रमग्नहृदयो भेदप्रभावोऽखिलः॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे
अष्टादशोध्यायः॥ १८॥ काश्यप उवाच॥ कृत्वनित्यक्रियाप्रातः समभ्युक्ष्याथ वारिणा॥
नदीतीरे शिवागारे बिल्वमूलेपि वा द्विज॥ भस्मभ्यक्ततनुर्नित्यं त्रिपुंड्रावलिधारयन्॥ अग्नि
रित्यादिभिर्मंत्रैः सर्वांगं परिमृज्य वै॥ भस्मनापादपर्यंतं श्रौतेन निरजेन च॥ त्रियायुषं त्रि
पुंड्रांकं कुशासन उदङ्मुखः॥ प्राङ्मुखो वा सदा देवमुखेक्ष्य सूर्वमेव वा॥ सद्योजातमुखे वापि ध्य
त्वरुद्राक्षमालिका॥ कंठकर्णशृंगशीर्षवक्षोबाहुशिरस्वपि॥ पंचाक्षरमिदं मंत्रं सप्तवारं जपे
द्विज॥ सहस्रं वा तदर्धं वा शतमष्टोत्तरं तु वा॥ उमासहायं देवेशं ध्यायेद्वा सामलोचनः॥ दृप
भसमारूढं देवं त्रिनेत्रं चंद्रशेखरं॥ सर्वाभरणसंयुक्तं फुल्लपंचमुखांबुजं॥ त्रिपुंड्रेणोज्ज्वलत्फाल
कृपात्राहिशूलभृत्॥ दशबाहुं चष्टोधप्रभाभरणशोभितं॥ सर्वांगसुंदरीं देवीं चंद्रार्धमुकुटो
ज्ज्वलां॥ नासाभरणशोभाढ्यां रत्नाभरणभासुरां॥ ताटंकद्वयसंशोभिमहेंदुसदृशाननां॥
महागंधजकस्तूरिपाटीरद्रवलेपितां॥ चंपकैर्मल्लिकाजाजिमालतीसरभूषितां॥ तांबूल

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Digitized by eGangotri

रागरकाललंबिवाधरमनोहरां ॥ हस्तद्वयाग्रसंयुक्तो भिंगैंगिं पीनूपुरोज्वलां ॥ फुल्लहेलक्षहस्ता
॥३७॥ म्भोरुहगर्भांकगांसदा ॥ पार्श्वद्वयेषडास्येनगजास्येनचयुक्ता भिनां ॥ ध्यायेद्देवं महादेवसांब
नारुत्रिलोचनां ॥ शुद्धस्फाटिकसंकाशं नीलकंठं शिवान्वितं ॥ महामरत्नकोगर्भसंस्थायां चा
रुहासिनी ॥ एवं ध्यात्वाचिरं देवीं लिंगेचावाहयेच्छिवं ॥ पाद्यार्घ्याचमनैःपुष्पगंधांबुपरिपूरि
तैः ॥ पंचैःपंचाक्षरावृत्त्या मुद्रया दर्शितैस्तथा ॥ आवाह्य संस्थाप्य पीठेत्तलिंगं स्फाटिकं धातुजं
बाणं वा सर्वभूतं चचरं वास्थावरं तु वा ॥ पंचाक्षरेण तन्मौलौ पुष्पं दद्यात्सुभक्तितः ॥ सकृत्पंचेण
द मूले तु निधायस्थापयेच्छिवं ॥ पाद्यार्घ्याचमनं दत्त्वा मधुपर्कं निवेदयेत् ॥ क्षीराभिषिक्तः
प्रथमं तत्तोदधि घृतं मधु ॥ सितान्वनारिकेलोदकं कदलीफलजालकं ॥ पनसाम्रसं चापि ततो
लिकुचजं रसं ॥ इक्षुसारं च गंधोदरत्नस्वर्णोदकं जलं ॥ अन्नाभिषेकं च तत्तो नीरैः शुद्धाभिषेच
नं ॥ पाद्याचमनदानं च ततमुद्राः स्यपूजयेत् ॥ पीठे लिंगं च संस्थाप्य वस्त्रयज्ञोपवीतकं ॥ भस्म ॥३७॥
नाक्षं बकेणैव पूजयेद्विंदुनांरवतं ॥ गंधाक्षतांत नोदगाः स्वर्णालंकार धारुमा ॥ निधने सान्दिमि

मंत्रै र्भवाद्यैर्बिल्वपत्रकैः॥ अन्यैर्वाविविधैः पुष्पैर्ग्राम्यारण्योद्भवैरपि॥ ततः कालभवैरेवं पूज
यित्वा महेश्वरं॥ धूपदीपं ततो दत्वा नैवेद्यं चापि दापयेत्॥ तांबूलं च ततो नीराजितं द्विज॥ छ
त्रं च चामरादर्पं ततो तोयं पवित्रकं॥ प्रदक्षिणां नमस्कारं रुद्रसूक्तेन कारयेत्॥ ततस्तं त्र्यंब
केदोक्तै मोरणैरपित्रां कं॥ स्तोत्रेणानेन प्रतगस्तुवितैव महेश्वरं॥ नमो नमस्ते नृशिरश्चूडगं
गाधराभ्यायापारगरादि धारी॥ श्री व्योमकेशाय दयार्णवाय संसारविध्वायन्नमो नमस्ते॥
नमो नमोदेवदयाम्बुधे हरे मारांगसंहारककालशत्रो॥ विश्वेश्वरापारदयानिधान पाहीत्यथ्यी
शंकर रक्ष मां सदा॥ भगाक्षिहरत्रांकरत्रिदशानाथ पाहिध्वज प्रकाशावरमौलि ध्वप्रमथ
नाथ विश्वाधिकगजांतमहादेव त्रिपुरघोरसंहारक प्रसिद्ध॥ यथा धुनाम धुहराक्षिपूज्यां
घ्रिव॥ देववेदनिगमांतवेद्य हृत्तापपापविनिवारक शंभो॥ कालकाल करुणाकर त्रां भो पाहि
मामखिलदुःखसमहातृ॥ स्तुत्वेवं त्रिदशिष्ट दानकरुणापांगं च लिंगास्थितं संपूज्य प्रणताधि
नाथमगजाकांतं समुत्किंतभक्तकामानप्यमिताप्राप्य समुद्यभुक्त्वा सुखं शंकरो पुष्पै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्चापि प्रदोषपर्वणि तथा पापैर्विमुक्तो भवेत॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे एकोन
॥३८॥ विंशोऽध्यायः॥ १९ ॥ काश्यप उवाच॥ स काश्यपिः समश्वत्थे स्वपितुः श्रवणाम्बुजं। कद्रुद्रापु
जा सकस्य कश्यपस्य महात्मनः॥ तेन प्राप्तमहाविद्याप्रभावेणोद्यतः सदा। लब्ध्वानुज्ञां स
गुरुणां विनतस्य च भुजागुभौ॥ अगर्जद्बलवान्नंदन् हा हर हर हरेति च। उत्पपात नाथ गगने
न रुणारुणनाथवत्॥ मेरोर्मूर्ध्नि सरो नाम मानसाख्यं नदाङ्गजः। स मानससरस्तीरं च
कारा शुद्ध तापु भः॥ मेरोरुपवने तत्र बिल्वमंदारसंयुते। चंपकाशोकसहिते माकंदद्रुमसंयु
ते॥ पारिजातवनोद्देशे कंदमूलफलावृते। नानामृगांडजयुते कोकिलनंदिते। निधाय तत्र
लिंगं च पतगेश्वरमामकं॥ अग्निरित्यादिभिर्मंत्रैर्भस्माभ्युक्तमहांगकः। धृतत्रिपुंड्ररु
द्राक्षोपंचाक्षरजपादरः॥ रुद्रसूक्तजपासक्तो फलमूलैः सुमेस्तथा॥ समानसजलैः स्ना
प्य प्रत्यहं पूजयेच्छिवं॥ बिल्वमंदारकुसुमैरसमैः कमलोत्पलैः॥ निवेद्य फलमूलानि निरा ॥३८॥
हारो चरत्तपः॥ वर्षं फलाशनः पक्षी वर्षं वायुजलाशनः॥ एवं द्वादश वर्षाणि तपसा विनत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुतः॥ निभायकालकालस्य पूजयाद्भक्तियेन च॥ तल्लिंगमध्यादीशानःतस्मै प्रदुरभूछिवः॥ गं
गाचंद्रकालामौलिकपर्द्दीविलसच्छिराः॥ उमायासहितोनित्यंनीलकंठस्त्रिलोचनः॥ महा
वृषंमहारुह्यनंदीभृंगीगणावृतः॥ तंदृष्ट्वागरुडंतत्रमहापशुपतिस्स्वयं॥ नपराकृतितंनत्र
प्राहदेवोवृषध्वजः॥ नितरांपरिखिन्नोसितपसापन्नगेश्वर॥ वृणीष्वकामंवरदःक्षिप्रंतत्तेसंपूर
याम्यहं॥ इतित्रंभोर्वचश्रुत्वाप्रणम्याडज्जराट्शिवं॥ भक्त्याश्रुपुलकोदेवंमौलावंजलिमाव
हनू॥ तुष्टावत्रिपिविष्टंतेअष्टमूर्तिकृपाकरः॥ देवदेवसकलामरवंद्यविश्वनाथशशिचूडम
हेश॥ व्योमकेशजितकामकालहृद्घूलमूलकरिदारितकालमारमारहरिसायकत्र्यंबा
कालकंठकरुणाकरधीरघोरपातकभयादिविहरपाहिमांबरदयाघनसार॥ क्षयपद्धीरवे
रंगरधरमुमाकांतमधुनाशारण्यमौलीदृघुनिविज्जिनद्विवत्कतमसं॥ मृहागोधचर्म
कृतपटसटाशोभिन्हरिसुरदक्षोहारिपरिवरनरवरोघोत्तितनरव॥ प्रपद्येदेवलाश्रुति
वरशिरःश्लारूपटलीवलीढंतेपादंसकलसुरमौलिद्युतपदं॥ अनाथानांनाथंसकलेज

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गत्वामेकस्मरणंशरण्यंत्वांशंभुंभवहरणपादंकलयत॥यथाचेतोनित्यंनभजतितथाप्रा
॥३१॥ कृतसुरान्हरिब्रह्मामर्त्यान्सकरुणमरुत्वादिकगुणान्॥भवभावापन्नंश्रुतिवरशिरोवे
द्यचरित्रंतवेशानंकरस्तंप्रचरतिनरस्तिनरःस्तव्यमधुना॥मदीयोयंमन्तुःसहतुचभवानेवन
ममायत्तेदेहेविधोभवसिसहमानःस्तमधुना॥नशाप्येतद्भक्त्यालपितगदितंमेनद्विजनुमे
वच॥पथ्यंस्वास्थ्यंक्षममसिमयितिर्यक्त्ववदया॥गरुडोद्विजनमेतद्वैस्तव्यंश्रुत्वाप्रहर्षितः॥उवा
चवरदोस्मीतिवरंवृणुयथामति॥तदानयांडजःश्रुत्वानितरांतुष्टमानसः॥मद्वरेणाचतेनाम्मे
भविष्यतिनचान्यथा॥इतिश्रुत्वावचःशंभोप्रांजलिःप्राहचांडजः॥प्रज्ञांबलंचविजयंसम
ताहरणायमे॥मातुर्दास्यविमोक्षंचसर्पकोटिस्यजंहिमे॥तवप्रसादतःशंभोभविष्यतद्यम
विरे॥मेरुमूर्ध्निमहादेवमकृतेपततोध्वरे॥अस्मिन्सन्निहितलिंगेनभवत्वंसर्वदाशिव॥इति
तद्वचसासर्वत्रशास्मलसवरदः॥ववृषुःकुसुमासारंदेवामुमुचुर्द्विजेन्द्रानुः॥प्रावादयंस्त्वे ॥३१॥
वाद्यानिननृतुःनावराप्सरा॥रंभोर्वशीमेनकाघामहेन्नारदीवसंनिधौततः॥पतगराद्र

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तदापुरहरांघ्रिसंपूजनाद्धभ्रुववक्त्रगर्वितः फणिवक्त्रोरुमालाधरः॥ विनष्टनिजपक्षति
क्षपिवचानपानाहृत्तिप्रकीर्णवरश्रोलहस्फुरफणींद्रवित्रासनः॥ हरोपिद्विजहारवेगि
रिजया समालिंगितो मरुद्गणगणाहृतोफणिगणोरुमालागणः॥ कलोडुगणयोल्लु
सद्धरगिरिखंडकोटिप्रभाविराजितकपर्द्दकोवृषवराधिरूढोव्ययो॥ ॥इतिश्रीशि
वरहस्ये अष्टमांशेगरुडस्येश्वरप्रसादोनाम विंशोध्यायः॥ २० ॥स्कंदउवाच॥ नरुण:
करुणामूर्त्तेः कृपयाअरुणानुजः॥ वरुणालयतासर्पानुज्जहारमहेद्रजहः॥ यो धुंधयोद्देवलो
कंप्रसांधुक्षिप्रवेगतः॥ अट्टहासेनघोरेण कंपयान्नमरावती॥ ततो देवाभयापन्नासर्वेचापि
सकिंकराः॥ विद्याधराश्चगंधर्वासुपर्णोमहौजसः॥ किमेतदितिमन्वानः समस्तरथुरुदायु
धाः॥ अमृतंयत्रनिक्षिप्तंमुसमुत्तममधन्विभिः॥ देवैः किंनरगंधर्वैः रुरगैरंडजेश्वरः॥ प्रचंड
चंडधृडेनपक्षकांडेन भूयसा॥ मार्त्तंडसारथेर्भ्राताखंडयचंडविक्रमः॥ कश्चित्सक्षमतारे
चबलवान् अतुलामलविक्रमः॥ कलसंपूर्णमादाय अमृतस्यततोद्रुतं॥ उज्जहारामृतंम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ध्यं दिन करोयथा॥समातुर्निकटे गत्वानत्वा दत्वामृतं तदा॥मातरं मोचयामास दास्यस्य भा
॥४०॥ वत॥कद्रुपुत्रानूनदायुधेयो धयामास वै स्वगं॥आशीविषास्तदा सर्पान्निर्वीर्यानकरोत्तदा॥
तत्फणामणिमालाभिः शोभितः पतगेश्वरः॥द्रवयामास चानू सर्वान्काद्रवेयांस्तदा ख
गः॥तां मातरं सुपर्णीं च सांत्वयंस्तनिवेगतः॥मेरोमूर्ध्नि तदा गत्वा प्रसन्नहृवे तदांडज॥पत्तेगेश्व
रमभ्यर्च्य बिल्वपत्रैश्च पंकजैः॥समायातिगरुत्मान्मातुः भक्तो नित्यं महेश्वरः॥तदाम्स्तं गतं दृष्ट्वा
देवास्सर्वे सवासवाः॥गंधर्वाः किन्नरा यक्षाः सिद्ध धरमहोरगाः॥बलप्रमथनाचार्यो बलवं
तं च पक्षिणं मेनिरे विस्मयोत्तेजाः विष्णुर्गत्वा तदब्रवन्॥युद्धं तत्र कथं सर्वे देवास्तत्र सवासवाः॥
देवाः॥श्रृणु विष्णो भवं प्रासं देवानां गरुडस्सदा॥अमृतं चासुरा दत्तं समुद्रमथनोद्भवं॥पित्रा
वैरोपदेशैश्च रक्षितं तद्गृहे सदा॥तद्गुज्जहार बलवान् अमरानतिसपक्षिराट्॥अमुंचन्मातरं
स्वस्य दास्यभावादपि ध्रुवं॥कस्य परस्यापदेशोऽस्ति व पुंजो प्रभावतः॥हिनस्ति देवान्नः संधर्वा ॥४०॥
न्नूकानवेयानपि द्विज॥हीनास्म तां होरे दैवानुमतानीमु पधारय॥नि श्रीकं विष्टसर्वेकं ष्टेम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धुसमाश्रृतं॥नभ्राजतेयथापूर्वंतस्योपायंवदस्वन॥इत्युक्तोमरपूर्वैसचहरिःवि[illegible]यीत्ते
नां॥नरादेवोनाहृत्तदाभयेन्नभगवान्भक्तंखगंतंतदा॥ओजसेनजयुत्तंशिवार्चनमहाप्र
भावमजातंप्रभुजेताखिलपराजिरणागणेमेनेत्तदावेहरिः॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्येअष्टमांशे
ऐकविंशोध्यायः॥ २१ ॥स्कंदउवाच॥ ततोविष्णुःसुरानाहृभिताननंगरुडानदा॥मनसाचिं
तयन्नर्थंजपेसन्नृपधृत्तव्रतः॥विष्णुः॥शृणुध्वंममरास्सर्वेजयमेधगरुत्मत॥नशक्योबले
जेतुंसर्वैरपिसुरासुरैः॥मयाचब्रह्मणाचैवकाश्यपपत्न्यात्मजोपुरा॥किंचिस्मवार्चनबलाहरवचं
गर्वमाश्रितः॥तेनसंपीडय[illegible]कअगत्सासुरमानुषं॥आशीविषानपिमुदानिर्विषानकरोद्ध
ली॥सबलिर्न्वांभुभक्तश्वभस्मरुद्राक्षधृक्सदा॥पत्तगेश्वरमभ्यर्च्यमेरुमोहोरुताश्रमाश्र
महीनसदाच्चांभोपादसंश्रयत्तःखगा॥क्षयद्वारपदार्चोचोवीरसूर्ये:खगेश्वरः॥वयुवाच्चाप
क्षिचन्चक्षपादार्चनेरत्त॥बलिनोवरियमासेसांत्वेनैववश्नानयत्॥साम्नोवाभिप्रपन्नस्यसंर्व
क्षवलिहृद्रतं॥रागंभवेषुनमेधार्ष्ट्यमुपासोवापिविक्रम॥शिवभक्तामहाघोरापराक्रमपुनासदा॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥४१॥ अघोरपादसंसक्ता असुरा भुसुरास्तदा॥ पुरा दक्षाध्वरे सर्वे वीरभद्रेण त्रिक्षिताः॥ अहं देवेश्वरस्त्वं
च भगाद्या देवतागणाः॥ सागरोद्भवतो घोराद्गरादग्धोस्मि देवत॥ करुणाकरदेवेन तारितागा
रभक्षणात्॥ मत्स्यकूर्मवराहं च नारसिंहत्तनूर्हरः॥ त्रिक्षयामासमे पूर्वं कोपोद्दर्पेण सर्पहा॥ य
स्य भेते द्विजे श्वाहं सर्वदापि निराकृतः॥ शापितोहं च भृगुणा मानुषीयोनिमास्थितः॥ रावणेन
रणे पूर्वं निर्जितोस्मि तदासुराः॥ देवा जन्मस्तपि सदा असुरैः पीडितोस्म्यहं॥ यदा यदा मां गर्वा
ढ्यं दृष्ट्वा देवाः पिनाकधृक्॥ भवंतश्च तदा हत्वा न्हत्वा वै समहेश्वर॥ उमा घेवासुरश्रेष्ठान्मु
रजंभादिरक्तकान्॥ नमुचिममुरवाश्चापि तथान्यांश्च युगे युगे॥ हिरण्याक्षादिभिर्युद्धे असा
न्मोहयतिस्वरः॥ तांश्च हत्वा न थ त्वा त्वा अस्माभिर्विनिहंति तान्॥ अस्माभिरपि येत्वाका
न युधे हत्यसौ स्वयं॥ त्रिपुराधककामादि कालकालः कृपानिधिः॥ दधीचिनापि मुनिना निर्जि
तोस्मि रणाजिरे॥ क्षुपक्षपक्षपातेन एवमादि मयाद्भुतं॥ भवोद्भवस्य चरितं दृष्टं पूर्वं सुरासु ॥४१॥
राः॥ तस्मात् हरगेश्वर जयेतं प्रसाद्य जयी भवेत्॥ इत्युक्ता स सुरैस्सार्धं ययौ यत्र रवगेश्वराः॥ मे

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रुमूर्ध्नि लिंगवासं भंडजंग्राहमाधवः ॥ विष्णुः ॥ धन्योसि कृतकृत्योसि मान्योसि पतगेश्वर ॥ नत्व
यासदृशं भूतं लोके दृष्टं मया सुरेः ॥ शिवपि विष्टपदार्चातो सर्वेषां कष्टनाशक ॥ सुसंतुष्टो हि
निष्ठावान् ज्येष्ठलिंगार्चना सदा ॥ बलप्रमथनार्चितो बलवान्खगेश्वर ॥ क्षयद्वीरपदार्चा
तो वीरो स्यंडज सत्तम ॥ कस्ते प्रभाव च गुणं शक्तो वक्तुं सुरेष्वपि ॥ अशक्ता एव सर्वे पितुल्यः
शक्तिधरेणहि ॥ मनोवृत्तं शुभं कामं तेत्तद धैव प्रपूरये ॥ सूत उवाच ॥ इति विष्णुवचः श्रुत्वा प्रहस्य गरुडो व
दत् ॥ मृडार्चनरतो विष्णु इंद्रादीनपि तत्र वै ॥ गरुड उवाच ॥ सर्वं जानामि ते चित्तं सुराणां कार्यसाध
क ॥ अक्षार्चनप्रभावेन सपाचक्रमिदं हरे ॥ लब्धं तेनैव विजयो भविष्यति सुरेष्वपि ॥ वैकुंठमपि सं
प्राप्तं लयात्वार्चपदाश्रयात् ॥ देवान् हंसराज्ञा नेकादिन्त्रीकां हि मसुरा ॥ पुरादक्षमखे पूर्यं वीर
भद्रेण शिक्षिताः ॥ भ्रष्टा नष्टौजसः सर्वे शिवद्रोहेण वै तदा ॥ गरज्वालावलीदग्धतनुस्त्वं भासि
काष्टवत् ॥ त्वं कथा वरदो मे घविं नूनं मम सर्वे हरे ॥ शिवार्चनस्य मे किंचित्सयमेप्य घदुर्लभं ॥ अहंश
स्ये वृणुवरं यथेष्टं वपाधुना ॥ अचलातुलराजकन्यका कुचलीलालुलितोरुचारुवक्षा ॥ श्रुतिलो

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

डा क्षमालभूतिभूषाविषमाक्षं भजति प्रदोषकाले॥ यः कालांतकपूजनेन विवसं निन्ये स कालं
॥४२॥ तिगो भूयान्न भविष्णुसंसृति भरेष्वाकंठलग्नोप्यसौ॥ दुःखेषु प्रसभं हिमज्जति न वै विंदुष्कृते शं
करा॥ भद्राण्येव लभते नूनं वरस्त्र पापीयूषधारारसैः॥ शानपथ्यमुषामथो धैगंम्य पद्मुति
सारं जपतामथ प्रदोषे॥ प्रमथपतिपादाब्जगलचित्तो भ्रमते नैव भवे भवेषु सत्तः॥ ॥इति
श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे द्वाविंशोध्यायः॥ २२ ॥मुनिरुवाच॥ इत्युक्तं तद्वचश्श्रुत्वा तमाह
सुस्तनेमेः॥ विष्णुस्तदांडजश्रेष्ठं काश्यपं मेरुमूर्धनि॥ श्रीविष्णुः॥ यदि देयो वरो मह्यं सत्यमद्य रव
गेश्वरं॥ मातुर्दास्यापहरणेयं नीतममृतं त्वया॥ न दद्या देहि देवानां भ्रमुना स्तेन वै सुराः॥ ह्री
नामृता सुरास्सर्वेमृत्ता नीत्यपधारय॥ साहाय्यमासुरे युद्धे वाहनत्वेन मे कुरु॥ वरद्वयं मे दे
ह्याद्य सत्यसंधो भवान् खग॥ सत्ये प्रनिष्ठिता लोकाः कुल सत्यं महेश्वरः॥ सत्येनादित्य वलिनः
सत्येन धयते मही॥ न क्षत्राणामथोपस्थः सोमः सत्येन जाहिताः॥ इत्येषा बह्वचप्रोक्ता श्रुति ॥४२॥
रेषा सनातनी॥ तस्मात्सत्यपरो भूयाः पतगेशास्य सन्निधौ॥ ततो विष्णुवचः श्रुत्वा प्राहांडजः कु
दा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लोद्भवः॥ शर्वपादार्चनरतो गर्वपर्वतमध्यगः॥ सत्येस्थितो हमेवाद्य सत्यभुक्तां शिवाश्रया॥ अनन्य
देवदेवस्य पूयं सर्वसुराः॥ उदेति सविता नित्यं वायुर्वाति शिवज्ञया॥ चंद्रोपि भगणेः सार्धं भ्रमंते
हनिशं ग्रहाः॥ शेषाशेषे शिरो रुद्रे देवि भर्तिष्ट पृथिवीमपि॥ सागरो गरकंठस्य शासनान्नो धृगो भ
वेत्॥ मुनयो मनवश्चैव अनलो वहते हविः॥ लोकालोकास्तथा सर्वे विश्वे स्सत्ये प्रतिष्ठिताः॥ द
दाम्य घवरं ते घ यथा संप्रार्थितं त्वया॥ सुराणां संनिधो विश्वे गिरिशानः शिवसन्निधौ॥ यः शंभोः
सन्निधानाभासत्यं कृत्वा प्रफलयत्॥ स याति नरकं घोरं दारुणं देहसंक्षये॥ तस्मादद्य त्वपंकजाद
दाम्यमत्तमेवते॥ सुराणां दुःखजकं नमेका पहरे सदा॥ मातुर्दोस्य पहरणे समानीतं मया धुना॥
किं चैवं वाञ्छितं विश्वे सुराणामुपपद्यते॥ सन्निधौ पत्तगेत्रास्य सर्वे वदहरे धुना॥ यदा भस्मादिदि
ग्धांगो त्रिपुंड्रोज्वलचिन्हवान्॥ रुद्राक्षमालाभरणः यत्र युद्धे गमिष्यति॥ लिंगार्चकासि नियतं वि
ल्वपत्रैरखंडितैः॥ शिवे नैवेद्य भोकाले सदा शर्वपदाश्रयः॥ सुरेरण्ये हृष्टौ युक्तो यदा विश्वे गमिष्य
सि॥ तदा ते विजयो विष्णुः भविष्यति शिवार्चनात्॥ शिवचिन्हांकितः शत्रून् जेष्यस्येव न संशयः॥ भ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सरुद्राक्षहीनागान्पुरावाजेोहनिष्यति॥ तदावहामित्वं धेनेनान्यथामम भाषितं॥ किंचनाल्पो
॥४३॥ सिवभवानल्पकभस्माक्षकः पुरा॥ संसिक्षितो सियलैपेनाज्ञनेदेवैः पराजितः॥ वीरभद्रेणहिपुरा
तस्मात्सर्वदाधुना॥ इत्युक्तो गरुडेनत्र्यंबिकरपद्मपालानुरकेपाहिविष्णुः॥ वाक्यमिदंजगादरभ
स्माहर्षाश्रुधाराश्रुतः॥ देवानामुपश्रृण्वतानाग्नित्रपुरोदृष्टांडजेनांतदाप्राप्यांत्राम्रतमुत्तमसुरकूरद
त्तानिसेतोषितः॥ यः त्रा भवेनभवलाजिषुसर्वदापि॥ माहात्म्यभूतबलिनाविजयोहिमेद्य॥ कांक्षेक्ष
नागहृदयेखलु सत्यमिष्टमेतयोकमधुनाभूकुरोमिपक्षीन्॥ इत्युक्त्वासजगामदेवसहितोभ
क्तिचर्वीध्यंडजेसंतुष्टोपिखगोपिविष्णुमवहेद्धात्रिभधेस्वयं॥ रुद्राक्षामलभस्मसंगलमु
माकांतार्चकंतंहरिपक्षाक्षालकपूजितांतमहर्निशंभावतावेतसा॥ ॥ इति श्रीशिवर
हस्ये अष्टमांशे गरुडप्रसादोनामत्रयोविंशोध्यायः॥ २३ ॥ स्कंद उवाच॥ गरुडोयद्रुतास
पाः कद्रुवेयामहाबलाः॥ नखतुंडविनिर्भिन्नाः गरुडेनहतोजसः॥ पक्षविक्षिप्तचूर्णाक्षाः स्तेच ॥४३॥
सुः श्वसांवराः॥ शेषोनंतो वासुकिश्च कार्कोटकधनंजयो॥ गुलिकः शंखपालाश्च धृतराष्ट्रः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिलिप्पिलः॥ कंबलाश्वतरौ बभ्रुः तुहुंडो बलवाधकः॥ पनसौ वारणो रेभ्योत्तक्षकः कौ भद्रकर्णकः॥
पवनान्तरो मणिमाण्डव्यो गगौ थवसु कोणकः॥ उदावसुः गृध्रहनुः ज्ञातुकर्णो अयःशिरः॥ कपोतरोमा
स्तआक्षो चित्रघंटो विदारणः इत्येते नागराजानः कद्रूसनु समुद्भवः॥ मात्रसहैवते सर्वे दुःखि
नाग रुडार्दिताः॥ काश्यपं प्रणिपत्यैचुः सर्पा दर्पविवर्जिताः॥ उद्धसंतो श्वासभारै दुःखेन्त्रो
काकुलांतराः॥ प्रणतास्म मुनिश्रेष्ठ भार्यां पत्न्यकनीयसी॥ मयासीं यन्निमे वासिदुःखन्त्रो
कजरातुराः॥ गरुडेन हतान् पुत्रान् शोचतीला समागताः॥ तस्माद्य प्रापराधन्वः पुत्रवासल
तो मुने॥ ये कौटिल्यं पुरामात्रा यमस्माभिः कृतं तदा॥ ततां पफलभोकारः स्युस्स कात्रामि हा
गताः॥ सा धकद्रूर्मुनेः पादौ नत्वाथ व्रीलितांतदा॥ प्राह भर्त्तारमीक्षंति निश्वसंती च पन्नगी
सन्नगीर निःदसा पेरुसा कौटिल्य वर्जिता॥ सा पत्न्यस्त्री धत्तो भर्त्ता पुत्रवात्सल्यमोहिता॥ गरु
डेन हता सर्पाः मत्कौटिल्यात्रिहर्षिताः॥ हतशिष्टान् रक्षुदप्यादान् गरुडाद्रक्षमे सुतान्॥ ददप
द्धुपदध्यानालंच गृह्णत्तपोधिकः॥ मूढाग्रूढापदांविप्र मातरं मोऽदिवर्जितां॥ इतितस्य वेच श्रु

शाकाश्यपः प्राहत्तां नदा॥ सांखयनस्स मुनिश्रेष्ठः तदा तां सर्पमातरं॥ मैवं विदचिन्त्या लाक्षीका
॥४४॥ चिन्तामयि संस्थिते॥ जीवयिष्ये सुतांस्ते ध गरुडेन हतांपुनः॥ मा कौटिल्यं कुरुष्वाद्य सपत्नीं प्रति
याद्भृशं॥ ये ह्यत्र कुर्वत्ते मूढाः नपश्यान्त्यनते भरशूं॥ सत्त्वस्या फलतः ते द्य पुत्रान्नष्टा हतोजसः॥ इति
तां सांखयनु वाक्यैर्मृतसंजीवयन्मुनी॥ शिवार्चनप्रभावेन नप्रमृज्जान सुतोनमः॥ ताना हय सु
नांद्रवप्राहार्थं वदिदं वच॥ ईश्वराराधने दारे स्व सुमे: सहसुव्रते॥ ईश्वरस्य प्रसादेन वेदारसा
र्चनेनच॥ महेश्वरान्तावन्नौकद्रु स्व सुतैः सहसंवस॥ पातालाद्धारकेश्वाख्यंलिंगं संपूजयन् शुभे॥ पु
त्रैराराधयेश्वानं तेन त्वं सौख्यभागिनी॥ भोगिभिर्भोगनिलयं पातालं सर्वसौख्यदं॥ विविष्टप
दपि विष्टाश्रयाः सदा॥ तल्लिंगमहिमानं ते समासात्प्रब्रवीम्यहं॥ गंगाजटाजूटमौले गिरिंद्रकुलभर्ते
यमे॥ हाटकेश्वराख्यलिंगस्य महिमां मे शृणु भूत्वं॥ तल्लिंगप्रभयासुदीपितं महत्॥ पाताल लोकं
सदासदा नागानां विलसत्फणा मणिगणज्योतिस्त्वोरधारान्वताः॥ नीचं द्वार्कं सुविद्युदुज्वलमहः॥ ॥४४॥
वन्हिप्रभावभारिकाः॥ नो षानो भगणा सदे वन दिवारात्रं महेशाश्रयात्॥ इंदारवृंदाभिपिचंद्रमौ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लिपादारविंदभजनायमुदाप्रयांति ॥ नागैर्नगोपममहोरुशरीरवीर्यैः नागारिवाहसहिताः प
रिपूज्ययांति ॥ नागानालनलेपिहाटकमहालिंगंसदेवार्चयन् ॥ नागेनागवराः स्वकीयसुमह
त्कुंडीरकांडेस्थितैः ॥ धारसारासुपुष्करोद्गलसद्धिन्नीदलैः ॥ कोमलैनैवाष्टैर्निवसंति भूधर
वराः कैलाससानुप्रभाः ॥ पातालितालकेनुप्रभस्कलिबलिवराङ्गाकविन्यासनायेदेवाभय्यमरा
वतिंपरिविहायात्रसंमोदिताः ॥ विप्रेंद्रासुरसिद्धदेवनिकरायूयंचनागोत्तमाः ॥ त्र्यांगंलिंगमुमा
पतेः प्रियतमंश्रीहाटकेशाभिधं ॥ कष्टैवीक्ष्यत्रिविष्टपंश्रुतिशिरोनिष्ठांहिसंप्राप्यते ॥ धन्याः
स्तेऽपिविष्टमनसोसंपूजयंत्यादरात् ॥ जूटाहिद्युतिकिंटिकुटघटनोतुंगोत्तमागोल्लसच्चं
द्रांशुस्फुटदुत्सलारुणरजः ॥ स्वःसिंधुमौलिंहरेंलीलापांगस्यलिंगसंगतमहानंमांगमातन्व
दत् ॥ तंलिंगोत्तममध्यसंगतमुमादेहार्धलिंगंहरं ॥ बालेंदुद्युतिजूटिताखिलजटस्कोटीरपा ॥
टीरकंघोटिवेदवधूटिताधविलसद्गात्रंनिटालेक्षणं ॥ पाटीरागरुचंद्रचंदनकैरालिंग्यकुं
दोदराः ॥ स्वधीरैरतिसुंदरैः सुमनसांभारैश्चतद्धाटकंलिंगंत्वसरिपूजयंतुयत्ताः वीरैः कुमार

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

युताः॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे पातालेहाटकेशप्रभावे नामचतुर्विंशोध्यायः॥
॥४५॥ ॥२६॥ श्रीकाश्यपउवाच॥ उमापतेमेकं वक्ष्यामिपुत्रैः सार्वं शृणुध्वमे॥ यस्याराधनमात्रेण
सर्पास्ते सुखिनः सुताः॥ जरामरणनिर्मुक्ता गरुडोद्भयभीतिनः॥ मुक्तास्तेपन्नगश्रेष्ठपन्ना
गानिवसंतुते॥ मौंजौहिमवतः शुभ्रे नानामुनिरतस्थले॥ निवसंतु सदाहृष्टाः शिवार्चि
र्चनेरताः॥ वरकांचकोदरः सर्वेकेदारेश्रीमममर्चयकाः॥ कुमारद्वारसंगेहिनामारमारार्चनेर
ताः॥ असारस्यं मारमिदं नरंकुरु सुनिर्भयाः॥ सापत्न्याद्दुःखसंतप्तो गरुडो बलवत्तरः॥ हृद
यहार्चनरतोस्वमोधपरिवर्जितः॥ अमत्तयोहरमूर्वसुरानुविद्राव्यनिर्भयः॥ हरिणाप्रा
र्थितोदेवैः वाहनंसंडजेश्वरः॥ प्राहाद्धरस्महरयेवहामीत्तिसुतोमम॥ अत्राणंकरहरिंदृ
ष्ट्वा पातयस्व बुधौहरिं॥ स्वस्वंधत्तोद्य गरुडोमृडपादार्चनेरतः॥ हन्निष्यसेवतेपुत्रान्
सोपिपुत्रोममाधुना॥ पतत्रिनाथोबलवाननुभिर्नेन्नयदृश्यतु॥ उभयोः संधिकरणं त्रो ॥४५॥
निवैरान्नगाभवेत्॥ तस्मात्सर्पामहादेवं केदारेहृदयेगरुहं॥ भजंतु शरणं सांबं त्रारण्यम

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भयप्रदं॥ आराध्य देवदेवेशं केदारेशं त्वमाधुना॥ शिवचिह्नं विना लोके भवतां सुभृशं सह॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाः शिवलिंगार्चने रताः॥ त्रिपुंड्रधारिणं सर्वे सर्वाः पंचाक्षरादराः॥
रुद्राध्यायानुरक्ताश्च रुद्रश्रेयाय संपदि॥ केदारेशार्चनेनैव सिद्धस्येवमनोरथाः॥ सु
रासुराश्च मुनयः पूर्वं केदारपूजया॥ बभूवुः बलिनः सर्वे तस्मात्वं शरणं व्रज॥ पुत्रैः सार्धं व्र
ज सुरवं शिवार्चनरता भव॥ त्वां भवंलोकघ्नं दृष्ट्वा गरुडे हरने ष्यति॥ येषां भवद्रोह कृ
तः नैव निरयगामिनः॥ तस्मात्सुतगणाः सर्वे हितस्यासुरवव्रज॥ त्रिलोचपि प्रसन्न
स्यात्केदारेशस्य पूजया॥ पुत्राणां तवदेवानांविप्राणां भक्तकरिष्यति त्रिपुंड्रमोलयः सर्वे
वैकुंठलोकं त्वां भवत्वपि॥ रुद्राक्षभूषणाः सर्वे ते च पुः अवसां वराः॥ भवंतु भव पादाब्जे
भावकुर्वंतु नान्यथा॥ पादकं बुकनिर्मुक्ताः त्यक्त्वा स्वकं चुकैः सह॥ कुलिच पंक्तिपूजानां व
चनावर्जिता सदा॥ रुद्राक्षधारणाच्चापि तथा पंचाक्षरीजपेन॥ भस्मत्रिपुंड्रकरणात्
भवप्रीतो भविष्यति॥ रुद्राध्यायजपेनेशः तथा बिल्वार्चनेन च॥ केदारवासाच्च सद

कर्कोटरसुरवग्रदः॥ ग्रदिनास्येव देवेन्द्राः सर्पाणां स्थानमुत्तमं॥ सर्वेषां प्रीतिदाः तं भुःस्वा
॥४६॥ गभूषाकारिण्यनि॥ नकेदारसमं लिंगं भव्यं हि जगतां त्रये॥ प्रसादजनकं मा क्षामजित्त भु
क्तिमुक्तिदं॥ मयापद्मासना त्राता पूजितं सर्वकामदं॥ नपूजया स्तुष्टि रेषा मतो जातासु
रासुरैः॥ तस्मात्पूजयप्रयत्नेन बहुलं स्वपुत्रैः सह॥ काश्यपः॥ भं भोज्नस भव भवामन वे॥
सुराश्च कुंभोद्भवादि मुनयो दितिनंदये॥ आमोधितुल्यं कुगतो हरिरेतदेव लिंगं॥ संदबु
जवरैः परिपूज्य बिल्वैः॥ वृष्टोप्यत्रेष सुविन्नेष महाहिन्नेष भूषादिन्नेष भ सिक्तो॥ मयूषको
टिसंकाश लिंगमधुना परिपूर यस्व॥ काश्यपः॥ इत्युक्तं मुनिवचनं निशम्य कद्रुः॥ क
द्रुद्रार्चनसाधनाय पुत्रायुता॥ केदारमुद्दिश्य मनाय योनदानी नत्वातं मुनिवरमीरि
यादभक्तं॥ सर्पास्ते पितलोमित्राम्पवाक्यं भस्माक्षादि विभूषिता सहैव मात्रा॥ निर्ज
ग्मुः हिमगिरिवरा श्रयं तदानी क्षेत्रं तन्निद्रायपनं महेनु प्रियं बै॥ कुमुदाबुजाभिमत्रवन्हिनेत्र ॥४६॥
प्रियलिंगार्चनतोरगा॥ हत्वार्थाः॥ श्रुतिशेष हृत्वा निमलि रीतिपूर्णं न पदार्चनाभवेत्॥ उरगा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अप्युरगाय भक्तिनिष्ठाः॥ तुरगारात्रिवहांत काञ्चपादे॥ भुरमारहरामेरदं वंदे करवीरेंद्रक
दलचीरुवासे॥ अरुणानुजभिचिंतो विहीनाः॥ वरतक्षकवासुकिद्धिजिह्वाः त्रारणारुण
पादपद्मयुग्ये भजतां नास्ति भयं कदाचिदेवा॥ वरुणालयपारणाजयारी भुंकरुणासा
गरमीश्वरार्चनेन मरणाद्भयहाय भीविज्ञानं॥ स्मरणेन नित्तुरवकारणेन हाराः॥ ॥
इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे दारगमनं नाम पंचविंशो ध्यायः॥ २५ ॥ स्कंद उवाच॥
केदारेशं समाराध्य काकोदरवरा नदा॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नाः पंचाक्षरपरायणाः॥ रुद्राध्या
येनाभिषिच्याबिल्वैः संपूज्य भक्तितः॥ स्वफणाफणिमाणिक्यैः संपूज्य परमेश्वरं॥ नैवे
द्यैर्धूपदीपैश्च तथा नीराजनैरपि॥ तुष्टुवुस्ते पि भुजगाः भुजंगाभरणाः शिवं॥ नागा ऊचुः॥
पाह्यहो भुजगमित्रनयनामलभालिगात्र हे त्रिनेत्र गिरिराजसुताकलत्र॥ पात्रं विचित्रतर
मृत्तदहोप विन्नसत्रातिरात्रमखवर्तितलोकयात्र॥ श्रीसोमकेश सकलेश महेश भ
क्ताश्रवकाश शिवेश्वर शांकरेश॥ देवेशरवं उपरतोपनंगथानानाक्षमाहिमामाम॥ के

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धियात्तवपादभक्तानंतं भर्गं समगकरणां ॥ अपदीनवर्गं संतारया र्गलपदानुपरिमोचया
॥४७॥ भुं ॥ दर्वीदर्व्यानितपद त्रिदशोररावनिर्वापणार्णवबसांबुज मित्रनेत्र मामुक्तिनरणे अ
पमार्गेपुंजा ॥ श्रीमन्मेरुसारासनत्रिभुवनाध्यक्षाधराध्यक्ष्य न्योवी ध्यसकरुणाकट
क्षलुहरीसहारितापोद्यकान् ॥ उक्षाधिश्वरेकनेश्वर दयापात्रा मिनेत्राधुनाकक्षाणां
चपलेसुरक्ष मरवहतंतूर्णमसादंकुरु ॥ भुभद्रजंबुचलटीपाटीरपंकांकितरुद्राक्षश्रि
यभसमयुद्धनिर्दिलोन्वालोरुगंगाधर ॥ वैष्णम्लगलंकनांगमसकयरूपेमच्चित्तेसदाशि
वेशांदिपदश्रदंहरिशारंसंभावयामोहर ॥ विश्वेंद्रास्यपदांबुजाश्रपणान्नो विश्वेय सोरेश
कभूकंभोगानव्यमिलानवाप्यभुवनेकल्लासमोलोगणो ॥ भूपादजअकल्पकोटिपुचि
रं भोगिस्त्रियाभोग्र धकुचंद्रोत्तसंकिरीटकोटिविलसत्कंदर्पदर्पापह ॥ नागानांचस्तवं ॥५०॥
श्रुत्वाकेदारेशान्महेश्वरः ॥ तल्लिंगामतदा अविरासीन्नयहरः ॥ नागाजिनोत्तरासंगोवात्रां
कलनश्वरवरः ॥ उमयासहितोदेवो नीलकंठस्त्रिलोचनः ॥ गंगाधरः कपालांकः भृल

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ज्वलनसत्कर:॥तं दृष्ट्वा देवदेवेशं सर्पाः कद्रुसमन्विता॥प्रणम्य च महादेवं संस्तुवन्नीललो
हितं॥ नागा:॥ वेदाववृतावयम गर्वहरा परवर्वकदर्पदर्पहरसर्पमहोरुहार॥ अगन्योगभीमभ
व भर्ग सुसर्गवर्गस्वर्गापवर्गदविभोतवभक्तिमार्ग॥ दूर्वादलार्चनकृतां भवदीयलिंगे संगोपि
तांगनिवहा: किमुतापमार्गे:॥ बिल्वैश्च पंकजवरै: कनकै: कदंबै: पूज्येंदुचुलकुलभूधरवासतां
भो॥ निश्चामहेश्वरराम धीरवीर गौरी मनोहरहरात्ययमारमार॥ संसारभारपरिहार[illegible]सी
द श्रीशंकरावरदधूर्यधरप्रसीद॥ सूत उवाच॥ नस्तुतास्तेन पित्त: शंभुनानुवाचोरगेश्वरान्॥ प्रण
तान्विनतान्सर्वान् सर्वो रुद्र उमापति:॥ श्रीमहादेव उवाच॥ चक्षुश्रवोत्तमा यूयं मद्भक्ता मत्परा
यणा:॥ भवत्स्तुत्यात्तिसंतुष्टो भवतां रक्षणात्मक:॥ त्रिपिविष्टोहमधुना तुष्टोहं भवतां सुदे
रपुर्ध्वकाद्रवेया वै वरं मत्तोभिकांक्षत॥ इच्छाप्रपूरकोनित्यं स्वेच्छानामस्मि सांप्रतं॥ निरि
च्छानांहृदिस्थाश्च वा धामा छांददाम्यहं॥ मघात्रासनेविष्टाभस्मरुद्राक्षधारिणां॥ सूत॥ स्त्र
त्रि वचव: श्रुत्वानत्वाते भुजंगोत्तमा:॥ सह कद्र्वा प्रणम्येशं वव्रु: वरमनुत्तमं॥ सा च के हु म ह

देवं प्रणम्य परमेश्वरं ॥ तुष्टावाष्टाकृतिं शंभुं शिपिविष्टं कृपाकरं ॥ स्कंद उवाच ॥ शंभो विश्वम
॥४८॥ हेशनाकरजटाजूटक गंगाधर यस्कारावारस्य लिंगनेत्र निवहज्वालाविदग्धानंग ॥ शंभो
विश्वेशान्नां भोः शैलेशगिरिनदीनीजूटकूटोज्ज्वलांगज्वालानेत्रा अजातेत्तमवरं शिरसांम
लिकालंकृतांग ॥ उक्षांगं पांग संग स्पृश्च उरुपद भूरिव्यमात्तंग भंगानां गयभंगगंगाजल
लवकुटिलालोलदिमोत्तमांग ॥ पाहीशं प्रमथेशं चारुकरुणामूर्तेकृपार्द्रस्मितपारावार
महाघसागरनरि श्रीकर्णधारप्रभो ॥ पुत्रस्मे त्वच्चरणांगतानन्तरंगिणिजन्वलोरुनेत्रप्रभो ॥ पा
हीशानदयानिधान करुणाश्चालुः ॥ भयान्मो डिलाभूचंद्रापीड महेशयोते चरणयोः ॥ भक्ति
प्रभाभावितानु ॥ नास्त्यन्यत्तव पादयोः शशिकलामौले शरण्यं परं ॥ त्वं मातासि पितासि स
वेनुगतानेतान्नमैवेश्वर ॥ त्वत्तो मेऽसुहृदमेत्तदधुना प्राप्नोतु सोऽरक्ष विभो ॥ विभद्रूरुड भी
तिनोगनिपरं त्वामेव याचे शिवस्त्राणाय भवाधुनात्रारण हृत्सनोंगभक्तांक्षिवरं ॥ सूतः ॥ ॥४८॥
तस्यास्तु स्तव वचो निशम्य भगवानुमोप्यनुत्स ॥ स्तदानागानां हन्तवो भयं गरुडतो भूर्षांत

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

आनाहिमे केचित्कंकणतां भजंतु भुजगाः॥ जूटोरुबंधाः परे दोपादाग्रंघ्रिजनूपुरावरमहा
मालाइताः केपि मे॥ मत्कंठाभरणाश्च कुंडलवराः यूयं भवत्वग्रमे॥ ईश्वरः पाताले नि
वसंतु संततमुमाकांताश्रयाः॥ शंकराची रोदारकुमारहारसहिताः कर्कोटकाम सराः॥
दिव्यमेवरलिंगमद्भुततमं श्रीहाटकेशाभिधं भव्यं योनुदिनं सदैवनियतं भस्मांगरागा
दराः॥ न विष्णुचक्रान्न यमस्यदंडान्न पाशिपाशांच न शक्रवज्रात्॥ नवो भयं वै भुजगा
भवे कथंचिन्मत्प्रसादसंशोधनतो गरुत्मतः॥ सूतः॥ इत्युक्ते नगजापतेः वरवचः श्रुत्वैव नागादि
तेमात्रानुष्टहृदः ससंभ्रमरसति नलोचुरित्थं वचः॥ तौ नागाननुग्रहाद्देवसहितो स्थानं ययौ
तन्नगं कैलासं समवाप्य सोगिरिजया हर्षोरुधारारत॥ नागाः॥ त्वं भोलगर भूषणोवय
दिधन्या॥ स्कंदः॥ इत्थं समस्तु स्वत्वं भुवरविवरमहो भूमिपातालमूले॥ ईशाज्ञानो विविधरत्नाः
भक्तिः पातितानां॥ दिव्यं तद्धाटकेशं प्रभिनमणिगणोत्तुंगलिंगं भजंतः॥ कांक्षगो मुनिसिद्धिकि
लबिलश्रायकाः शंभवाश्च भुभकाः॥ ॥इति श्रीशिवरहस्ये अष्टमांशे शत्रिवप्रसादो नाम षष्ठि

त्रोध्यायः॥ २६ ॥ स्कंद उवाच॥ शेषो पि हाटकेशाख्यं लिंगं शंभोः सदेवहि। सर्पैः पाताल
 विवरे पूजयामास भक्तितः॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्नो पंचाक्षरपरायणः॥ रुद्राक्षमालाभरणो
महेशाराधनाश्रयः॥ कद्रूसुतवरस्तत्र सदारुद्रजपादरः॥ स्वफणामणिभिस्तत्र रत्नावलि
यं महत्॥ प्राकारगोपुरोपेतं मणिसौधशतोत्तरं॥ सर्पाणामालयाज्येष्ठक्रमेण परिलस्तदा
महासौधगणाकीर्णं सप्तलोकोत्तमं॥ नगेश्च नागनारीभिरावृतं तत्र कारये॥ महेश्वरस्य
सदनं शेषो वै विश्वकर्मणा॥ अशेषभुजगानां च कद्रू वा श्रेष्ठवरालयं॥ लिंगालयान्यपि सदा
परितस्य चकारवै॥ तक्षकेशमनंतेशं कंबलाश्वतरेश्वरौ॥ एलापतेश्वरं श्रेष्ठं धनंजयकर्कोटके-
श्वरं॥ धृतराष्ट्रेश्वरं चैव गुलिकेशं भलीश्वरं॥ शारवेश्वरं शीतं डेशं वारणेशं दुनीश्वरं॥ सर्पेशं
वामनेशं च खर्वटेशं च वासुकिं॥ एतानि दिव्य लिंगानि स्थाप्य तत्र भुजंगमाः॥ मणिधाम
गतो नैव कल्पानि महेश्वरालुः॥ पाताले हाटकेशस्य परितो नागसत्तमाः॥ दिव्यपूजाभ
रैर्नित्यं पूजयामासुरीश्वरं॥ तस्य नाविस्तरं व क्षेत्रस्तु तिं च शृणु प्रिये॥ सूत॥ फणामणि

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गणव्रजप्रभवर्गधामामृतप्रभं विराजितं सुहाटकेज्वलमहोरुलिंगो नमं॥ सुबिल्वदलपं
कजैः कनकचंपकैर्मल्लिकाकदंबवदमवरत्नजां भरखैरैः प्रपूज्योरगा॥ लिंगंहाटकगर्भमं
डितमहागर्भोरुधामस्थितं दिव्योत्तुंगहषाधरलग्नशिखरद्धारांकितं सुंदरं॥ प्रकारप्रकरैरपा
रगणनाहीनस्वमौलिन्नास्थितलसद्दलघघणटाभिः॥ प्रदीपितमुमाकान्तालयेषु घृतांः॥ पात्ता
लगंगांबु घटिसहस्राद्धिधारादिभिः॥ क्षीरदधिप्रभाज्यैः प्राजैर्मधुप्रभवसारघटीसहस्रैः॥
सघर्करापुरभरैरगहनाः सन्नारिकेलोदकजंबुनिररंभाफलाम्रप्रभवैश्च पनसैः॥ गंधोद
केश्चंद्रउशीरपाटलात्तकोलकंकोलसुवासितैः ज्वलैः॥ आसीच्चगव्येवरपंचकाद्यैर्गलिंग्यलि
गंसगृहसवस्त्रैः॥ सद्दलभूषाफणिगोलकांकितैः रत्नैश्च निष्टससुवर्णयुक्तैः॥ कगरागरुधू
पसंभवैरवगांधैः मणिदीपकोटिभिः॥ पारिफलसुपंजार्कबिल्वैः करमलिकखीरजाजिपु
ष्पैः॥ मरुवदमनस्त्रजादिभारैः परिपूज्यप्रमथाधिपोरुलिंगं॥ भुजनगाजगतामहेशसेवन्न
नैवेद्यभरैः फलैश्च भक्ष्यभोज्यैः॥ ताम्बूलनांबूलदुकूलविहतालंकारचंदनालिंसलिंगमुमापतेः॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्रियत्नमं नीराजयंति द्विजदयितानां च सहस्रैवै ॥ वरमहाकर्पूरदंडोत्थितज्वालाजालनिर
॥५०॥ स्तदिक्तमस्ततित्ते पन्नगाः शंकरं ॥ हाटककटकोपमाभमहेशलिंगं परिसंवेष्ट्य मुदान्वितो
त्थरत्नैः ॥ स्वफणाच्छदिसुंदरत्रामूर्ध्नि वरिवस्याभिरहो समर्चयंति ॥ स्वच्छेंदुधामपरिमंडल
सन्निभोरुनिष्कसरुक्मवरदंडसुमंडितैश्च ॥ सच्छत्रपंक्तिवरचामरकोटिभृद्भिर्भ्राजसताक
निकरैः ध्वजनैरपारैः ॥ अद्रींद्रदर्पवरनाद्यमहोत्सवोद्यध्वनैर्जितांबुधिरवैः वरदुंदुभीनां
तलकाहलैर्वरमृदंगसुशंखनादैः ॥ संघोष्यनृत्तकृतमहालयमध्यमे ॥ नौर्यत्रिकैः हरहरेति
रवैर्भुजगा नियंति लिंगं सविधौ मुदिताः कृतार्थाः ॥ श्रीरुद्रवीणायुतवाणिपाणिपद्मप्रभो
त्थैः नरवैर्नखाग्रैः ॥ लडति रागान मृगान धारानान्नांचवृंभोः श्रवनयंति कालं ॥ नदंभणसु
नीलीमाविधूतकालीमानकुचः प्रकर्षभुजगांगनाः परिलसत्कपोलश्रिय ॥ चलद्दलनमंडनैः
प्रथितकुंडलोदोलितैः ॥ नयंति विकृवीणयान्वितमहेशमागानादराः ॥ नानागाभरणोरुलिंगस ॥५०॥
दनेनृत्यंति नागाःसज्जाः ॥ नागास्यप्रभभोरुक्कांडसुमहापादक्वणन्नूपुराः ॥ पन्नगप्रोक्तिहरेति

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शंकरमहादेवेनिनिस्वसद्दावीणावेणुमृदंगनिस्वनलुब्धै: सोमोरुधामाननाः॥ शेषोप्यशेषव
दनैर्भुजगोरुभूषभूषोज्वलाक्षभसितोत्तमभूषितांगं॥ योर्धकायंनवमाषनीकाशकंठनो
षयच्छंकरमहोस्तुवंतिप्रदोषेद्विजेन्द्रफणिभूषणंभवेशेषु ——— लेक्षणंसुपंकजदलेक्षणप्र
थितपूजयालोषणं॥ गरोल्बणविशोषणंमदनकालसंहारणंकुरंगकरिशुंधारणासुरवराय
सत्कारणं॥ मातंगानंगभंगाधकर्पूरभगुणमहद्धवाहिमामीशादृष्ट्वादृष्टैवैकुलसमं
प्रभवनिहियथानद्धरीशानत्वांभो॥ दुःखरोगादिरागैरसुननुभसनैराप्तपापंमहेशा
त्वमादाकाशलोकान्नहिममसुकृतेलोकसंघै: फलंमे॥ श्रीहाटकेशसमाधिष्ठित
नागलोकेयापाद्वयंनगरुडाहृपियन्नागा॥ नागानगारिकरवत्रमहोरुधारासंपा
ननाच्चसुरवनः शिवपूजयंते॥ ॥ इतिश्रीशिवरहस्येकष्टमांशेशेषकृतहाटके
शार्चनंनामसप्तविंशोध्यायः॥ २७ ॥ स्कंद उवाच॥ हाटकेशसमभ्यर्च्यशेषोशेषमु
खैस्तुवन्॥ रुद्रसूक्तेर्महादेवंसपूज्यपरमेश्वरं॥ बिल्वपत्रांबुजैश्चैवउत्पलैः कुमुदैस्तथा॥

गंधैश्च धूपदीपैश्च नैवेद्यैर्विविधैरपि॥ स्वफणामणिभिर्नित्यं पूजयामास शंकरं॥ पंचा
॥५१॥ मृतप्रवाहैश्च फणाभोगैर्महेश्वरं॥ स्वफणाछादिभिर्नित्यं छादयं लिंगमस्तकं॥ त्रिपुंड्र फा
लविलसत्सहस्रास्यैस्तदा मुदा॥ सहस्रं मौलिमाणिक्यैर्नागो भंगद्रहं तदा॥ दीपयामा
स शेषोसौ वगेन्द्रोष भुजगेश्वर॥ छत्रैश्च चामरैर्दिव्यपताकादर्शवाद्यकैः॥ नागकन्यानर्तनै
श्च वीणादिध्वनिभिस्तदा॥ स्तुवंति गाय धाराभिर्नागकन्याम हेश्वरं॥ अस्तदोषे प्रदोषे
सौ नित्यं संपूजयच्छंकरं॥ एवं रत्नवन्तु वासासौ शेषो भुजगपः॥ सहमानाममुद्यत्तत्र हाटके
श्वरं प्रपूजयन्॥ चक्षुःश्रवास्ते श्रपवति शिवनामसुधारसं॥ चक्षुषैर्हविषन्नयंति पूजिते
लिंगमीश्वरं॥ सहस्राक्षोप्ययं शेषो धन्यैस्वनेत्रमंडलैः॥ वीक्ष्यैव हाटकेशाख्यं सर्वांगो
त्फुल्लकंटकः॥ पुष्पैश्च स्वेन नाम्नैव बिल्वैः संपूजयच्छंकरं॥ नाम्नां सहस्रैर्गिरीशानं विश्वेशं क
रुणाकरं॥ संस्तौति विवशो नित्यं पन्नगाः सन्नगोपम॥ सचक्षुःश्रवसो राजा सहस्रं प ॥५१॥
रिवत्सरं॥ वाद्याहारः सदा शेषो अशेषवदनैः स्तुवन्॥ भक्तैव देवदेवेशं ससमीरणपारणः॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समाकर्णयति प्रेङ्खत्स्तुतिः सावधानतः ॥ शेषउवाच ॥ सुरवरतटिनीतमांगस्फुरदुडुपद्रविशांव
रांकचूडं ॥ अकपटकवचनांमृग्यपादं करटि ॥ स्वकपटहाटकधूर्जटिं भजामि ॥ वरहाटकयुत
गोष्ठीमटमात्रास्यमुमासहायं ॥ निटिलानलदग्धकामकालं चटुलं हरहाटकधूर्जटिं भ
जामि ॥ पटुवटुमुनिभिः निषेव्यमाणवटतटके हतोटजं महेशं ॥ अघटनघटनापटीयमा
यांतमसः पाटनहाटकेशमीडे ॥ नटिन्निभजटाकुटीविघट्टनसामिसौम्यभाविषमासिनज
गत्रयंस्फुटत्पटीरनेत्रोज्ज्वलं ॥ कटस्थमगजापतिं करटिकृत्तिभूष्यकटिं सुघोटकरुतागमं
सरभसं भजे धूर्जटिं ॥ आसप्तलोकावधिमौलिमत्तसानालमूलं वरहाटगंगलिंगं ॥ श्रीहाटकेशं
भजे वेदमौलिजालैः कवेद्यं भुजगांगभूषं ॥ सूतउवाच ॥ इत्थं शेषस्तवं श्रुत्वा तल्लिंगोत्तुंगमौलि
तः ॥ निर्गत्यार्कसहस्रभोउमायावीक्ष्यतं हरं ॥ कांकोदरमहाहारो हरः सर्वामरेश्वरः ॥ ललाटपट
लोद्भासित्रिपुंड्रकुटिलालकः ॥ स्फाटिकाचलसंकाशः कुटिलामरदृग्वदः ॥ चटुलाननकंजाक्षःक
रिदिस्वकूपरोहरः ॥ महानटोथविकटोहाट्टहासगिरावदत् ॥ नवस्तुत्यानयाशेष सविशेषा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥५२॥ पयास्तु नः॥ अशेषभूमिधरणे सामर्थ्यमेतेन तदाप्यहं॥ विश्वंभराधरोसि त्वं सदाविश्वाधिकार्च
नं॥ नागं भवोस्युरगश्रेष्ठ नते भारो भवोद्भवः॥ इतीत्थं शोवेच श्रुत्वा फणिराजः प्रणम्यतं॥ इत्वा
च विनयोदारं कांकोदरं हरं हरं॥ शेषः॥ कांक्षे सततं नव विभो पदे भक्तिभावं काकोदरेश्वर नदुरोद
रवत्सरादीन्॥ नष्टान् विशिष्टपगतानपि भक्तिनिष्ठो नेष्टे धुनातव पदं शिपिविष्टमिष्टं॥ भस्मा
भिरेनदमलं शशिधामचूडमीड्यं च वेद्य शिखरे हर हाटकाख्यं॥ लिंगं सुमंगलयासमेतमा
नीय मे वदमलं पशुपाशमुक्तैः॥ किं वा न लोकेन लोके निगमशिरःशिरवाभारणं हो यदन्म
रापारदुरातुरासुरवराभारा भुवश्चेतं॥ वीरोदारकुमारवृचवतुराः संसारवात्तोरसाः॥
स्वराज्ये शिवपादपंकजवरं नाराधयंति क्षणं॥ इत्युक्तो नव गिरिजामनोहरवचः श्रुत्वाद्दिशो
योहरं नत्वा हाश्रुलिबीक्ष्णोथ भगवन्नुवाचांगं शिष्येन च॥ श्रीभारामम नेयदाज्ञयुगलं वि
नेन संभवतो द्वांभील कर्पय बद्धाहाभि शिरसाकाशेद्य भनिनव॥ नागा नागाश्रि नागं नगत्रि ॥५२॥
रवरमहाचारु धायां शिरोगुमूर्धन्या धाय धन्या मदमुदिनधियालस्फुरिस्थाविहाराः॥ ह

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रा:॥ काकोदरास्तेहरपदवरह ध्यानानुसारावीरोदाराकुमारदारसहितात्रंभुग्रमादादरा:
स्कंद:॥ एवं विलेबिलेशाये त्रांबरस्य दत्वा बालद्विजा वनकरो बलएव शंभु: अलग्नमथनोर्चि
तोवलिसुतार्चलिंगालयोपयोद्भुतमुमाधवोवरभुजंगहारोज्वरु:॥ ॥इति श्रीशिवरह
स्ये अष्टमांशे शेषपस्य शिवमसादोनाम अष्टाविंशोध्याय:॥ २८ ॥स्कंद उवाच॥ पाताल
मूलेदेवेशं पूजयंति विलेशया:॥ भस्मरुद्राक्षसंपन्ना: शिवध्यानहृतासुभा:॥ गूढपादा महाध्या
नोरद भांति रसासदा॥ वासुकिप्रमुखा: सर्वेतघका द्याश्च भागोत्रिल:॥ तक्षके शांत क्षकोपि
संपूज्यांबुजविल्वजै: गंध धूपैश्च दीपैश्च नैवेद्यैर्विविधैरपि॥ नीराजनाद्यैर्नाहैश्च नागकन्या हि तेन स
दा॥ संपूज्य स्तौति हृष्टात्मा तक्षकेनांसन क्षक:॥ तक्षक:॥ शं भोगिशिरिविवरमौलि कपालणा
योचंच्चसुधां वतुम कुन्नलितोनमांग॥ मामोचयाशु दुरितासरि वंचकेशदेव त्वमेव भगवा
श्चकुलुंचनाथ:॥ मटंहृदतरंहृदासदयामिंदु चूडं हृदा भजामि भसितोज्वलं हृदयपद्मसद्मां
नरे॥ भुजंबाकरंककणाक्कणननिस्वनाध्रिप्र भाविभासिनटनानतजगदुरसतांडवं॥ सूत:॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वीक्षाग्निक्षितमन्मथं सुरगणाध्यक्षं महोक्षप्रियं पक्षीन्द्रप्रियवाहु वीक्षणकलसत्सादांबु ॥५३॥
जं शांकरं ॥ भक्षीभूतविषं सुदक्षमथनं भिक्षुप्रियं तं सदा चक्षुः ॥ श्रोत्रवराश्च नक्षमुखाः
संपूर्णयाती श्वरं ॥ अनेन नाममन्त्रेणोपि बिल्वैः संपूज्य भक्तितः ॥ गंधपुष्पैश्च विविधैर्नैवे
द्यैरपि शांकरं ॥ धूपदीपांगनानाद्यैश्च फणामणिभूषणैः ॥ लिंगमालिंग भोगेन भोगिवर्य
स्तु वस्वरं ॥ अनंतः ॥ भस्मांगरागधूतबालकुरंगसंगफाल्गुस्थलिंग ह्रस्व नेत्रपतंग लिंगं ॥ गंगा
तरंगमहवीरुरुनोत्तमांगकल्लिभुजंगगंगहारवाहि ॥ पापानंगमलंगभंग सुमहालिंग
स्थशांभोसदाशांगंगागस्थमहोक्षसंगभरितानंदांगगंगाधर ॥ मांपाह्यघहरांधकस्म
रहरामेयप्रभाव्यांकर ॥ विश्वाधीश्वरचंद्रशेखरवरं विभोकारुण्यहृद्भूसंगत ॥ कंबलाश्वत
रेशानं कंबलाश्वतरोत्तरा ॥ महापूजयतः शंभुं बिल्वमंदारपंकजैः ॥ लुलुवालेहि भुज
गौतल्लिंगं भक्तिभावतः ॥ कंबलाश्वतराद्युभ्युनुः ॥ भगवद्रशमनाद्यवेदाबद्धमतिपादोश्व ॥५३॥
रविद्यापाविवेद्य ॥ संपर्णाशाद्यस्य महेशानाद्य आत्मा द्यसर्वतनु गोपि अभेद्यशां भो ॥ तं कंब

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लाश्चत्तरंगीतसुसामसोमश्रीवामदेववरसामरथंत्तरेद्यु॥श्रीव्योमकेशमुमयापरिपूज्यैर्बि
ल्वैस्तौतुष्टवान्भुजगोमहेश्वरं॥एलापत्रेश्वरंलिंगंएलापत्रोरगेश्वरः॥संपूज्यबिल्वैस्वफ
णामणिमालमहार्हवैः॥स्तौतिदेवंसदाभक्त्याफणाभृल्लिंगमेश्वरं॥एलापत्रः कंदकुरंग
करसंगमवीरभंगंभस्मामरागत्तमनंगमत्तंगभंगं॥गंगातरंगविलसज्जटिलोत्तमां
गंश्रीलिंगमेलहृगजाहृदयांत्तरंगे॥एलायमस्त्रिनेत्रंस्वफणिविलसहृन्यगात्रोरुवेष्टैः॥
तल्लिंगाकंठलग्नोविधृत्तनवफणारत्नसंछादितश्रीः॥बिल्वेश्वंदनलेपसुंदरमहाका
ये:श्वशीनेत्रिवृसंतोष्यानुदिनंवसंसुरगपः पुण्यप्रदोषेपिच॥कार्कोटके[illegible]भक्त्यान
गः कार्कोटको व्ययन्॥बिल्वमंदारपुंनागचंपकाद्नोकपंकजैः॥धूपदीपोपहाराद्यैः स्तोत
नूर्वंमहेश्वरं॥कार्कोटकः॥श्रीनीलकंठस्रितभस्मवरावकुंठवेकुंठनाथ नयनार्चितपाद
रूपम॥उत्कंठभाउकहृदापरिचिंतनीयपादांबुजेपरिलुठाम्यिचसन्नकंठः॥धत्तराष्ट्रश्च
रंभक्त्याधत्तराष्ट्रोभुजंगमः॥बिल्वपंकजमंदारपुष्पैरभ्यर्च्यशांकरं॥नैवेद्येधूपदीपै

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥५४॥ श्रनित्यमर्चयन्त्रांवरं॥ स्तौति प्रांजलिरीशानं स्वफणामवनामयन्॥ धृतराष्ट्रः॥ हरहरगरकंठ
पार्वतीशशिरत्नामेयगुणाकरप्रसीद॥ हरहरम्लानिकंठ सामि मोमो बलिन्नो तं यय मौं
इत्तिं हंस गुलिको पि सदा लिंगमर्चयन् गुलिकेश्वरं॥ बिल्वैः फणामणिज्ञानैः धूपदीपनि
वेदनैः॥ अभ्यर्च्य स्तौति हृष्टात्मा सुलिंगं सर्पपुंगवः॥ गुलिकः॥ सर्वांगच इ शशिचूडमी
शं मीढुं सदाव हृच्चोगभिरेवं॥ भस्मांगरागछविसन्निकर्षाद्विकर्षयस्य वनितो धकारं॥ देव
देव परमेश्वरत्वं भो विश्वनाथ मम नाथ सनाथ॥ मातुः कक्षहृदयपाद्युन यात्वं मन्मथांत
विभो त्रात्रिचूडनांग॥ चूडेश्वरं लिंगमत्रांसंचूडोर्चयन्सुमैः॥ बिल्वांबुजैः सदा भक्त्या भुजंगो
भस्मभूषणः॥ नैवेद्यैधूपदीपैश्च नत्वानुसंस्तौति भक्तिनः॥ शंखचूडः॥ त्वां भो कंपसपंजरह
रपुरहन्नूपाहि मामीशादुरन्ताद् दुर्वाररवर्गर्वेक्षुनिमृत्तिविवर्ग्रो रोगपापादियुक्तं॥ कल्या ॥५४॥
नल्पाजलोद्रवोद्रवमहा स्फुटोल्लुठंत सदा॥ नमौलिस्नुगलं त्वं नांगकमहालिंगीन्त मां
प्रभो॥ चंडिलेश्वराख्यं च वरिवस्यां परे स्वदा॥ स्तौति हृष्टं समभ्यर्च्य नागोध्यानंद नुं दिलः

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिंङ्गिलः॥ मस्ताजस्रग्गलं कं नागकं महाभुजाहिभूषोज्ज्वलः नेत्रोन्मेषनिमेषणेषितजग
द्दोषं द्रुतं दुडोज्ज्वलं॥ पाहि त्रिनेत्र इति नमोन्नमः सदा सोमेकसीमा स्तुतः॥ कामांग प्रहारा
वकामदं सदा मां वामदेव प्रभो वारयो मुरगोद्ग्रो सोदारणं त्वमर्चकः॥ निवारण करं दे
वं पायां नां कारणं परं॥ वारणो मां सदाभ्यर्च्य बिल्वापचलितं कल्पने॥ मदवारणवक्त्राद्यपुत्रं स
स्तुतिप्रीतिकलः॥ वारणः॥ पाहि द्रुतिजूट नदीनीगर्भादिनिर्वाणपलं कल्याण नगात्तसत्व
रधनोजेनाजगत्कारणं मस्मा हीनसुभूषणोन्नमः सदा कामांग संहारणसर्वप्राणहरांत
कप्रहरणाभेयांघ्रिपपद्मारुणा॥ द्रुनीशं द्रुनिको नागः संपूज्यप्रमथाधिपं॥ बिल्वमंदार
कं जादि माल्याजालैल्यैलैरुच्चि॥ सौनित्य प्रसन्नहृदयः फणीराद्रुभूषणा॥ द्रुनिकः॥ रामास
हन्नार्धकायविलसत्सोमोज्ज्वलानुमुधैक धूमो द्दाम शिरः॥ कपर्द सुमहत्प्रमांकनेत्रोज्ज्व
लः॥ भूमानंदघनप्रसीद भगवन्नुलं सोमके मौ भूले॥ सीमा स स्तुत पादपद्मम महल्लाम
दाव प्रभो॥ सर्वेनांवरसर्वेन्द्रो संपूज्य श्रीपदद्वंद्वे॥ निवेदने धूपदीपैः संस्तो स्त्रिपरमाहृत्तेः॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥५५॥ सर्पः॥ निष्ठार्चितं सकलकष्टहरं प्रकृष्टमोक्षप्रदं किल सदापि विशिष्टलिंगं॥ अष्टाकुलेन्विषम
जन्तो न हि दुष्टभावो नष्टाशु भाभुवि भवेत्लिसद्वैव सर्पाः॥ वामनेत्रां तत्र लिंगं वामनो भुजंगो
त्तमः॥ बिल्वांबुजैः समभ्यर्च्य संस्तौति परमेश्वरं॥ खर्वटः॥ पुंडेघौघाद्विशेषलोकस्थेष्टिस्थि
त्यनकार्ये च्युतेतरमनिशं जागरूकप्रभो मा॥ वेदाहोंनमहेषघाघितपदांभोजप्रभाभा
वनो वेषकारभिद्रसदा त्रिभुवनं मन्यत्किमन्यन्नमे॥ खर्वटेश्वरं खर्वटाख्यो नागोभ्यर्च्य स
दांबुजैः॥ बिल्वपत्रैस्सहस्रानं सदा विलक्षयोन्नमः॥ स्तौति वेदान्तवाक्यैस्तैरंभोजैः पूज्य
शंकरं खर्वटः॥ नंद्रीपाद्रीपितास्ते सुरवरनिकराः चंद्रसूर्यैनिलेंद्राः॥ वद्रासाभासेनेदं
जगदिदमखिलं लोकजालं महेन्द्रा विष्णुब्रह्मरुद्राणादिजनकाः सोमोसिसर्वांतर॥ कस्तौ
स्तौति महेशं सर्वतत्त्वा भाकुलं निर्गुणोस्यभयः॥ वासुकिर्वासुकीशानं बिल्वैरभ्यर्च्य नत्वा
करं संस्तौति हृष्टो नियतं कुंडलीशो महेश्वरं॥ वासुकिः॥ क्षयद्वीरकर्कोरागापारहार ॥५५॥
स्फुरस्फारकर्पूरगौराबहीरप्रभाकारनागेरसुसम्मौलिगंगातरंगालिसंलीकालकोजा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लमालां यितनाजोत्तमांगाज्वनेत्रां र्चिताघ्रिद्वयानंगभगपतंगस्फुलिंगनफालप्रभाजाल
निर्मूलितालोलयान्नानकालत्रिकालोकुलाकारमारप्रथासारसंहारदुर्धनदुत्रैपुरा
कारगंगाधरामेयमातंगचर्मांबरनीलोत्पलाकारकंठस्फुरत्सांद्रगौरीकुचश्लेषगाढप्र
भावांगसंजातसत्कंठकांगमभोपादिमां एवं संस्तुत्यते सर्पाः कंदर्पहरमीश्वरं॥ पाताले
दिव्यलिंगेषु हाटकेश्वरादिषु द्विजाः॥ वदंति नियतं लेषभुजगाद्याभूषेत्तमः॥ सर्पाः॥ अस्मा
कं कुलदैवतं त्रं नाकलाभूटानुकूटाघातस्फारागकारभुजंगहारवलयालंकारलिंगोत्तमं॥ भूधे
टीभूत्तमहागमांप्रविस्वरंजूटीकृताहीश्वरं॥ पाटीरद्रवसारचंदनलसत्कोटीरमीशेमही॥ स्कं
द उवाच॥ एवं सर्पेश्वरास्ते स्वफणमणिगणैरिंदुचूडोरुलिंगं॥ बिल्वैर्मंदारपुष्पैर्हरिहरविधिभिः॥
पूजितं नाकराज्ञा॥ स्वै र्भोगैश्च भुजंगमहेश्वरमहालिंगोत्तमांगाज्वलत्सोमोत्तंससमृद्धरा
द्वमहाकृतानादिवातान्नाना॥ सर्पाः॥ भवेनजंदिनीसहचरं संपूज्यबिल्वाद्यैर्दले॥ रुद्रैस्ते स
मेपिभिः [illegible]पितलमः स्तोमं महेशालयं॥ कुर्वंति प्रसभं प्रदोषसमये ह्याहाटकेशा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्चकाः तैस्तैर्वस्त्रवद्देहजत्वचमिषाद्यापादिनिर्मुच्यते ॥ निष्कंठीश्वरगात्रभूषणवराः मौरव्ये
॥५६॥ नपातालगाः ॥ लीलाकालकृतानन्तेषु गरजापीडानमृत्युद्भवानो जन्मादिभयं जरादिकं
महाकद्रुद्रसंसेवनात् ॥ पातालेतकोनाक्षियुगेनदिव्यगिरिज्ञालंकारलिंगोत्तमं वीक्ष
न्ति श्रुतिसारशंकरकथाश्रृण्वंति ते कद्रुजाः ॥ पातालेऽनिगलोपमेपि दितिजाः श्रीकालकाला
र्चकाः ॥ व्यालेंद्रागरलान्शिवोंकुरमहालिंगार्चकाः शांकराः ॥ पातालेऽमरगेश्वरप्रभृतयो
ऽत्रोपाद्यन्तोषाः ॥ शिवल्लिंगेषु प्रथितेषु हाटकमहालिंगं सकर्कोटकः ॥ तत्तु पातालकं संतति
स्वकफणामाणिक्यपूजादिभिः ॥ बिल्वानीप्रकरे सदंबुजवरैः पुष्पैश्च दीपादिभिः ॥ कर्पूर
गरुसंभवैः ससुरसामोदैश्च नित्यं शिवं संपूज्यैव वसंति गूढपदकाः सद्ध्यानशंभोः पदं ॥
ध्यायस्त्येव सदानुरक्तहृदयाः सपार्विरक्ताः सदालिंगं न क्षरहाटकेशममुम यापन्नयं निच सुश्र
काः ॥ ॥ इति श्री शिवरहस्ये अष्टमांशे सर्वनागकृतकाललिंगपूजानामैकोनत्रिंशो ॥५६॥
ऽध्यायः ॥ २९ ॥ स्कंद उवाच ॥ दिग्गजा अपि ते चाष्टौ अष्टमूर्तिंकृपाकरं ॥ स्वनाम्ना स्थाप्य

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लिंगानि स्वपुष्करजलांबुजैः॥ स्नात्वा पाताल गंगायां स्वशुंडावलयोद्धृतैः॥ स्वर्णकुंभोध्
तांभोभिः धृतगंडत्रिपुंड्रकाः॥ धृतरुद्राक्षकृवचाः कक्ष्यारूपेण ते गजाः॥ पूजयंति च
लिंगानि स्वस्वस्थानदिग्गिरिगजोत्तमाः॥ गजाश्च मौर्वर धरंतानि वृक्ष्याम्यनुक्रमात्॥ ऐरावतः
पुंडरीको वामनः कुमुदोंजनः॥ पुष्पदंतः सार्वभौमः सुप्रतीकोथ दिग्गजः॥ पूर्वेचैरावणेतो
भाति श्वेताद्रिरिव जंगमः॥ चतुर्दंतो महाकायः करेणुकलभावृतः॥ मदधाराकटोल्लु
सिभ्रमभृंगमालावृतः॥ मणिधामगतं कृत्वा लिंगमैरावतेश्वरं॥ संपूज्य बिल्वमंदारैः
धूपदीपनिवेदनैः॥ स्तौति चोद्धृतशुंडाग्रेण मुंडमालाधरं हरं॥ ऐरावतः॥ शांतं शंकमंतं
कांतं कमुमाकांतं भजाम्यंतिकस्थानानंतमहांतकोद्भव भयं किं वोपलक्ष्यं मम॥ विश्वा
दीश्वरनाश्वत्तांधकहरापारव्यथासंहाराघोरापार भवोरुसागरगदापारादिदुःखंहर
प्रवंसं स्तौति हृष्टात्मा सासुदेवाभ्रसुवल्लुभः॥ पुंडरीकः॥ तथाग्नेय्यां विजलकसदृशाछविः॥
दुर्धर्षाथ करेण्वा वेकल भैरपि संवृतः॥ चतुर्दंतो महाकायः मदप्रसवणो धरकृ॥ पुंड

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रीके श्वराख्यं तदाग्नेय्यां मणि धामगं ॥ प्रतिष्ठाप्य महालिंगमभेद्रो भीममीश्वरं ॥ पुंडरीके
॥५७॥ श्वविल्वे श्वस्त्व शुंडावलेयो ढूंनेः ॥ समर्च्य इल्वासं स्तोत्रनिं ढूंढहिने घोषयन्नू नरा ॥ पुंडरीकः ॥ पा
हि त्रिनेत्र सुचरित्रपवित्रपात्रं पाह्यमित्रनयनामलभूतिगात्र ॥ मामीनात्रारव धवलेंदुक
लाललामपाहि नामामकधियासकलेषु मित्र ॥ एवं स स्तोति च भुवं धारयं समहागजः
वामनो दक्षिणे तिष्ठन्नु धनुभो महेश्वरं ॥ कर्णाग्न चामरोल्लासमर्दगं धां घोदिकूनदः ॥ क
र्णानक वूरोलिप्रमृग्यासकलभेदेनः ॥ वामनेत्रा भिधं लिंगं मणि धाम गतं तदा ॥ कृत्वा
बिल्वांबुजैः पूज्यवारणः पापवारणां ॥ शुंडमारस्य दंनाग्नेस्तोनिदं वसद्धिगगजः ॥ पाहि
दिरासमेण नारणत्तारणेड्यचक्षुश्रवाभरण हारणकृत्तकर्णमारांगसंहरणपापुनि
वारणत्रापाहि दुःस्वपणम हेनागणानामगर्वं एवं स स्तौति नियन्न दिग्नागस्तं वरेमो हरं
नेत्रसा कुमुदा यां त्रां कुमुदासल्लभ्रासुरः ॥ तर्पयावल्लभेयुक्तो कुमुदेन्नामहेश्वरं ॥ मणि ॥५७॥
धामगतं तस्मा पूज्याविल्वोसलैर्जगः ॥ त्रिरत्न नयनेकर्णे भक्त्या स्तौति महेश्वरं ॥ कु

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मुरः ॥ हे देवदेव जगदीश्वर पंचवक्त्र विश्वंभरा धरण भूषण भीव णेश ॥ गौरीमनोरमया
सुवेन्नारण्यनूं भो आनार्वतारण विभो नूरणं नतो स्मि ॥ अंजनः पश्चिमे भागे पश्ची
मोपव्यसंनिभः ॥ वारणाकलभे मुक्तो चतुर्दश्यामदर्शवा ॥ अंजनेनाभिधलिंगं मणिधाम
गतं गतः ॥ पञ्चबिल्वासलै भक्त्या मंदारार्जुनचंपकैः ॥ निवद्यफलमूलादि अंजनस्तोत्रिनूंत
रं ॥ अंजन ॥ सरसीरुहनाभवेत्रवंद्यं सुरनांबरवैरिलांछनार्कैः ॥ भज भजनित्रिनित्रिवा धवं वर्द
वां भवभवमभयायचनसातं ॥ पुष्पदंतोथवा यव्यां धारयनृत्रिरसा भुवं ॥ अंतत्री पुष्पस
कान्ताः पुष्पिणया कलभे पुंतः ॥ पुष्पदंतेश्वरं लिंगं मणिना थगतं तदा ॥ बिल्वमंदारपुन्ना
१ गचंपकैरर्चयेत्तिराट् ॥ संस्तोत्रनिनियतं भक्त्या कुंभसंस्पृष्टभूतलः ॥ कुरुकुरुकुरुणान्त्रि पुष्पदंतः ॥
धुलिप्रप्रथितानागमतंग भंगमीन्रां ॥ सुपलंगदूगंगतुंगगां गासुतरंगौघजटं भजामि
नूं भु ॥ पुवृंस स्तोत्रि नियतं द्विरदः सुरसत्तमं ॥ सार्वभौमो गजेंद्रो सौ पाटलीपूलारुणः ॥ पा २
टल्यां कलभे पुंनः सार्वभौमेश्वराभिधं ॥ मणिधामा गतं लिंगं बिल्वाद्यैः सर्वदार्चयन् ॥ सं

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्नौति शुंडाम धूयबेतंड हरमीश्वरं॥ उत्तरे धारयं पृथ्वीं कर्णतालैर्मदोद्धतः॥ सार्वभौमः
॥५८॥ तुंगंगसंगहरं महेशमलघं मातंगचर्मांबरं गंगातुंगतरंगरंगितजटाभारं भुजंगांगदं॥
मधुमथनाबुपदांबुजं महेशं भजेशं भुसकालाद्यं विश्वनाथं प्रमथानां शिवमेकनाथमी
शं॥ सुप्रतिकोथ नागान्या सुप्रतिकेश्वराभिधं॥ लिंगं मणिद्रुमे संदिव्यधाम गतगजः॥
प्रतिस्थाकल भेयुको गौरवर्णो महाबलः॥ संपूज्य बिल्वकमलैः तथा नीलोत्पलैरपि॥ निवेद्य
फलमूलादिदं तावत्कलवरोहरं॥ संस्तौति भरितानंदो मदधाराकटस्तदा॥ सुप्रतीकः॥ श्रीका
लकालजित सर्वदितिप्रसूतपानालमूलयदखेलनविश्वलीलं॥ पादाब्जजाच्युतनूतचीधव
पूजितांघ्रिं गौरीमनोहरविलासनिधानशीलं॥ इंद्रदिग्गजवर्यपूजितं महालिंगानि तेप्रो पुंभानि
कान्युत सभोगिलोकतिलकालकारसद्दादलं॥ लिंगं भूतानामुमापतेः प्रियतम संपूजितंवा ॥५८॥
स्मरते चितेचिंतितकामदविकलमहापापौघसंघैकभित्तु॥ सूत उवाच॥ नैतम्मात्र महोत्रनेत्र
वरणांभोजप्रभाभावन॥ चित्रं चापि जगत्स विस्मितमिदंभात्सलरंगेममा॥ किं मत्रावभ्रथा

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पूर्वैः वरगवां दाने ॥ महीदानतो तुंगाश्वेभवरां नराणां सुमहादानैरन्यैस्तैश्चापि किं ॥ यो वा को
वापि शंभुं भजति भुवि नरः किन्नरो वा सुरो वा मारारापारत्राराभिवान रहितो भूभाररूपाः परे ॥
धन्यो मान्यो हि मन्युप्रभृति गुणगणश्रेष्ठनामान्युमात्सो विद्योत धूलिरिंदुकुंद धवलप्रेम मा
स्यदांयो भवेत् ॥ वरं रासभो वा वरं सुकरो वा वरं जार चंडालकं न्यास मेतुः ॥ वरं पामरो वा नरो
वा हरापार लिंगार्चना वर्जितो ना ॥ उद्भिज्जानि जरायुजानि च महाभूतानि चांडोद्भवान्याहता
न सकलमहेश्वर महाधाम्नेवतानिद्रुते ॥ संस्थान्यप्रतिमप्रभावविहिते वेदोत्तवेद्ये हरे ॥ हे
राएव विलीयते प्रतिभवे योसेवतत्रार्वाश्रया ॥ उत्क्रांतिक्रांतदेहाक्रमभरणमहाघोरसंसा
रचक्रेनक्रायोरुदाराधनसुतवदनभ्रांति संभ्रांतदेहा ॥ ईहामोहव्यपाये द्रुतगति
भ्रतिभिर्नावाजन्माद्यवस्थासंस्थास्तु मन्तवते भ्रमदुर्दरदरिपूतये नित्रमूढाः ॥ स्कंद
उवाच ॥ एवं दिग्गजमौलिधारितमहीमीशार्चनायोद्यताः ॥ शुंडादंडविमर्दितांडकटभित्तिघो
रेरुसदृहिते ॥ उच्चैर्घोषपरायणा गजवराः ईशलिंगानां वरं संपूज्य प्रमथाधिनाथमज्ञा ॥ ग

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कांतंगजास्येसदा॥ भीमोनूाःकथितोष्टमोष्टतनुकःश्रीपादपद्मार्चकैः॥श्रोतव्यःसकलाद्य
॥५१॥ न्तैर्लभिद्दुरोमारारिभक्तिप्रदः॥श्रीदेव्यैकथितोमहेशवदनान्नतुभ्यमुक्तोमयायत्किंभूयः॥स
परिपृच्छतत्तवसुदानद्वक्ष्मिन्नेवागणे॥ ॥इतिश्रीशिवरहस्ये अष्टमांशेत्रिंशोध्या
यः॥ ॥ ॥ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri